

Hodnotenie Rozpočtu verejnej správy na roky 2024 až 2026

Analytický dokument

Január 2024

Základné informácie o stanoviskách RRZ

S cieľom dosiahnuť dlhodobú udržateľnosť hospodárenia Slovenskej republiky, posilniť transparentnosť a efektívnosť vynakladania verejných prostriedkov a v snahe podporiť dlhodobú konkurencieschopnosť Slovenskej republiky s prihliadnutím na požiadavku ekonomickej a sociálnej spravodlivosti a solidarity medzi súčasnými a budúcimi generáciami vznikla v roku 2012 Rada pre rozpočtovú zodpovednosť (RRZ) ako nezávislý orgán monitorovania a hodnotenia vývoja hospodárenia Slovenskej republiky. Jej úlohou je poskytovať verejnosti odborné, komplexné a politicky neovplyvnené informácie o vývoji verejných financií.

Základné informácie o spôsobe posudzovania rozpočtu

Pre realistické posúdenie rozpočtovej politiky Rada najprv odhadne bilanciu rozpočtu pre aktuálny rok. Tieto odhady vychádzajú z aktualizovaním rozpočtového semaforu. Následne RRZ stanoví fiškálny odhad pre každý rok na základe najnovšieho odhadu makroekonomického vývoja, ako aj realistického odhadu predstavených opatrení na strane príjmov a výdavkov. To vytvorí „RRZ scenár“. RRZ scenár teda predstavuje pravdepodobný dopad rozpočtu na verejné financie za predpokladu, že žiadne dodatočné opatrenia nebudú prijaté.

RRZ scenár je následne porovnávaný so scenárom bez zmeny politik (tzv. NPC scenár), ktorý vychádza z RRZ scenára, ale neobsahuje vplyvy v ňom zapracovaných opatrení. Tieto dva scenáre sú následne použité pre vyčíslenie analytických ukazovateľov ako je konsolidačné úsilie vlády a celkové analytické zhodnotenie rozpočtu.

© Kancelária Rady pre rozpočtovú zodpovednosť, 2024

Táto správa prezentuje oficiálne stanoviská Rady pre rozpočtovú zodpovednosť v súlade s jej mandátom stanoveným v Ústave, čl.55a a v ústavnom zákone č. 493/2011 Z.z. o rozpočtovej zodpovednosti.

Táto publikácia je dostupná na internetovej stránke RRZ (<https://www.rrz.sk>).

Copyright ©

Kancelária Rady pre rozpočtovú zodpovednosť rešpektuje všetky práva tretích strán, najmä práva chránené autorským právom (informácie alebo údaje, štylistika a znenie textov do tej miery ak majú individuálny charakter). Publikácie Kancelárie RRZ s odkazom na autorské práva (©Kancelária Rady pre rozpočtovú zodpovednosť, Kancelária RRZ, Secretariat of the Council for Budget Responsibility/Secretariat of the CBR, Slovakia/year, alebo podobne) smú byť použité (reprodukované, odkaz na internete, a pod.) len za podmienky, že bude správne uvedený zdroj. Všeobecné informácie a údaje publikované bez odkazu na autorské práva smú byť publikované bez uvedenia zdroja. Pokiaľ sú informácie a údaje jednoznačne získané zo zdrojov tretích strán, používateľ takýchto informácií a údajov je povinný rešpektovať existujúce práva, prípadne je povinný si získať povolenie na použitie samostatne.

Pripomienky alebo komentáre k správe sú vítané na e-mailovej adrese sekretariat@rrz.sk.

Obsah

1. Zhrnutie hodnotenia rozpočtu	6
2. Rozpočet a fiškálny rámec	11
2.1. Súlad rozpočtu s výdavkovými limitmi	12
3. Strednodobý vývoj verejných financií podľa RRZ	15
3.1. Konsolidačné úsilie vlády	15
3.2. Plnenie výdavkových limitov	17
3.3. Konsolidačné opatrenia	18
3.4. Vplyv rozpočtu na dlh verejnej správy	19
3.5. Vplyv rozpočtu na dlhodobú udržateľnosť	21
4. Makroekonomický vývoj a vplyv na rozpočet	23
4.1. Sumár makroekonomických prognóz a riziká	23
4.2. Vplyv fiškálnej politiky na ekonomický cyklus	25
5. Vývoj v roku 2023 – východiská rozpočtu	27
6. Odhad vývoja v rokoch 2024 až 2026 – riziká rozpočtu	30
7. Hodnotenie rozpočtu vo vzťahu k fiškálnym pravidlám	37
8. Pravidlá rozpočtovej transparentnosti	43
Príloha č. 1 – Makroekonomická prognóza RRZ a VpMP	46
Príloha č. 2 – Prognózy príjmov a výdavkov (Výbor pre daňové prognózy)	47
Príloha č. 3 – Rok 2023: Odhad salda RRZ	48
Príloha č. 4 – Predpoklady použité pri odhade rizík	52
Príloha č. 5 – Scenár nezmenených politík	60
Príloha č. 6 – Zoznam jednorazových vplyvov	63
Príloha č. 7 – Vplyv bilančných výdavkov použitých pri aktualizácii limitu výdavkov	65
Príloha č. 8 – Pravidlá transparentnosti – požiadavky na dáta	66
Príloha č. 9 – Bilancia hospodárenia VS v prognóze RRZ	69

Zoznam boxov, grafov a tabuliek

Box 1: Zmeny vo výdavkoch spadajúcich pod limit verejných výdavkov	13
Box 2: Porovnanie salda VS a štrukturálneho salda VS v rokoch 2023 až 2027	16
Box 3: Postup RRZ v oblasti limitu verejných výdavkov v roku 2023	40
Graf 1: Saldo VS v rokoch 2023 – 2027	16
Graf 2: Štrukturálne saldo VS v rokoch 2023 – 2027	16
Graf 3: Príspevky k medziročnej zmene dlhu v odhade RRZ	20
Graf 4: Porovnanie prognózy dlhu RRZ v základnom scenári s NPC scenárom	21
Graf 5: Príspevky k medziročnej zmene dlhu v odhade RRZ – vrátane vplyvu NPC scenára	21
Graf 6: Očakávaný rast ekonomiky a inflácie SR	24
Graf 7: Odhad produkčnej medzery v dlhšom období	24
Graf 8: Fiškálny impulz v rokoch 2023-2027	26
Graf 9: Predpokladané čerpanie EÚ príjmov v rokoch 2023-2027	26
Graf 10: Saldo hospodárenia VS v roku 2023	27
Graf 11: Vývoj odhadov RRZ pre saldo hospodárenia VS v roku 2023	28
Graf 12: Odhad hospodárenia VS v rokoch 2024 až 2026 podľa RRZ a MF SR	30
Graf 13: Vývoj hrubého dlhu verejnej správy	37
Tabuľka 1: Porovnanie očakávaného salda a dlhu v RVS s odhadom RRZ	11
Tabuľka 2: Súlad limitu verejných výdavkov s rozpočtom verejnej správy	13
Tabuľka 3: Zmena vo výdavkoch štátneho rozpočtu oproti NPC scenáru	14
Tabuľka 4: Konsolidačné úsilie vlády podľa odhadu RRZ	15
Tabuľka 5: Výdavky spadajúce pod limit verejných výdavkov	17
Tabuľka 6: Opatrenia potrebné na splnenie limitu verejných výdavkov voči RRZ scenáru	18
Tabuľka 7: Veľkosť opatrení v odhade salda RRZ oproti NPC scenáru	18
Tabuľka 8: Zoznam opatrení zahrnutých v odhade RRZ (vplyvy voči NPC)	19
Tabuľka 9: Predpoklady vývoja dlhu verejnej správy	20
Tabuľka 10: Štrukturálne primárne saldo a ukazovateľ dlhodobej udržateľnosti	22
Tabuľka 11: Prognózy domácich a medzinárodných inštitúcií	23
Tabuľka 12: Fiškálny impulz v rokoch 2023-2027	25
Tabuľka 13: Porovnanie odhadu salda VS v roku 2023 s fiškálnym rámcom	28
Tabuľka 14: Rozdiely medzi fiškálnym rámcom RVS a odhadom RRZ v rokoch 2024 až 2026	31
Tabuľka 15: Zasadnutia Výboru pre daňové prognózy a zverejnenie prognóz	43
Tabuľka 16: Prognóza Výboru pre makroekonomické prognózy (december 2023)	46
Tabuľka 17: Makroekonomická prognóza RRZ (december 2023)	46
Tabuľka 18: Porovnanie odhadu salda VS v roku 2023 s fiškálnym rámcom	51
Tabuľka 19: Riziká v osobných výdavkoch štátnych rozpočtových organizácií	53
Tabuľka 20: Úspory a riziká v kapitálových výdavkoch štátneho rozpočtu	53
Tabuľka 21: Odhad rizík v samosprávach	55

Tabuľka 22: Vývoj výdavkov na zdravotnú starostlivosť podľa RRZ _____	56
Tabuľka 23: Vývoj nerozdelených ziskov súkromných zdravotných poisťovní _____	56
Tabuľka 24: Strednodobá prognóza hospodárenia nemocníc _____	57
Tabuľka 25: Odhad rizika voči rozpočtu _____	58
Tabuľka 26: Vplyvy legislatívnych opatrení _____	59
Tabuľka 27: Prehľad zmien v porovnaní s odhadom MF SR na rok 2023 _____	60
Tabuľka 28: Čerpanie fondov EÚ a prostriedkov Plánu obnovy v NPC scenári RRZ _____	61
Tabuľka 29: Porovnanie NPC scenára vývoja verejných financií RRZ _____	61
Tabuľka 30: Príspevky k medziročnej zmene salda v NPC scenári _____	62
Tabuľka 31: Zoznam jednorazových vplyvov _____	63
Tabuľka 32: Bilančné výdavky pre sektor verejnej správy bez územnej samosprávy _____	65
Tabuľka 33: Bilancia príjmov a výdavkov verejnej správy v prognóze RRZ v mil. eur _____	69
Tabuľka 34: Bilancia príjmov a výdavkov verejnej správy v prognóze RRZ v % HDP _____	70

1. Zhrnutie hodnotenia rozpočtu

- **Rozpočet zhoršuje dlhodobú udržateľnosť**
- **Nebol zostavený v súlade s výdavkovými limitmi**
- **Chýbajú mu tak trvalé opatrenia, ktoré by znížili deficit z očakávaných 5,7 % HDP na 5,2 % HDP v tomto roku**
- **Kvôli nárastu daňovo-odvodového zaťaženia sa zužuje priestor pre budúcu príjmovú konsolidáciu**

Rozpočet verejnej správy na roky 2024 až 2026 je **prvý rozpočet predložený vládou, ktorá vzišla z parlamentných volieb konaných v septembri 2023**. Vzhľadom na neskorý termín konania volieb ako aj rozhodnutie vlády prijať rozpočet do konca roka, bol návrh rozpočtu schválený vládou 12. decembra 2023. V nadväznosti na to Národná rada SR schválila zákon o štátnom rozpočte 21. decembra 2023.

Objektívne treba skonštatovať, že súčasná vláda prevzala verejné financie po dvoch krízach v komplikovanom stave, čo znamená, že bez opatrení vlády by sa deficit pohyboval v rokoch 2024 až 2027 na úrovni 6 % HDP a dlh Slovenska by postupne narastal k hranici takmer 70 % HDP. Verejné financie sa pohybujú v pásme vysokého rizika dlhodobej udržateľnosti. **Podľa odhadov Rady aktuálny zlý stav verejných financií bol ovplyvnený hlavne bezpečnostnou a ekonomickou krízou a pandemiou, počiatočným vysokým štrukturálnym deficitom na konci dobrých ekonomických časov, ako aj opatreniami prijatými v roku 2023**. Posledné dva dôvody vznikli aj ako dôsledok chýbajúcej (resp. v roku 2023 pozastavenej) implementácie **limitov výdavkov**, ako **hlavného nástroja na riadenie rozpočtu a zlepšovanie dlhodobej udržateľnosti**.

Oproti pôvodne rozpočtovanému deficitu verejnej správy v roku 2023 na úrovni 6,4 % HDP vláda aktuálne odhaduje nárast schodku na úroveň 6,5 % HDP. V roku 2024 návrh rozpočtu predpokladá medziročné zlepšenie deficitu na úroveň 6,0 % HDP. Schválený rozpočet predpokladá postupné zníženie deficitu k úrovni 5,6 % HDP do roku 2026. **Vláda deklaruje zámer dosiahnutia deficitu verejnej správy vo výške 5,0 % HDP v roku 2025 a následne vo výške 4,0 % HDP 2026, pričom v súčasnosti nemá pre tieto roky pripravené opatrenia**.

Rozpočet by podľa vlády mal viesť k poklesu hrubého dlhu z úrovne 57,8 % HDP v roku 2022 na úroveň 56,8 % HDP v roku 2023 a následne k postupnému nárastu k úrovni 61,4 % HDP na konci roku 2026 za predpokladu splnenia opatreniami nepodložených rozpočtových cieľov. Nárast je spôsobený najmä vysokými úrovňami deficitov očakávaných v najbližšom období. Bez ohľadu na predpokladaný vývoj dlhu platí, že počnúc rokom 2020 dlh prekročil horný limit sankčných pásiem ústavného zákona a podľa MF SR nad týmto limitom zotrvá počas celého prognózovaného obdobia.

Návrh rozpočtu nebol zostavovaný v súlade s výdavkovými limitmi, pričom vláda argumentuje, že v čase prípravy a schvaľovania rozpočtu neexistovali žiadne platné limity. Vzhľadom na to, že podľa RRZ v súčasnosti platia limity schválené NR SR dňa 1. februára 2023 až kým NR SR neschválí nové, RRZ pripravila porovnanie rozpočtu s limitmi verejných výdavkov.

RRZ dňa 15. decembra 2023 predložila do NR SR limity verejných výdavkov na roky 2024 až 2027 vypočítané na základe stavu legislatívy na začiatku funkčného obdobia novej vlády, **aby férovo zohľadnili zdedený legislatívny stav ku dňu schváleného programového vyhlásenia vlády**. Limity na

roky 2024 až 2027 by po schválení Národnou radou nahradili doteraz platné limity z februára 2023, napriek tomu **doteraz neprišlo k ich prerokovaniu a schváleniu NR SR**.

Z dôvodu porovnateľnosti so schváleným rozpočtom Rada pripravila predbežný výpočet¹, ako by vyzerali limity verejných výdavkov po zohľadnení všetkých legislatívnych zmien, ktoré ovplyvňujú príjmy alebo dlhodobú udržateľnosť verejných financií, prijatých v NR SR v decembri 2023. **Po zohľadnení týchto opatrení schválený rozpočet verejnej správy prekračuje výdavkové limity o 1,7 mld. eur v roku 2024 a následne o 2,2 mld. eur v roku 2025 a 2 mld. eur v roku 2026**². Keďže limity verejných výdavkov vyžadujú každoročné zlepšovanie dlhodobej udržateľnosti o 0,5 % HDP ročne a zároveň **samotné MF SR priznáva, že sa udržateľnosť nezlepšuje**, rozpočet nemôže byť v súlade s výdavkovými limitmi ani podľa MF SR. Odchýlka rozpočtu od limitu v roku 2024 znamená, že naplnenie rozpočtu v oblasti výdavkov spadajúcich pod limit zhoršuje dlhodobú udržateľnosť až o 0,8 % HDP.

Rozpočet verejnej správy na roky 2024 až 2026 tak nebol zostavený v súlade s výdavkovými limitmi³ a takýto rozpočet neobsahujúci limity verejných výdavkov bol schválený národnou radou. Rozpočet preto nespĺňa ustanovenia § 30aa ods. 8 zákona č. 523/2004 o rozpočtových pravidlách verejnej správy, podľa ktorých je vláda povinná zosúladiť návrh rozpočtu verejnej správy s platným limitom verejných výdavkov. Keďže limit verejných výdavkov je hlavným rozpočtovým nástrojom na dosiahnutie dlhodobej udržateľnosti verejných financií, **jeho opomenutím v rozpočte môže dochádzať k porušeniu čl. 55a Ústavy SR, v ktorej sa Slovenská republika zaväzuje chrániť dlhodobú udržateľnosť svojho hospodárenia**, ako aj čl. 7 ods. 3 ústavného zákona č. 493/2011, ktorý stanovuje požiadavku určenia limitu verejných výdavkov, a to nielen ako formálnu existenciu limitu, ale aj potrebu jeho implementácie v rozpočtovom procese⁴.

Cieľom stanovísk Rady pre rozpočtovú zodpovednosť (RRZ, Rada) je poskytnúť nezávislý pohľad na rozpočet a posúdiť, či je aktuálne nastavenie fiškálnej politiky postačujúce na dosiahnutie stanovených cieľov a identifikovať prípadné riziká, ktoré by bolo nutné následne dodatočnými opatreniami eliminovať. V súlade so svojim mandátom RRZ poukazuje aj na to, či aktuálny rozpočet vytvára predpoklady pre zabezpečenie dlhodobej udržateľnosti verejných financií a plnenie národných fiškálnych pravidiel. S týmto cieľom RRZ poukazuje na nasledujúce hlavné závery svojho hodnotenia:

- Rok 2023 je východiskovým rokom pre zostavenie Rozpočtu verejnej správy na roky 2024 až 2026. Na základe aktuálnych informácií vrátane výsledku hotovostného hospodárenia štátneho rozpočtu **môže deficit v roku 2023 podľa Rady dosiahnuť len 5,7 % HDP**. V porovnaní s aktuálnym odhadom vlády to predstavuje výrazne lepšiu východiskovú pozíciu (o 0,8 % HDP) pre obdobie rokov 2024 až 2026. Pozitívna odchýlka súvisí najmä s nezohľadnením EÚ

¹ RRZ, [Predbežný výpočet aktualizácie limitu verejných výdavkov](#), december 2023. Na účely hodnotenia rozpočtu RRZ uvažuje s tými výdavkovými limitmi, ktoré by platili po splnení všetkých zákonných postupov (schválenie vypočítaných limitov v NR SR zo dňa 15. decembra 2023 a ich aktualizácia na súčasný stav legislatívy).

² V porovnaní s limitmi, ktoré NR SR schválila vo februári 2023 a ktoré sú podľa názoru RRZ stále platné, prekračuje rozpočet verejnej správy limit o 5 miliárd eur v roku 2024 a o 5,9 miliardy v roku 2025. Hlavným dôvodom týchto výrazných odchýlok je to, že tieto boli limity vypočítané koncom roku 2022 (na základe vtedajšieho stavu legislatívy) a vyžadujú tak kompenzáciu negatívnych vplyvov opatrení prijatých v priebehu roku 2023.

³ Vid' kapitola 7.

⁴ Vid' kapitola 7.

refundácií pre energokompensácie v plnej miere v odhade vlády ako aj s nadhodnotením kapitálových výdavkov štátneho rozpočtu oproti aktuálnemu vývoju.

- V scenári nezmenených politík (bez nových opatrení schválených vládou zostavenou po parlamentných voľbách) by deficit VS z úrovne 5,4 % HDP v roku 2023 vzrástol na úroveň 5,6 % HDP v roku 2024 a následne v rokoch 2025 až 2027 výraznejšie na hodnoty v rozmedzí 6,3 % HDP až 6,5 % HDP. V rámci rokov dochádza k posunom vplyvu vysokej inflácie na verejné financie, keďže na rozdiel od príjmov veľká časť výdavkov reaguje na rast nominálnej ekonomiky s oneskorením. Vývoj verejných financií je zároveň negatívne ovplyvnený aj legislatívnymi opatreniami prijatými v predchádzajúcom období, ktoré navyšujú výdavky verejnej správy na celom horizonte rozpočtu⁵.
- **V roku 2024 môže podľa odhadu Rady dosiahnuť deficit 6,1 % HDP, čo je vyššie len o 0,1 % HDP ako uvádza rozpočet, pričom v rámci štruktúry rozpočtu boli identifikované tak negatívne ako aj pozitívne riziká. Na rozdiel od vládou predpokladaného medziročného poklesu deficitu o 0,5 % HDP očakáva však RRZ, po správnom vykázaní energo pomoci, naopak nárast deficitu a to o 0,4 % HDP. Z tohto pohľadu nie je možné hodnotiť zámer znížiť medziročne deficit o 0,5 % HDP ako realistický bez dodatočných opatrení. Ak by mal rozpočet spĺňať výdavkové limity, deficit by mal poklesnúť z očakávaných 5,7 % HDP v roku 2023 na 5,2 % HDP v tomto roku pomocou trvalých opatrení.**
- **Rezerva na kompenzačné opatrenia súvisiace s rastom cien energií je rozpočtovaná vo výške 800 mil. eur, čo nepostačuje na financovanie schválených kompenzačných schém v roku 2024, kde očakávané náklady predstavujú 1,25 mld. eur. Rozpočet predpokladal financovanie dodatočných výdavkov z prostriedkov EÚ z refundácie programu SAFE, tento pozitívny vplyv sa však podľa metodiky ESA 2010 v plnej miere s najväčšou pravdepodobnosťou zaznamená do výsledkov hospodárenia roku 2023⁶. Po zohľadnení tohto vplyvu RRZ odhaduje v roku 2024 vyššiu úroveň jednorazových opatrení v deficite o 0,3 % HDP.**
- **V porovnaní s rozpočtom pre rok 2024 RRZ prognózuje nižšiu úroveň deficitu bez jednorazových opatrení o 0,1 % HDP. Táto pozitívna odchýlka vyplýva predovšetkým z nižšieho očakávaného čerpania výdavkov štátneho rozpočtu, kde RRZ nepredpokladá vyčerpanie celého objemu rozpočtových rezerv a identifikovala úsporu vo výdavkoch v rezorte obrany. Nižšie čerpanie očakáva RRZ aj v sociálnych dávkach, predovšetkým vo výdavkoch na rodičovský príspevok. Na druhej strane, negatívne riziká pre schodok rozpočtu RRZ identifikovala vo výnose daňových príjmov a vo výdavkoch na zdravotníctvo.**
- **V nasledujúcich rokoch Rada odhaduje pokles deficitu na 6,2 % HDP v roku 2025 a 6,0 % HDP v rokoch 2026 a 2027. V roku 2026 je odhad o 0,4 % vyšší ako schodok rozpočtu podľa MF SR, a preto rozpočet zostavený v tomto roku nie je možné považovať za realistický. Navyše, voči deklarovaným cieľom chýbajú vláde vyšpecifikované opatrenia v hodnote 1,2 % HDP v roku 2025 a 2,0 % HDP v 2026.**
- **Trvalé opatrenia podľa odhadu RRZ prispievajú v rokoch 2023 až 2027 k zhoršeniu deficitu kumulatívne o 0,3 % HDP, a to hlavne kvôli opatreniam trvale zvyšujúcim výdavky. Ide najmä**

⁵ Pre podrobnejší výpočet jednotlivých faktorov vid' [tu](#).

⁶ [Stanovisko Európskej komisie](#) k Návrhu rozpočtového plánu na rok 2024 Slovenskej republiky, str. 4.

o zavedenie 13. dôchodkov, zvýšenie výdavkov na zdravotnú starostlivosť, zvýšenie výdavkov súvisiacich so zriadením nového ministerstva, ako aj predpokladané čerpanie časti legislatívnej rezervy určenej na nové vládne politiky. Tie by mali byť čiastočne kompenzované opatreniami na strane príjmov (zvýšením sadzieb spotrebných daní, zavedením daňových licencií, trvalou časťou znovuzavedeného bankového odvodu), ako aj predpokladom RRZ o znížení investícií samospráv v dôsledku ich aktuálnej nepriaznivej finančnej situácie (s vplyvom 0,2 % HDP). Preto samotná vláda prispieva rozpočtom k trvalému zhoršeniu o 0,5 % HDP.

- Na základe svojej strednodobej fiškálnej prognózy Rada vypočítala sumu výdavkov, ktoré spadajú pod limit verejných výdavkov a pozrela sa tak, ako by v jej odhade vyzeralo plnenie tohto limitu zo strany vlády. **Potreba konsolidačných opatrení – ak by vývoj verejných financií bol v súlade s RRZ scenárom – pre splnenie limitu verejných výdavkov dosahuje sumu 1,2 mld. eur v roku 2024 a postupne rastie až na úroveň 3,1 mld. eur v roku 2027.** V porovnaní s výškou konsolidačných opatrení, ktorá vyplýva z rozpočtu, je suma konsolidačných opatrení v odhade RRZ nižšia o takmer 500 mil. eur v roku 2024 a naopak vyššia o takmer 850 mil. eur v roku 2026. V roku 2025 sa odhad RRZ a MF SR zásadne neodlišuje. Rozdiel v odhade roku 2024 je tvorený predovšetkým nižším odhadom výdavkov na obranu, predpokladaným nečerpaním časti zdrojov v rozpočtovej rezerve a nižšou prognózou výdavkov na rodičovský príspevok. V ďalších rokoch sa situácia otočí z dôvodu chýbajúcej indexácie výdavkov zo strany MF SR.
- **Splnenie limitu verejných výdavkov v rokoch 2024 až 2027 by viedlo k zníženiu deficitu na 3,7 % HDP do roku 2027 a k nižšiemu hrubému dlhu oproti súčasnému odhadu RRZ o 6,4 p.b. na úrovni 62,2 % HDP na konci roku 2027. Táto úroveň deficitu by nepostačovala na stabilizovanie podielu dlhu na HDP.**
- Na základe odhadu vývoja salda verejnej správy RRZ očakáva, že podiel hrubého dlhu na HDP za rok 2023 klesol na 56,8 % HDP. Po medziročnom poklese hrubého dlhu v pomere k HDP v rokoch 2022 a 2023, najmä vplyvom vysokej inflácie, vzrastie v strednodobom horizonte hrubý dlh verejnej správy podľa RRZ až na úroveň 68,6 % HDP na konci roku 2027. Vzhľadom na postupný pokles hraníc sankčných pásiem by to znamenalo, že **dlh bude zotrvať vysoko nad horným limitom dlhovej brzdy, pričom v roku 2027 ho bude prevyšovať až o takmer 19 p.b.**
- Čistý dlh by dosiahol na konci roku 2023 úroveň 49,5 % HDP. Úroveň čistého dlhu by sa pri predpokladoch RRZ o postupnom poklese hotovostnej rezervy štátu počas strednodobého horizontu na historický priemer v predkrízovom období, mala zvýšiť na 62,7 % HDP na konci roku 2027, čo by znamenalo historicky najvyššiu úroveň.
- **Schválený rozpočet verejnej správy prispieva podľa odhadu RRZ k zhoršeniu ukazovateľa dlhodobej udržateľnosti o 0,2 % HDP.** Negatívny príspevok opatrení vlády je ešte vyšší a dosahuje 0,5 % HDP. Súvisí to aj s tým, že významná časť schválených opatrení zlepšuje saldo v strednodobom horizonte len dočasne s následným zhoršovaním stavu verejných financií v dlhodobom horizonte. K odhadovanému zmierneniu ukazovateľa dlhodobej udržateľnosti celej verejnej správy o 0,2 % HDP oproti príspevku vlády vedie predpoklad RRZ o znížení investícií samospráv v dôsledku ich aktuálnej nepriaznivej finančnej situácie. Nakoľko výdavkové limity vyžadujú od vlády naopak zlepšovanie udržateľnosti o 0,5 % HDP ročne, neplnenie výdavkových rozpočtov znamená zhoršovanie udržateľnosti vládou až o 1 % HDP

(0,5 % + 0,5 %), čo korešponduje s vyššie uvedenou potrebou dodatočných opatrení vo výške 1,2 mld. eur.

- RRZ odhaduje, že fiškálna expanzia dosiahla v roku 2023 úroveň 5,3 % HDP, k čomu prispelo najmä výrazné zrýchlenie čerpania EÚ fondov z dôvodu končiaceho sa tretieho programového obdobia. Odhadovaný výrazný prepád v čerpaní EÚ fondov v strednodobom horizonte sa podľa RRZ premietne do reštriktívneho nastavenia fiškálnej politiky, napriek nárastu štrukturálneho deficitu, ktorý prispieva k fiškálnej expanzii. **Nakoľko v strednodobom horizonte bude ekonomika operovať mierne nad svojim potenciálom, výraznejšia konsolidácia nad rámec vývoja aktuálne odhadovaného RRZ by nemala zásadným vplyvom spôsobovať nerovnováhy v ekonomike, naopak bola by želateľná s ohľadom na aktuálny stav a vývoj verejných financií.** Z pohľadu makroekonomických efektov fiškálnej politiky je preto žiadúce, aby nevyhnutná konsolidácia verejných financií bola sprevádzaná čo najintenzívnejším čerpaním EÚ fondov.
- Rada považuje plnenie výdavkových limitov za minimálne tempo ozdravovania verejných financií a toto by mali rešpektovať aj rozpočtové ciele. V takom prípade by rozpočtové ciele deficitu dosiahli výšku 5,2 % HDP v roku 2024, 4,5 % HDP v roku 2025 a 3,9 % HDP v roku 2026. Aktuálne rozpočtové ciele sú tak vyššie o 0,8 % HDP v roku 2024, o 0,5 % HDP v roku 2025 a o 0,1 % HDP v roku 2026. **Samotné rozpočtované zhoršenie stavu verejných financií v roku 2024 a odsúvanie potrebnej konsolidácie do ďalšieho obdobia nepovažuje Rada vzhľadom na nepriaznivý stav verejných financií a končiace sa krízové obdobie za opodstatnené.** V strednodobom horizonte do roku 2026 by teda mala byť podľa RRZ hlavným cieľom vlády stabilizácia dlhu prostredníctvom zníženia deficitu blízko hranice 3 % HDP a zníženie vysokého rizika dlhodobej udržateľnosti bezpečne do pásma stredného rizika.
- Zároveň, napriek nárastu daňovo-odvodového zaťaženia sa nedosiahlo zlepšenie stavu verejných financií. To prirodzene zužuje priestor pre potrebnú konsolidáciu na strane príjmov do budúcnosti. Rada by chcela apelovať, aby v súlade so snahou podporiť dlhodobú konkurencieschopnosť Slovenskej republiky s prihliadnutím na požiadavku ekonomickej a sociálnej spravodlivosti a solidarity medzi súčasnými a budúcimi generáciami, boli všetky príjmové a výdavkové opatrenia v súlade s princípmi transparentnosti a efektívnosti dôsledne zvažované a v riadnom legislatívnom procese dostatočne odôvodňované.
- Z pohľadu transparentnosti rozpočet podľa RRZ nie je zostavený v súlade s rozpočtovými cieľmi na roky 2024 až 2026. V roku 2024 je cieľ rozpočtu podľa vlády naplnený aj zaznamenaním financovania časti energopomoci zo zdrojov EÚ, čo je s veľkou pravdepodobnosťou v rozpore s princípmi ESA2010. V ďalších rokoch chýbajú konkrétne konsolidačné opatrenia.

2. Rozpočet a fiškálny rámec

Schválený rozpočet na roky 2024 až 2026 je zostavený v súlade s deklarovanými rozpočtovými cieľmi iba v roku 2024, nie v ďalších dvoch rokoch. V rozpočte opätovne chýba informácia o konkrétnych konsolidačných opatreniach na dosiahnutie cieľov stanovených na roky 2025 a 2026.

Tabuľka 1: Porovnanie očakávaného salda a dlhu v RVS s odhadom RRZ

(v % HDP)	2022	2023	2024	2025	2026
Saldo v RVS 2024-2026 (ciele vlády)	-4,9	-6,4	-6,0	-5,0	-4,0
Hrubý dlh v RVS 2024-2026 (ciele vlády)	59,8	59,0	58,3	59,6	61,4
1. Saldo rozpočtu RVS 2024-2026	-2,0	-6,5	-6,0	-6,1	-5,6
2. Saldo rozpočtu podľa odhadu RRZ	-2,0	-5,7	-6,1	-6,2	-6,0
rozdiel (2-1)	0,0	0,8	-0,1	-0,1	-0,4
3. Hrubý dlh rozpočtu RVS 2024-2026	57,8	56,8	58,3	60,9	64,3
4. Hrubý dlh rozpočtu podľa odhadu RRZ	57,8	56,8	59,9	62,2	65,7
rozdiel (4-3)	0,0	0,0	1,6	1,3	1,4
<i>p.m. Horný limit dlhu v ústavnom zákone</i>	<i>55,0</i>	<i>54,0</i>	<i>53,0</i>	<i>52,0</i>	<i>51,0</i>

Zdroj: MF SR, RRZ

V roku 2024 môže podľa odhadu Rady dosiahnuť deficit 6,1 % HDP, čo je vyššie len o 0,1 % HDP ako uvádza rozpočet, pričom v rámci štruktúry rozpočtu boli identifikované tak negatívne ako aj pozitívne riziká. Na rozdiel od vládou predpokladaného medziročného poklesu deficitu o 0,5 % HDP očakáva však RRZ, po správnom vykázaní energopomoci, naopak **nárast deficitu** a to o 0,4 % HDP. Z tohto pohľadu **nie je možné hodnotiť zámer znížiť medziročne deficit o 0,5 % HDP ako realistický**.

Nutnosť konsolidácie je umocnená potrebou zastaviť ďalší nárast historicky najvyšších úrovní čistého dlhu, vytvorenie podmienok pre jeho ďalšie znižovanie, ako aj potrebou zásadnejšie znížiť riziko dlhodobej udržateľnosti, ktoré je v súčasnosti v pásme vysokého rizika. Prípadné dosiahnutie vládou cieleného deficitu na úrovni 4,0 % HDP v roku 2026 by nepostačovalo na znižovanie dlhu⁷. **Samotná vláda zároveň konštatuje v rámci návrhu rozpočtového plánu, že rozpočet nezlepšuje dlhodobú udržateľnosť, čo je v rozpore s výdavkovými limitmi⁸**. Dosiahnutie cieľov by mohlo zlepšiť dlhodobú udržateľnosť vyjadrenú ukazovateľom S2 o 1,6 p.b. do roku 2026, avšak ani v tomto scenári by sa riziká udržateľnosti neznížili do stredného pásma. Pre jeho dosiahnutie by bolo potrebné trvalo znížiť výdavky alebo zvýšiť príjmy verejnej správy o ešte dodatočných 1,6 p.b.

V strednodobom horizonte do roku 2026 by malo byť podľa RRZ hlavným cieľom vlády **zniženie deficitu pod hranicu 3 % HDP a zníženie vysokého rizika dlhodobej udržateľnosti bezpečne do pásma stredného rizika**. V roku 2023 sa očakáva rast HDP vo výške 1,2 %, avšak v roku 2024 zrýchli na úroveň 2,7 %. Napriek prudkému spomaleniu ekonomiky z dôvodu energetickej krízy, ktorá tak bude v rokoch 2023 a 2024 fungovať pod svojim potenciálom, prostriedky, ktoré sú k dispozícii z európskych zdrojov, pomáhajú najmä v roku 2023 kompenzovať tieto negatívne dopady. Nakoľko energetická kríza odznieva, predpokladá sa výrazný nárast reálnej mzdy a pnutia na trhu práce, vláda by sa mala vyhnúť štrukturálnej expanzívnej politike v roku 2024 a cielenými jednorazovými opatreniami tlmíť dôsledky krízy pri súčasnom definovaní jasnej strednodobej konsolidačnej stratégie.

⁷ Strednodobým rozpočtovým cieľom vlády je dosiahnutie štrukturálneho prebytku vo výške 0,5 % HDP.

⁸ [Návrh rozpočtového plánu na rok 2024](#), strana 15, tabuľka 4.

V rokoch 2025 a 2026 vláda nepodložila dosiahnutie cieľov žiadnymi opatreniami. Na splnenie vládou stanoveného cieľa v roku 2026 tak chýbajú opatrenia vo výške 1,6 % HDP. Rozpočet komunikuje niektoré nové konsolidačné opatrenia pre roky 2025 a 2026, ktoré by mali byť prijaté v roku 2024⁹, avšak v rozpočte sú spomenuté len vo forme deklarácie s neistým zavedením a zohľadnením v nasledujúcich rozpočtoch a neprešli hodnotením v daňovom výbore. Preto ich RRZ vo svojej prognóze neberie do úvahy.

2.1. Súlad rozpočtu s výdavkovými limitmi

Rozpočet obsahuje časť o vzťahu limitu verejných výdavkov k rozpočtu verejnej správy na roky 2024 až 2026, v ktorej vláda argumentuje, že v čase prípravy a schvaľovania rozpočtu neexistovali žiadne platné limity (viac v kapitole 7). Vzhľadom na to, že podľa RRZ v súčasnosti platia limity schválené NR SR dňa 1. februára 2023 až kým NR SR neschváli nové, RRZ pripravila porovnanie rozpočtu s limitmi verejných výdavkov.

Rada dňa 15. decembra 2023 predložila do NR SR limity verejných výdavkov na roky 2024 až 2027 vypočítané na základe stavu legislatívy na začiatku funkčného obdobia novej vlády vo výraznom časovom predstihu, než stanovuje zákon¹⁰. Tieto limity ešte neobsahujú vplyvy legislatívnych zmien, ktoré NR SR schválila v decembri 2023 a do limitov sa premietnu až po tom, ako vláda formálne požiadala o ich aktualizáciu. Z dôvodu porovnateľnosti so schváleným rozpočtom Rada pripravila predbežný výpočet¹¹, ako by sa zmenili limity verejných výdavkov po zohľadnení všetkých legislatívnych zmien, ktoré ovplyvňujú príjmy alebo dlhodobú udržateľnosť verejných financií, prijatých v NR SR v decembri 2023. **Po zohľadnení týchto opatrení schválený rozpočet verejnej správy prekračuje výdavkové limity o 1,7 mld. eur v roku 2024 a následne o 2,2 mld. eur v roku 2025 a 2 mld. eur v roku 2026¹² (Tabuľka 2).** Keďže limity verejných výdavkov vyžadujú každoročné zlepšovanie dlhodobej udržateľnosti o 0,5 % HDP ročne, odchýlka rozpočtu od limitu v roku 2024 znamená, že naplnenie rozpočtu v oblasti výdavkov spadajúcich pod limit zhoršuje dlhodobú udržateľnosť až o 0,8 % HDP.

⁹ Rozpočet spomína zavedenie spotrebnej dane zo sladených nápojov od konca roka 2024 s pozitívnym vplyvom na saldo vo výške takmer 100 mil. eur, zvýšenie progresivity zdanenia pri dani z príjmov fyzických osôb od roku 2025 s pozitívnym vplyvom na saldo vo výške viac ako 78 mil. eur alebo zavedenie ročného zúčtovania sociálnych odvodov od roku 2026 s pozitívnym vplyvom na saldo vo výške viac ako 100 mil. eur.

¹⁰ RRZ, [Limit verejných výdavkov na roky 2024 až 2027](#), december 2023

¹¹ RRZ, [Predbežný výpočet aktualizácie limitu verejných výdavkov](#), december 2023

¹² V porovnaní s limitmi, ktoré NR SR schválila vo februári 2023 a ktoré sú podľa názoru RRZ stále platné, prekračuje rozpočet verejnej správy limit o 5 miliárd eur v roku 2024 a o 5,9 miliardy v roku 2025. Hlavným dôvodom týchto výrazných odchýlok je to, že tieto boli limity vypočítané koncom roku 2022 (na základe vtedajšieho stavu legislatívy) a vyžadujú tak kompenzáciu negatívnych vplyvov opatrení prijatých v priebehu roku 2023.

Tabuľka 2: Súlad limitu verejných výdavkov s rozpočtom verejnej správy

(tis. eur)	2024	2025	2026	2027
1. Platný limit verejných výdavkov schválený vo februári 2023	44 309 100	45 621 483	-	-
2. Nový limit verejných výdavkov predložený do NR SR	47 073 385	48 581 288	49 872 438	51 519 364
3. Predpokladaný aktualizovaný limit verejných výdavkov*	47 696 003	49 253 536	50 567 854	52 242 880
4. Výdavky RVS spadajúce pod limit**	49 351 165	51 478 878	52 549 461	-
5. Rozdiel oproti predpokladanému aktualizovanému limitu (4-3)	1 655 161	2 225 342	1 981 607	-
6. Rozdiel oproti platnému limitu (4-1)	5 042 065	5 857 395	-	-

Zdroj: RRZ, MF SR

* Ide o prepočet aktualizácie limitu verejných výdavkov, ktorý zohľadňuje vplyvy legislatívnych zmien prijatých v NR SR v decembri 2023 (tzv. konsolidačný balíček)

** RRZ vo výpočte vylúčila tie výdavky rozpočtu, ktoré nepodliehajú limitu verejných výdavkov

Dôvodom prekročenia limitu v rozpočte na rok 2024 je skutočnosť, že **významná časť prijatých opatrení zvyšujúcich príjmy má jednorazový charakter** (solidárny príspevok z nadmerného zisku, odvod zo zisku Vodohospodárskej výstavby) **alebo iba dočasný vplyv**, ktorý v zmysle platnej metodiky výpočtu limitov neprispieva alebo prispieva len zanedbateľne k zlepšovaniu dlhodobej udržateľnosti verejných financií (zníženie sadzby odvodu do II. piliera, dočasný vyšší odvod bánk do roku 2027, dočasné zvýšenie sadzby odvodu zo zdravotného poistenia do roku 2027). Na druhej strane **rozpočet obsahuje zvýšenie trvalých výdavkov** (zavedenie 13. dôchodku, zvýšené výdavky v zdravotníctve, ako aj výdavky na nešpecifikované opatrenia v rezervách štátneho rozpočtu), pričom **ich vplyvy výrazne prevyšujú trvalú časť zvýšených príjmov z konsolidačných opatrení** (viac v Boxe 1).

Box 1: Zmeny vo výdavkoch spadajúcich pod limit verejných výdavkov

Na opatrenia prijaté vládou po voľbách do NR SR je možné pozrieť sa aj porovnaním schváleného Rozpočtu verejnej správy na roky 2024 až 2026 s návrhom rozpočtu, ktorý predložila predchádzajúca vláda Európskej komisii v októbri 2023 (tzv. NPC scenár¹³). Návrh rozpočtu pripravený v NPC scenári odpovedal na otázku, ako by sa rozpočet vyvíjal bez akýchkoľvek zásahov vlády a teda zodpovedal legislatívnemu stavu platnému pred schválením programového vyhlásenia vlády a vysloveniu dôvery vláde. Uvedený návrh presahoval limit verejných výdavkov o 924 miliónov eur v roku 2024¹⁴, 2 miliardy eur v roku 2025 a 1,8 miliardy eur v roku 2026 (Tabuľka 3 – riadok 0).

Nové opatrenia (po zohľadnení príjmových konsolidačných opatrení) zahrnuté v schválenom rozpočte prispeli k prehĺbeniu rozdielu voči limitu na takmer 1,7 mld. eur v roku 2024 (Tabuľka 3 – riadok 9). Najvýraznejšie na zvýšenie výdavkov vplyva zavedenie 13. dôchodkov, vyššie výdavky nemocníc a verejného zdravotného poistenia a v roku 2024 aj vysoká rozpočtovaná rezerva na riešenie vplyvov legislatívnych zmien. Zníženie výdavkov sa najvýraznejšie prejaví v oblasti miezd a vyplýva zo schválenej nulovej valorizácie miezd v štátnej správe a 5 % plošnej úspore výdavkov kapitol štátneho rozpočtu. Spolu sú **rozpočtované výdavky v štátnom rozpočte vyššie o 1,3 miliardy eur v roku 2024 oproti NPC scenáru zodpovedajúcemu legislatívnemu stavu pred schválením programového vyhlásenia vlády** a vysloveniu dôvery vláde. Vplyv nových príjmových opatrení, ktorý sa premietne do aktualizácie limitu verejných výdavkov tak kompenzuje nárast vo výdavkoch iba čiastočne.

¹³ MF SR, [Návrh rozpočtového plánu na rok 2024](#), október 2023

¹⁴ Odchýlka vo výške 924 mil. eur v roku 2024 voči limitom predstavuje 0,7 % HDP, z čoho 0,5 % HDP zodpovedá požiadavke na konsolidáciu vyplývajúcu z legislatívy a zvyšných 0,2 % HDP vzniká najmä v dôsledku mierne priaznivejšieho odhadu salda zo strany RRZ vo východiskovom roku 2023 voči odhadu MF SR pri návrhu NPC rozpočtu, čo sa premietajú aj do roku 2024.

Tabuľka 3: Zmena vo výdavkoch štátneho rozpočtu oproti NPC scenáru

(mil. eur)	2024	2025	2026
0. Chýbajúce opatrenia v NPC scenári	-924	-1 986	-1 816
1. Štátny rozpočet	-1 029	-586	-558
Mzdy ŠR (rast pod NPC, rezerva)	11	200	301
Tovary a služby ŠR	75	58	62
Rezerva na riešenie vplyvov legislatívnych zmien (tovary a služby)	-409	-108	-108
Transfery samospráve	-93	-114	-113
13. dôchodky	-518	-612	-685
Bežné transfery	-31	4	36
Podpora hypoték	-88	-15	-29
Zrušenie dotácií koncovej ceny elektriny	40	40	40
Kapitálové výdavky	-18	-40	-62
2. Zvýšené výdavky nemocníc a VZP	-285	-303	-320
3. Nižšie výdavky RTVS	33	42	49
4. Vyššie výdavky VVŠ	-46	-72	-92
5. Ostatné subjekty	-17	18	56
6. Výdavkové opatrenia vlády (1+2+3+4+5)	-1 345	-901	-864
7. Príjmové opatrenia vlády zahrnuté do aktualizácie LVV	623	672	695
8. Neidentifikované vplyvy (reziduál)	-9	-10	4
9. Chýbajúce opatrenia v RVS (0+6+7+8)	-1 655	-2 225	-1 982
<i>p.m. 1 Vyčíslené chýbajúce opatrenia podľa LVV</i>	<i>-1 655</i>	<i>-2 225</i>	<i>-1 982</i>
<i>p.m. 2 Výdavky na obranu voči úrovni 2 % HDP</i>	<i>-33</i>	<i>-678</i>	<i>268</i>

Zdroj: RRZ, MF SR

3. Strednodobý vývoj verejných financií podľa RRZ

RRZ sa pri posudzovaní rozpočtu zameriava na analytické posúdenie strednodobého vývoja verejných financií. Zahŕňa to vyčíslenie zmeny štrukturálneho salda pri zohľadnení identifikovaných rizík, vrátane príspevku opatrení vlády a očakávané plnenie limitu verejných výdavkov. Ďalej ide o vyhodnotenie vplyvu fiškálnej politiky na ekonomický cyklus (kvantifikácia fiškálneho impulzu) a posúdenie vplyvov na dlhodobú udržateľnosť verejných financií. Pre RRZ je tiež dôležité posudzovať predpoklady vlády o vývoji výšky hrubého dlhu v pomere k HDP v nadväznosti na sankčné pásma ústavného zákona o rozpočtovej zodpovednosti.

3.1. Konsolidačné úsilie vlády

Štrukturálny deficit, ktorý je očistený o vplyv výkyvov ekonomického vývoja a iných jednorazových a dočasných opatrení, **dosiahne 3,8 % HDP v roku 2023**. Odhadovaná úroveň štrukturálneho salda v roku 2023 zohľadňuje aj vládou prijaté opatrenie v podobe mimoriadneho príspevku pre dôchodcov (vplyv dosahuje 0,4 % HDP). V roku 2024 sa štrukturálne saldo dodatočne prehĺbi o 1,6 % HDP na úroveň 5,4 % HDP. V ďalších troch rokoch sa zvýši k úrovni 6 % HDP. **Počas nasledujúcich štyroch rokov (2024-2027) sa tak celkovo zhorší o 2,2 % HDP** (porovnanie s odhadmi iných inštitúcií je v Boxe 2).

Na posúdenie toho, do akej miery je odhadovaná zmena štrukturálneho salda ovplyvnená opatreniami vlády resp. inými externými faktormi (ako je priamy a nepriamy vplyv bezpečnostno-energetickej krízy), je potrebné porovnať jeho vývoj so scenárom nezmenených politík (NPC scenár zostavený RRZ¹⁵). **Štrukturálny deficit by sa bez zásahov vlády zhoršil do roku 2027 celkovo o 3,0 % HDP v porovnaní s rokom 2023.**

Čistý príspevok opatrení¹⁶ k trvalej zmene salda VS bude počas nasledujúceho obdobia negatívny vo výške 0,3 % HDP, a to hlavne kvôli opatreniam trvale zvyšujúcim výdavky. Ide najmä o zavedenie 13. dôchodkov, zvýšenie výdavkov na zdravotnú starostlivosť, zvýšenie výdavkov súvisiacich so zriadením nového ministerstva, ako aj predpokladané čerpanie časti legislatívnej rezervy určenej na nové vládne politiky. Tie by mali byť čiastočne kompenzované opatreniami na strane príjmov (zvýšením sadzieb spotrebných daní, zavedením daňových licencií, trvalou časťou znovuzavedeného bankového odvodu), ako aj predpokladom RRZ o znížení investícií samospráv v dôsledku ich aktuálnej nepriaznivej finančnej situácie (s vplyvom 0,2 % HDP).

Tabuľka 4: Konsolidačné úsilie vlády podľa odhadu RRZ

(ESA2010, % HDP)	2023	2024	2025	2026	2027
1. Saldo verejnej správy	-5,7	-6,1	-6,2	-6,0	-6,0
2. Cyklická zložka	-0,3	0,0	0,0	0,1	0,0
3. Jednorazové efekty	-1,6	-0,7	0,0	0,0	0,0
4. Štrukturálne saldo (1-2-3)*	-3,8	-5,4	-6,3	-6,1	-6,1
5. Zmena štrukturálneho salda (Δ 4)/ Fiškálny kompakť*	-2,4	-1,6	-0,9	0,2	0,0

¹⁵ Za predpokladu, že by vláda neprijala žiadne nové opatrenia po schválení programového vyhlásenia vlády a vyhlásení dôvery vláde, verejné financie by sa vyvíjali podľa existujúcej legislatívy a rozpočtové položky by boli determinované výlučne makroekonomickým vývojom. Podrobnejšie k NPC scenáru RRZ v kapitole 3.3 a v prílohe č. 5.

¹⁶ Ukazovateľ konsolidačné úsilie vlády sa viaže výlučne na príspevok vládnych opatrení k trvalej zmene hospodárenia verejnej správy. Jeho podrobný popis je uvedený v diskusnej štúdii RRZ č. 02/2014: [Ako merať konsolidáciu vo verejných financiách](#).

Tabuľka 4: Konsolidačné úsilie vlády podľa odhadu RRZ

(ESA2010, % HDP)	2023	2024	2025	2026	2027
6. Saldo verejnej správy v NPC scenári**	-5,4	-5,6	-6,5	-6,3	-6,4
7. Štrukturálne saldo v NPC scenári	-3,5	-5,6	-6,6	-6,4	-6,5
8. Zmena štrukturálneho salda v NPC scenári	-2,1	-2,1	-1,0	0,1	-0,1
9. Iné faktory (p.m.)***	0,0	0,7	0,0	0,0	0,0
10. Veľkosť opatrení (1-6)	-0,4	-0,6	0,3	0,3	0,4
11. Konsolidačné úsilie po zohľadnení iných faktorov (5-8-9)	-0,4	-0,1	0,1	0,1	0,1
<i>p.m. iné faktory (medziročné vplyvy, rozdiel oproti NPC scenáru):</i>	0,0	0,7	0,0	0,0	0,0
- Opatrenia bez vplyvu na dlhodobú udržateľnosť****	0,0	0,7	0,0	0,0	0,0
- PPP projekty	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
- Úrokové náklady	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Zdroj: metodika RRZ

* Ide o výpočet štrukturálneho salda a jeho zmeny podľa metodiky hodnotenia pravidla vyrovnaného rozpočtu (Fiškálny kompakt).

** NPC scenár zohľadňuje stav verejných financií a legislatívy na začiatku funkčného obdobia vlády.

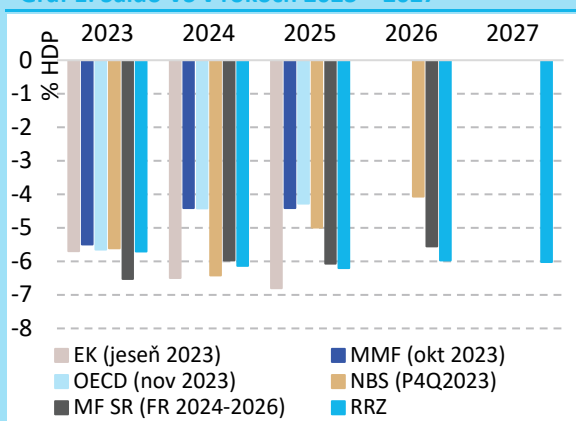
*** Iné faktory predstavujú vplyvy, ktoré sa štandardne (medzinárodne) nezohľadňujú pri výpočte štrukturálneho salda, najmä kvôli ich špecifickosti pre každú krajinu. V záujme čo najvernejšieho vyčíslenia skutočného úsilia vlády ich však RRZ zohľadňuje v súlade s metodikou výdavkových limitov.

**** RRZ z výpočtu konsolidačného úsilia vylúčila zníženie sadzby odvodu do II. piliera dôchodkového systému, dočasný vplyv navýšenia zdravotných odvodov a dočasnú časť znovuzavedeného bankového odvodu.

Box 2: Porovnanie salda VS a štrukturálneho salda VS v rokoch 2023 až 2027

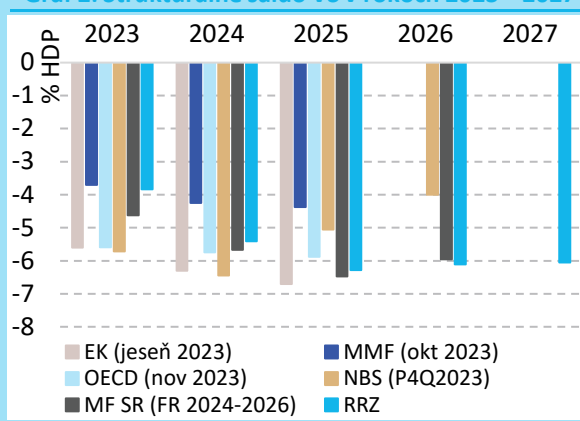
Nižšie umiestnené grafy prezentujú saldo VS a odhady štrukturálneho salda VS v rokoch 2023 až 2027 rôznych inštitúcií: EK (jesenná prognóza¹⁷), MMF (World economic outlook z októbra 2023), OECD (Economic outlook z novembra 2023), NBS, RRZ a MF SR (Rozpočet VS na roky 2024-2026). RRZ, EK, ako aj MF SR na rozdiel od zvyšných inštitúcií neberú do úvahy nešpecifikované konsolidačné opatrenia a preto budúci vývoj salda nie je porovnateľný. Ďalšie vzniknuté rozdiely v prípade štrukturálneho salda sú okrem inej výšky odhadovaného deficitu spôsobené odlišným odhadom veľkosti cyklickej zložky (produkčnej medzery) a zohľadnenými jednorazovými vplyvmi, pričom nie všetky inštitúcie zohľadňujú energopomoc, prípadne pandemické výdavky do jednorazových vplyvov (o.i. EK, NBS). Štrukturálne saldo bude v nasledujúcom období dosahovať vysoké záporné hodnoty v priemernej výške 4,5 % HDP.

Graf 1: Saldo VS v rokoch 2023 – 2027

Zdroj: RRZ, MF SR, NBS, MMF, OECD, EK

Graf 2: Štrukturálne saldo VS v rokoch 2023 – 2027

Zdroj: RRZ, MF SR, NBS, MMF, OECD, EK

* Odhady RRZ a MF SR sú k dispozícii do roku 2027, resp. 2026. Prognóza NBS (P4Q) pokrýva horizont do roku 2026, MMF, OECD a EK do roku 2025. Štrukturálne saldo v odhade NBS nemá zahrnuté v rámci jednorazových vplyvov covid-opatrenia (nakoľko nespĺňajú klasifikáciu jednorazových vplyvov v zmysle definície ESCB).

¹⁷ Prognóza EK v roku 2025 vychádza z tzv. scenára nezmenených politík.

3.2. Plnenie výdavkových limitov

Pre rok 2024 už neplatí všeobecná úniková doložka, počas ktorej sa neuplatňovali európske fiškálne pravidlá a ktorá zbavovala vládu povinnosti zosúladiť rozpočet s limitom verejných výdavkov. Z aktuálneho strednodobého odhadu salda Rada vypočítala sumu výdavkov, ktoré spadajú pod limit verejných výdavkov a pozrela sa tak, ako by v jej odhade vyzeralo plnenie limitu zo strany vlády. Táto suma bola upravená o vplyv bilančných výdavkov¹⁸ a ďalších faktorov, ktoré sa pri vyhodnotení plnenia limitu zohľadňujú.

Tabuľka 5: Výdavky spadajúce pod limit verejných výdavkov

(mil. eur)	2024	2025	2026	2027
1. Výdavky v metodike ESA2010 podľa RRZ	61 571	63 667	66 189	67 687
2. Výdavky mimo národných zdrojov	2 714	2 453	2 656	1 552
- EÚ Fondy	643	541	859	1 095
- POO	1 531	1 356	1 252	0
- Spolufinancovanie	322	358	364	457
- DPH z POO	218	198	180	0
3. Výdavky samospráv	6 281	6 488	6 689	6 889
- Celkové výdavky	9 394	9 851	10 225	10 555
- Transfery samosprávam	-6 936	-7 287	-7 823	-8 244
- Transfer DPFO samospráve	3 823	3 923	4 287	4 578
4. Iné výdavky mimo limitu	2 738	3 235	3 649	4 074
- Úrokové náklady	1 649	2 029	2 354	2 712
- Odvod do rozpočtu EÚ	1 089	1 206	1 294	1 362
5. Ostatné úpravy	1 241	-22	-2	-1
- Jednorazové výdavky	1 237	-23	0	0
- Cyklické výdavky	4	1	-2	-1
6. Výdavky spadajúce pod limit verejných výdavkov (1-2-3-4-5)	48 597	51 513	53 197	55 173
7. Vplyvy zmien v bilančných výdavkoch*	-257	22	-201	-190
- Imputácie	177	239	264	96
- Poistné platené štátom a iné úpravy	-135	-95	-460	-334
- Zelená energia	-1	-1	-1	-1
- Účelovo určené príjmy	-299	-121	-4	50
8. Výdavky spadajúce pod limit po zohľadnení vplyvu bilančných výdavkov (6-7)**	48 854	51 491	53 398	55 363

Zdroj: RRZ

* detailnejší rozpis bilančných výdavkov je uvedený v prílohe 7, ide o rozdiely jednotlivých položiek v aktuálnom odhade RRZ v porovnaní s predpokladmi pri výpočte limitu verejných výdavkov

Z porovnania týchto výdavkov s aktualizovanou sumou limitu verejných výdavkov na základe prepočtu Rady¹⁹ vyplýva **potreba konsolidačných opatrení vo výške od 1,2 mld. eur v roku 2024 až po 3,1 mld. eur v roku 2027**. V porovnaní s výškou konsolidačných opatrení, ktorá vyplýva z rozpočtu, je suma konsolidačných opatrení v odhade RRZ nižšia o takmer 500 mil. eur v roku 2024 a naopak vyššia

¹⁸ V zmysle požiadaviek zákona a platnej metodiky sa pri vyhodnotení plnenia limitu zohľadňujú niektoré transakcie, ktoré sú vo všeobecnosti neutrálne na saldo verejnej správy, ale ovplyvňujú úroveň príjmov a výdavkov spadajúcich pod limit (ide najmä o poistné platené štátom na zdravotné a sociálne poistenie a účelovo určené príjmy z predaja výrobkov, tovarov, služieb a prijatých grantov). Ak by došlo k prekročeniu platného limitu napríklad z dôvodu zvýšenia poistného plateného štátom na zdravotné poistenie, toto by sa v zmysle platnej metodiky nepovažovalo za porušenie limitu, keďže súčasne s navýšením výdavkov došlo v rovnakej miere aj k zvýšeniu príjmov verejnej správy.

¹⁹ RRZ, [Predbežný výpočet aktualizácie limitu verejných výdavkov](#), december 2023

o takmer 850 mil. eur v roku 2026. V roku 2025 sa odhad RRZ a MF SR zásadne neodlišuje. Rozdiel v odhade roku 2024 je tvorený predovšetkým nižším odhadom výdavkov na obranu, predpokladaným nečerpaním časti zdrojov v rozpočtovej rezerve a nižšou prognózou výdavkov na rodičovský príspevok. V ďalších rokoch sa situácia otočí z dôvodu chýbajúcej indexácie výdavkov v rozpočte zo strany MF SR.

Splnenie limitu verejných výdavkov v rokoch 2024 až 2027 by viedlo k zníženiu deficitu na 3,7 % HDP do roku 2027 a k nižšiemu hrubému dlhu o 6,4 p.b. oproti súčasnému odhadu RRZ na úrovni 62,2 % HDP na konci roku 2027.

Tabuľka 6: Opatrenia potrebné na splnenie limitu verejných výdavkov voči RRZ scenáru

(mil. eur)	2024	2025	2026	2027
1. Aktualizovaný limit verejných výdavkov	47 696	49 254	50 568	52 243
2. Výdavky spadajúce pod limit verejných výdavkov	48 854	51 491	53 398	55 363
3. Rozdiel (1-2)	-1 158	-2 237	-2 830	-3 120
Saldo VS za predpokladu splnenia limitov (% HDP)	-5,2	-4,5	-3,9	-3,7
Hrubý dlh za predpokladu splnenia limitov (% HDP)	59,0	59,7	61,3	62,2
<i>p.m. Saldo VS (aktuálny odhad RRZ, v % HDP)</i>	-6,1	-6,2	-6,0	-6,0
<i>p.m. Hrubý dlh (aktuálny odhad RRZ, v % HDP)</i>	59,9	62,2	65,7	68,6

Zdroj: RRZ

3.3. Konsolidačné opatrenia

Veľkosť a štruktúru opatrení zahrnutých v RVS vrátane rizík identifikovaných RRZ možno posúdiť voči scenáru nezmenených politík (NPC scenár) zostaveného RRZ. Východiskom NPC scenára je odhad deficitu verejnej správy RRZ (bez nových opatrení) v roku 2023 vo výške 5,4 % HDP.

Tabuľka 7: Veľkosť opatrení v odhade salda RRZ oproti NPC scenáru

(v % HDP)	2023	2024	2025	2026	2027
1. NPC saldo VS	-5,4	-5,6	-6,5	-6,3	-6,4
2. Odhad salda VS (po zohľadnení rizík RRZ)	-5,7	-6,1	-6,2	-6,0	-6,0
3. Veľkosť opatrení (2-1)	-0,4	-0,6	0,3	0,3	0,4
- bez vplyvu na štrukturálne saldo	0,0	-0,8	0,0	0,0	0,0
- štrukturálne opatrenia	-0,4	0,2	0,3	0,3	0,4
- zmena úrokových nákladov (kvôli opatreniam)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Zdroj: RRZ

Podľa odhadu RRZ schválený RVS predpokladá opatrenia, ktoré zhoršujú saldo oproti NPC scenáru o 0,6 % HDP v roku 2024. Schodok verejných financií navyšujú najmä jednorazové opatrenia, výdavky schémy na dotovanie cien energií, ktoré iba čiastočne kompenzuje odvod od Vodohospodárskej výstavby a predĺženie tzv. solidárneho príspevku o jeden rok. Početná množina štruktúrnych opatrení má na saldo v roku 2024 pozitívny vplyv na úrovni 268 mil. eur. Dodatočné úrokové náklady vplyvom opatrení dosahujú 15 mil. eur.

V rokoch 2025 a 2026 zlepšujú opatrenia hospodárenie oproti NPC scenáru o 0,3 % HDP. V oboch rokoch pretrváva dočasný pozitívny vplyv odvodu od Vodohospodárskej výstavby, ktorý nevíplyva na štrukturálne saldo VS. Vplyv štruktúrnych opatrení zlepšujúci saldo hospodárenia VS je na úrovni 406 mil. eur v roku 2025 a 473 mil. eur. v roku 2026.

Tabuľka 8: Zoznam opatrení zahrnutých v odhade RRZ (vplyvy voči NPC)

(mil. eur)	2023	2024	2025	2026	2027
1. Celkový vplyv (2+3+4+5)	-425	-738	425	489	651
- v % HDP	-0,4	-0,6	0,3	0,3	0,4
2. Opatrenia s trvalými vplyvmi na štrukturálne saldo	-425	-614	-556	-496	-406
- v % HDP	-0,4	-0,5	-0,4	-0,3	-0,3
Daňové príjmy	16	396	472	469	466
Založenie nového ministerstva	0	-100	-105	-109	-114
Iné výdavky ŠR	0	-322	-204	-106	34
Opatrenia vo výdavkoch na zdravotnú starostlivosť	0	-186	-261	-268	-283
Položky súvisiace s 13. dôchodkom	-439	-466	-535	-560	-588
Ostatné	-3	64	77	78	79
3. Opatrenia s dočasnými vplyvmi na štrukturálne saldo	0	882	962	969	1041
- v % HDP	0,0	0,7	0,7	0,7	0,7
Zníženie sadzby do II. piliera na 4 %	0	358	452	482	586
Zvýšenie zdravotných odvodov o 1 p.b.	0	294	311	324	336
Rozšírenie osobitného odvodu o banky – dočasná časť	0	230	199	163	119
4. Jednorazové opatrenia	0	-991	40	20	0
- v % HDP	0,0	-0,8	0,0	0,0	0,0
Schémy na dotovanie cien energií v roku 2024	0	-1250	0	0	0
Odvod od Vodohospodárskej výstavby	0	80	40	20	0
Predĺženie solidárneho príspevku na rok 2024	0	179	0	0	0
5. Zmena úrokových nákladov	0	-15	-21	-4	16
- v % HDP	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Zdroj: RRZ

3.4. Vplyv rozpočtu na dlh verejnej správy

Mierne vyšší odhad salda verejnej správy na strednodobom horizonte v rokoch 2024-2026 v porovnaní so schváleným rozpočtom sa premieta aj do odhadu vývoja hrubého dlhu (Tabuľka 9). RRZ odhaduje, že podiel hrubého dlhu na HDP za rok 2023 klesol na 56,8 % HDP. Napriek dvom medziročným poklesom hrubého dlhu v pomere k HDP v rokoch 2022 a 2023, najmä vplyvom vysokej inflácie, by sa **v strednodobom horizonte mal hrubý dlh verejnej správy podľa RRZ zvýšiť až na úroveň 68,6 % HDP na konci roku 2027.**

Úroveň čistého dlhu by sa pri predpokladoch RRZ o postupnom poklese hotovostnej rezervy štátu počas strednodobého horizontu na historický priemer v predkrízovom období, mala zvýšiť na 62,7 % HDP na konci roku 2027, čo by znamenalo historicky najvyššiu úroveň.

Pri porovnaní prognózy hrubého dlhu v horizonte rokov 2024-2026 s prognózou uvedenou v rozpočte, vychádza odhad RRZ na konci roka 2026 vyššie o 1,4 p.b. HDP. Tento rozdiel vzniká najmä z dôvodu použitia menej priaznivého odhadu nominálneho HDP v prognóze RRZ (vplyv menovateľa). V nominálnom vyjadrení odhaduje RRZ výšku hrubého dlhu na konci roka 2026 nižšie o 262 mil. eur v porovnaní s rozpočtom.

Tabuľka 9: Predpoklady vývoja dlhu verejnej správy

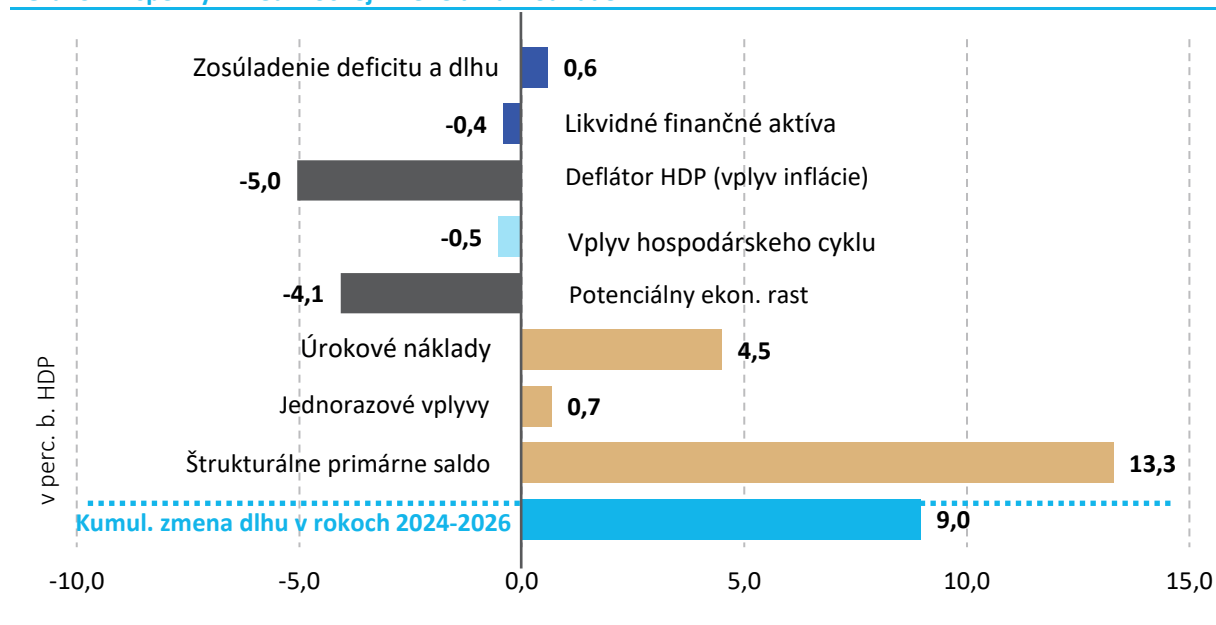
(mil. eur)	2022	2023	2024	2025	2026	2027
1. Prognóza hrubého dlhu VS (RVS 2024-2026)	63 378	69 201	76 586	84 776	94 244	-
- v % HDP	57,8	56,8	58,3	60,9	64,3	-
2. Dodatočná zmena dlhu podľa RRZ:		-294	577	-733	189	-
- úprava prognózy o rozdielne predpoklady MF SR*		503	423	-800	-1 000	-
- riziká a zdroje ich krytia s vplyvom na saldo VS		-782	197	118	496	-
- zmeny v hotovosti (úprava na dlhoročný priemer)		0	0	0	737	-
- zmena dlhu z vkladov (mimo VS, kolaterál) a EFSF		-19	-19	-35	-28	-
- dodatočné hotovostné úrokové náklady		5	-24	-17	-17	-
3. Hrubý dlh VS po zohľadnení rizík (RRZ)	63 378	68 907	76 869	84 325	93 982	103 265
- v % HDP	57,8	56,8	59,9	62,2	65,7	68,6
4. Čistý dlh VS po zohľadnení rizík (RRZ)	52 242	60 030	68 890	76 384	85 598	94 440
- v % HDP	47,6	49,5	53,7	56,3	59,9	62,7
<i>p.m.1 Výnos 10-ročného št. dlhopisu (VpMP, 12/2023)</i>	<i>2,09</i>	<i>3,7</i>	<i>3,82</i>	<i>3,76</i>	<i>3,69</i>	<i>3,66</i>
<i>p.m.2 Implicitná úroková sadzba</i>	<i>1,85</i>	<i>2,09</i>	<i>2,45</i>	<i>2,7</i>	<i>2,85</i>	<i>2,98</i>
<i>p.m.3 Horný limit dlhu v ústavnom zákone</i>	<i>55</i>	<i>54</i>	<i>53</i>	<i>52</i>	<i>51</i>	<i>50</i>
<i>p.m.4 Likvidné finančné aktíva (% HDP)</i>	<i>10,16</i>	<i>7,31</i>	<i>6,21</i>	<i>5,86</i>	<i>5,86</i>	<i>5,86</i>

Zdroj: RRZ

*Úpravy vznikli najmä z dôvodu, že RRZ vo svojej prognóze vychádzala z výšky štátneho dlhu za r. 2023, pričom prognóza v rozpočte vznikala začiatkom decembra 2023 a jej predpoklady sa odlišovali od skutočného stavu dlhu na konci roku 2023 (ide hlavne o zrealizovaný predčasný odkup dlhopisov pôvodne splatných v roku 2024 v sume 423 mil. eur a skutočnú výšku hotovostnej rezervy na konci roku 2023).

Oproti koncu roka 2023 by sa podiel hrubého dlhu na HDP mal do konca roku 2026 zvýšiť celkovo o 9 p.b. Samotné hospodárenie vlády v podobe štrukturálneho primárneho salda medzi rokmi 2024-2026 prispeje k zvýšeniu hrubého dlhu o 13,3 p.b. Sprísnená menová politika v kombinácii s navýšenou rizikovou prirážkou pri emisiách nového dlhu, prispeje k nárastu dlhu v tomto období dodatočnými 4,5 p.b. K poklesu dlhu bude naopak prispievať rast potenciálneho HDP (-4,1 p.b.) a vplyv inflácie (-5 p.b.). Tieto priaznivé vplyvy však nebudú stačiť na zbrzdzenie nárastu zadĺženia.

Graf 3: Príspevky k medziročnej zmene dlhu v odhade RRZ

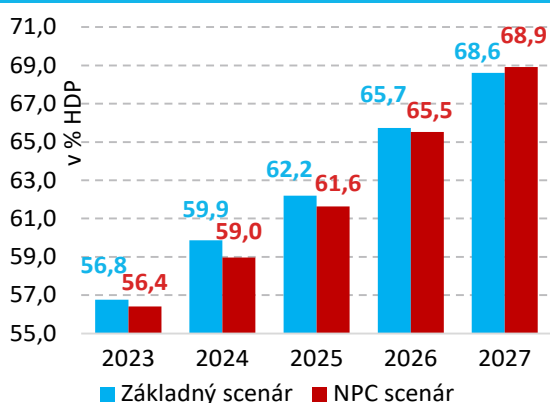

Zdroj: RRZ

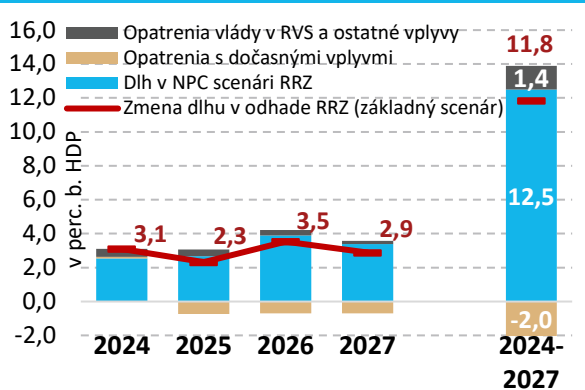
Ak by vláda po voľbách neprijímala žiadne nové opatrenia, podiel hrubého dlhu na HDP by sa zvýšil oproti základnému scenáru z 56,4 % HDP na konci roku 2023 na 68,9 % HDP na konci strednodobého horizontu. V porovnaní so základným scenárom by dlh na konci roku 2027 bol vyšší o 0,3 p.b. (graf 4).

K nárastu dlhu v období rokov 2024-2027 prispieva vývoj v NPC scenári kumulatívne o 12,5 p.b. HDP (graf 5). Do nárastu sa premieta najmä vplyv už schválených trvalých opatrení vládami pred predčasných parlamentných volieb, ktoré prispeli k zvýšeniu štrukturálneho deficitu v NPC scenári. Opatrenia vlády schválené po voľbách prispievajú k nárastu dlhu celkovo o 1,4 p.b. Naopak opatrenia s dočasným charakterom, ako je energopomoc v roku 2024, zníženie odvodovej sadzby do druhého dôchodkového piliera, dočasné zvýšenie zdravotných odvodov a dočasné zvýšenie bankového odvodu prispievajú kumulatívne k poklesu dlhu o 2 p.b.

Graf 4: Porovnanie prognózy dlhu RRZ v základnom scenári s NPC scenárom

Graf 5: Príspevky k medziročnej zmene dlhu v odhade RRZ – vrátane vplyvu NPC scenára

Zdroj: MF SR, RRZ

Poznámka 1: NPC scenár vývoja dlhu uvažuje od predčasných volieb 2023 so saldom verejnej správy z NPC scenára

3.5. Vplyv rozpočtu na dlhodobú udržateľnosť

RRZ v decembri 2023 konštatovala²⁰, že verejné financie neboli na základe stavu verejných financií v čase schválenia programového vyhlásenia vlády po parlamentných voľbách dlhodobo udržateľné a ukazovateľ dlhodobej udržateľnosti sa v scenári nezmenených politík nachádzal **hlboko v pásme vysokého rizika**.

Schválený rozpočet verejnej správy prispieva podľa odhadu RRZ k zhoršeniu ukazovateľa dlhodobej udržateľnosti o 0,2 % HDP (Tabuľka 10). Negatívny príspevok opatrení samotnej vlády je ešte vyšší a dosahuje **0,5 % HDP**. Súvisí to aj s tým, že významná časť schválených opatrení zlepšuje saldo v strednodobom horizonte len dočasne s následným okamžitým (pokles výnosu z bankového odvodu a zo zdravotných odvodov po roku 2027) resp. postupným (vyššie výdavky Sociálnej poisťovne na

²⁰ RRZ, [Mimoriadna správa o dlhodobej udržateľnosti verejných financií](#), december 2023. Hodnota ukazovateľa dlhodobej udržateľnosti použitá pre výpočet limitu verejných výdavkov bola vyčíslená vo výške 7,3 % HDP, z dôvodu metodických rozdielov (pri vyčíslení ukazovateľa na účely výpočtu limitu sa používajú vstupy z VpMP a VpDP, ako aj od MF SR) však nie je priamo porovnateľná s hodnotou zverejnenou v apríli 2023 na základe výsledkov hospodárenia verejných financií v roku 2022. Z toho dôvodu RRZ v tejto časti materiálu vyčísluje len vplyv nových opatrení vlády na zmenu ukazovateľa, nie jeho výšku. Hodnotu ukazovateľa, ktorá zohľadní výsledky hospodárenia verejných financií v roku 2023 a vplyv opatrení prijatých v priebehu roku 2023, zverejní RRZ vo svojej pravidelnej správe v apríli 2024.

starobné dôchodky z dôvodu zníženia sadzby odvodu do II. piliera v prospech I. piliera) zhoršovaním stavu verejných financií v dlhodobom horizonte. Pozitívny príspevok na ukazovateľ dlhodobej udržateľnosti vo výške 0,2 % HDP má predpoklad RRZ o znížení investícií samospráv v dôsledku ich aktuálnej nepriaznivej finančnej situácie.

Tabuľka 10: Štrukturálne primárne saldo a ukazovateľ dlhodobej udržateľnosti

(% HDP)	2023	2024	2025	2026	2027	vplyv na UDU
1. Odhad RRZ	-2,8	-4,1	-4,8	-4,4	-4,2	
2. NPC scenár RRZ	-2,4	-4,3	-5,1	-4,8	-4,6	
3. Rozdiel (1-2)	-0,4	0,2	0,3	0,3	0,4	
Príspevky:	-0,4	0,2	0,3	0,3	0,4	0,2
- zníženie sadzby odvodu do II. piliera*		0,3	0,3	0,3	0,4	-
- dočasná časť bankového odvodu*		0,2	0,1	0,1	0,1	-0,01
- dočasné zvýšenie zdravotných odvodov*		0,2	0,2	0,2	0,2	-0,02
- predpoklad o znížení investícií samospráv		0,2	0,2	0,2	0,2	-0,2
- ostatné opatrenia vlády	-0,4	-0,7	-0,6	-0,6	-0,5	0,5

Zdroj: RRZ

Pozn.: V stĺpci „vplyv na UDU“ (+) znamená zhoršenie a (-) zlepšenie ukazovateľa dlhodobej udržateľnosti

* Vplyv na ukazovateľ dlhodobej udržateľnosti (UDU) vyjadrený podľa postupu uvedeného v Metodike výpočtu, aktualizácie a vyhodnotenia plnenia limitu verejných výdavkov (vplyvy zmien v II. pilieri sa nezohľadňujú).

4. Makroekonomický vývoj a vplyv na rozpočet

Rada zverejnila svoju aktuálnu makroekonomickú prognózu 14. decembra 2023. Na jej základe posúdila prognózu Ministerstva financií SR ako realistickú²¹.

Ekonomika SR ustála v roku 2023 cenový šok zvýšených cien komodít a spotrebiteľských cien bez recesie. Jej rast bol podporovaný dokončováním projektov z 3. programového obdobia EÚ fondov a dokončováním nahromadených objednávok v priemysle z predošlého obdobia poznačeného obmedzeniami v ponukových reťazcoch. Inflácia bola najmä v prvej polovici roka nezvyčajne vysoká, ale už od marca dochádzalo k jej postupnému zmiernovaniu, najmä vďaka odznievaniu šoku na komoditných trhoch, pričom na konci roka klesla pod 6 %. Svoju úlohu v zmiernení inflácie zohrávala aj prísna menová politika, ktorá vyhnala **hlavné úrokové sadzby ECB na najvyššiu úroveň za posledných 22 rokov.**

Rok 2024 by mal priniesť len opatrné oživenie rastu ekonomiky SR. Reálne mzdy by sa mali výraznejšie zotaviť a vláda podporuje aj na úkor ďalšieho zadĺženia kúpyschopnosť domácností formou stabilných cien energií a vyšších sociálnych dávok. Opatrné oživenie sa očakáva aj v zahraničí, čo by podporilo rast nášho exportu. Viditeľnejší rozbeh rastu globálnej ekonomiky očakávame v rokoch 2025 až 2027. Za uvedených podmienok očakávame mierne kladnú produkčnú medzeru v ekonomike, čo znamená, že výrobcovia budú produkovať mierne nad rámec svojej zvyčajnej produkčnej kapacity.

4.1. Sumár makroekonomických prognóz a riziká

Prognózy rastu ekonomiky SR sa oproti situácii pred roka zásadným spôsobom neprehodnocovali, resp. nie je viditeľný jasný smer prehodnocovania či už nadol alebo nahor. Dôvodom je absencia nových zásadných ekonomických šokov počas uplynulého roka. Väčšina relevantných inštitúcií zastáva názor, že rast ekonomiky SR by v tomto roku mal byť na ceste k mierne vyšším úrovniam v porovnaní s predchádzajúcim rokom.

Tabuľka 11: Prognózy domácich a medzinárodných inštitúcií

HDP reálny rast v % Inštitúcia	Skut.		Prognóza				Rozdiel oproti prognózam z minulého roku		
	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2023	2024	2025
RRZ (dec. 2023 v. sep. 2022)	1,8	1,1	2,1	2,8	2,9	2,5	-0,4	+0,5	-0,2
VpMP (dec. 2023 v. sep. 2022)	1,8	1,2	2,7	2,8	2,1	1,7	+0,6	+1,0	+0,5
medián členov VpMP	1,8	1,1	2,0	2,6	2,5	2,5	-0,3	-0,6	+0,3
NBS (dec. 2023 v. sep. 2022)	1,8	1,2	2,8	3,0	1,8	-	+2,2	-0,7	-
MMF (október 2023 v. 2022)	1,8	1,3	2,5	2,8	2,8	2,7	-0,2	-0,9	-0,4
OECD (november 2023 v. 2022)	1,8	1,1	1,8	2,4	-	-	+0,6	-0,4	-
EK (november 2023 v. 2022)	1,8	1,3	1,7	2,0	-	-	+0,8	-0,2	-

Zdroj: MF SR, NBS, MMF, OECD, EK, RRZ, ŠÚ SR

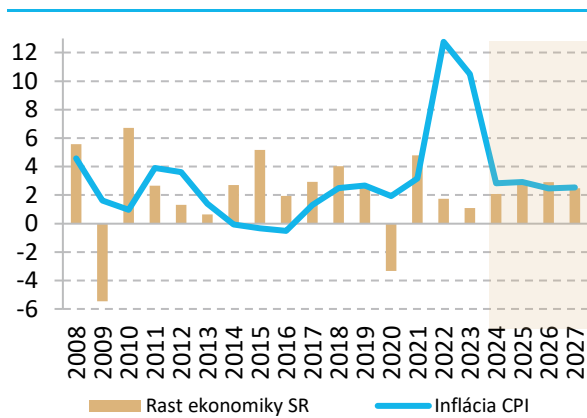
Predikcie inflácie v SR pre rok 2024 smerujú k výraznému zmierneniu tempa rastu. Zastropovanie regulovaných cien energií uberie z inflácie približne 3 percentuálne body a inflácia tak bude výrazne nižšia, ako sa čakalo pred rokom. Ohlásené opatrenia zvyšujúce spotrebné dane len čiastočne tlmia

²¹ Prognózu MF SR posúdila ako realistickú aj väčšina členov Výboru pre makroekonomické prognózy (VpMP, 66. zasadnutie) čím bola prognóza oficiálne odsúhlasená.

tento efekt. V rokoch 2025 až 2027 naopak bude potrebné, aby sa ceny energií približovali trhovej úrovni, a tak rátame s mierne vyššou infláciou ako v predošlých kolách prognóz.

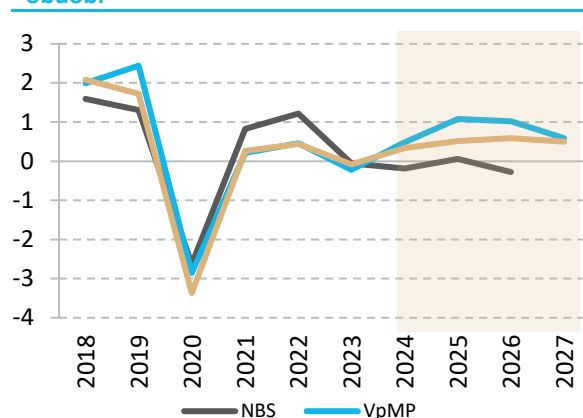
V roku 2024 sa očakáva zrýchlenie rastu našej ekonomiky kvôli výraznejšiemu rastu konečnej spotreby domácností a exportu. Medzinárodné inštitúcie predpokladajú, že rasty ekonomík našich hlavných obchodných partnerov budú silnejšie ako v predošlom roku, z dôvodu stlmenej inflácie, vyššieho rastu reálnych príjmov a ukončenia cyklu sprísňovania menovej politiky. Za daných podmienok by sa mala mierne oživiť ekonomická dôvera a súkromné investície.

Graf 6: Očakávaný rast ekonomiky a inflácie SR

Zdroj: RRZ

Graf 7: Odhad produkčnej medzery v dlhšom období

Zdroj: RRZ, MF SR, NBS

V zahraničnej ekonomike je prítomné **riziko slabšieho ako očakávaného oživenia globálneho obchodu**. Ak by inflácia bola trvalejšieho charakteru, menovopolitické úrokové sadzby by neklesli v takom rozsahu, ako sa očakáva, čo by tlmilo svetový rast. Pretrvávajúca pomerne napätá geopolitická situácia môže tiež vyústiť do priameho oslabenia rastu ekonomík alebo nepriamo cez nákladový šok v cenách komodít.

Riziko vyplývajúce z nedostatočnej konsolidácie verejných financií sa môže nečakane premietnuť do vyššej rizikovej prirážky slovenských dlhopisov. To môže nastať pri ďalších expanzívnych výdavkových opatreniach alebo nepriaznivom globálnom šoku. Vyššia prirážka vplyva aj na výšku úrokov v domácej ekonomike. To by zasiahlo realitný trh, ako aj ochotu firiem investovať do ďalšieho rozvoja a inovácií.

Za riziko v domácej ekonomike považujeme aj **oddialený prechod na trhové úrovne pri regulovaných cenách**. Dotované ceny energií síce najprv v roku 2024 znížia infláciu, no v ďalších rokoch ju zvýšia. To môže následne meniť očakávania firiem a domácností o mzdovom a cenovom vývoji a vytvárať riziko vyššej domácej inflácie. Zvýšená inflácia sa môže premietnuť aj do zníženej nákladovej konkurencieschopnosti krajiny.

Za pozitívne riziko v domácej ekonomike považujeme **priestor na naviazanie ďalších produktívnych investícií v automobilovom sektore**, a to predovšetkým v oblastiach s vyššou pridanou hodnotou, ako je napríklad výskum a vývoj v technologických centrách či investície do elektromobility.

4.2. Vplyv fiškálnej politiky na ekonomický cyklus

Expanzivnosť alebo reštriktívnosť fiškálnej politiky posudzujeme podľa hodnoty fiškálneho impulzu. Ide o ukazovateľ, ktorý je určený ako medziročný rozdiel zmien v štrukturálnom salde pri zohľadnení dodatočných vplyvov, ktoré tiež ovplyvňujú ekonomický rast, ako napríklad niektoré jednorazové a dočasné opatrenia (nie sú zahrnuté v štrukturálnom salde) a zmeny v čerpaní EÚ fondov²².

Tabuľka 12: Fiškálny impulz v rokoch 2023-2027

(v % HDP)	2023	2024	2025	2026	2027
1. zmena štrukturálneho salda	-2,4	-1,6	-0,9	0,2	0,1
a. jednorazové vplyvy *	-1,6	-0,7	0,0	0,0	0,0
b. zmena v ostatných faktoroch **	0,0	0,0	-0,2	-0,2	-0,2
2. zmena štrukturálneho salda (1+Δa-b)	-3,1	-0,8	0,1	0,3	0,2
3. medziročná zmena vzťahov s rozpočtom EÚ	2,2	-1,4	-0,4	-0,2	-0,9
Fiškálny impulz (2-3)	-5,3	0,6	0,5	0,5	1,2
p.m. produkčná medzera RRZ***	-0,1	0,3	0,5	0,6	0,5

Zdroj: RRZ

Poznámka: Fiškálny impulz (+) znamená reštrikciu a (-) expanziu verejných zdrojov

* zahŕňa covid opatrenia, opatrenia na pomoc Ukrajine, kompenzácie spojené s vysokými cenami energií pomoc vybraným skupinám obyvateľstva a firmám

** zohľadňujú sa príspevky 2. piliera dôchodkového systému, PPP projekty na výstavbu diaľnic a rýchlostných ciest a platené úroky

*** počítaná v zmysle metodiky RRZ²³

RRZ odhaduje, že celková fiškálna expanzia (vrátane zdrojov z EÚ) dosiahla úroveň až 5,3 % HDP v roku 2023. Prispelo k tomu najmä očakávané výrazné zrýchlenie čerpania EÚ fondov z dôvodu končiaceho sa tretieho programového obdobia, čo podporilo ekonomický rast dodatočným impulzom a vykompenzovalo tak nepriaznivé makroekonomické prostredie vyplývajúce z vyšších spotrebiteľských cien a cien energií v dôsledku bezpečnostnej a energetickej krízy. Vládou prijaté opatrenia na pomoc obyvateľstvu a podnikom proti vysokým spotrebiteľským cenám a rastúcim cenám energií sčasti tlmili dopady ekonomického vývoja. K výraznej expanzii však prispeli aj rodinné a sociálne opatrenia schválené predchádzajúcou vládou a aj nové opatrenia týkajúce sa dôchodkových dávok. Z tohto pohľadu odhadované zhoršenie štrukturálneho salda v dôsledku expanzívnych opatrení vlády bez ich vykrytia konsolidačnými opatreniami nebolo plne opodstatnené a výrazne zvýšilo riziká spojené s udržateľnosťou do budúcnosti.

V strednodobom horizonte RRZ odhaduje, že znížená dostupnosť európskych zdrojov **bude v rokoch 2024 až 2027 pôsobiť tlmiačo na domáci dopyt**. Hlavným faktorom bude odhadovaný **prepad v čerpaní EÚ fondov**²⁴ v rokoch 2024 a 2025 a tiež v roku 2027 v dôsledku predpokladaného ukončenia čerpania prostriedkov z Plánu obnovy a odolnosti (POO). Prostriedky POO²⁵ budú v rokoch 2024 až 2026 čiastočne kompenzovať očakávané spomalenie čerpania štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu z dôvodu nábehu nového programového obdobia.

²² Ide o zdroje získané zo zahraničia (zo spoločného rozpočtu EÚ) a po úprave o odvody Slovenska do rozpočtu EÚ získame čistý príspevok k zmene domáceho dopytu.

²³ Detailnejšie v štúdií RRZ „[Closer to Finding Yeti](#)“.

²⁴ Po skúsenostiach z minulých rokov sa projekty nového programového obdobia čerpania EÚ fondov budú iba zazmluvňovať.

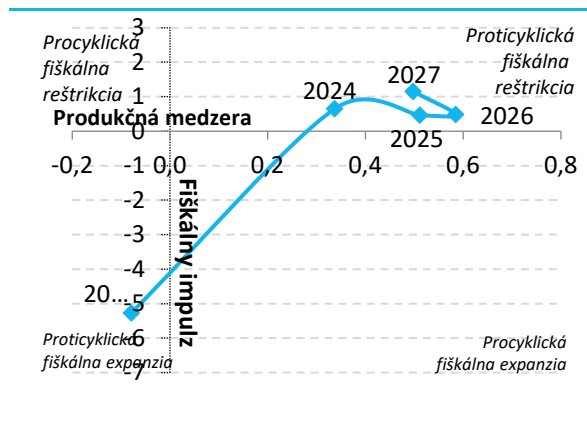
²⁵ Na čerpanie prostriedkov sa však vyžaduje zrealizovanie reforiem, ku ktorým sa Slovensko zaviazalo bez ich zvrátenia, čo napríklad pri nerešpektovaní výdavkových limitov môže byť rizikom.

Odhadované zhoršenie štrukturálneho salda v roku 2024 bude naopak prispievať k fiškálnej expanzii. V rokoch 2025 až 2027 bude príspevok zmeny štrukturálneho salda pri aktuálnom nastavení verejných financií mierne reštriktívny za predpokladu, že dôjde k úplnej eliminácii jednorazových výdavkov na energopomoc po roku 2024.

Nakoľko v strednodobom horizonte bude ekonomika operovať mierne nad svojim potenciálom, výraznejšia konsolidácia nad rámec vývoja aktuálne odhadovaného RRZ by nemala zásadným vplyvom spôsobovať nerovnováhy v ekonomike, naopak bola by želateľná s ohľadom na aktuálny stav a vývoj verejných financií a pokračujúci boj s infláciou.

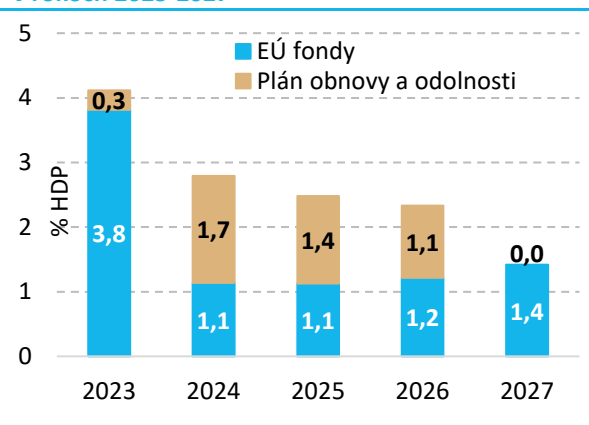
Z pohľadu makroekonomických efektov fiškálnej politiky je **preto žiadúce, aby nevyhnutná konsolidácia verejných financií bola sprevádzaná čo najintenzívnejším čerpaním EÚ fondov.** Dôsledná a včasná príprava projektov kvalifikovaných na čerpanie dodatočných európskych prostriedkov z aktuálnej prebiehajúceho programového obdobia alebo z Plánu obnovy a odolnosti by preto mala byť pre vládu jednou z priorít.

Graf 8: Fiškálny impulz v rokoch 2023-2027

Zdroj: RRZ

Graf 9: Predpokladané čerpanie EÚ príjmov v rokoch 2023-2027

Zdroj: RRZ

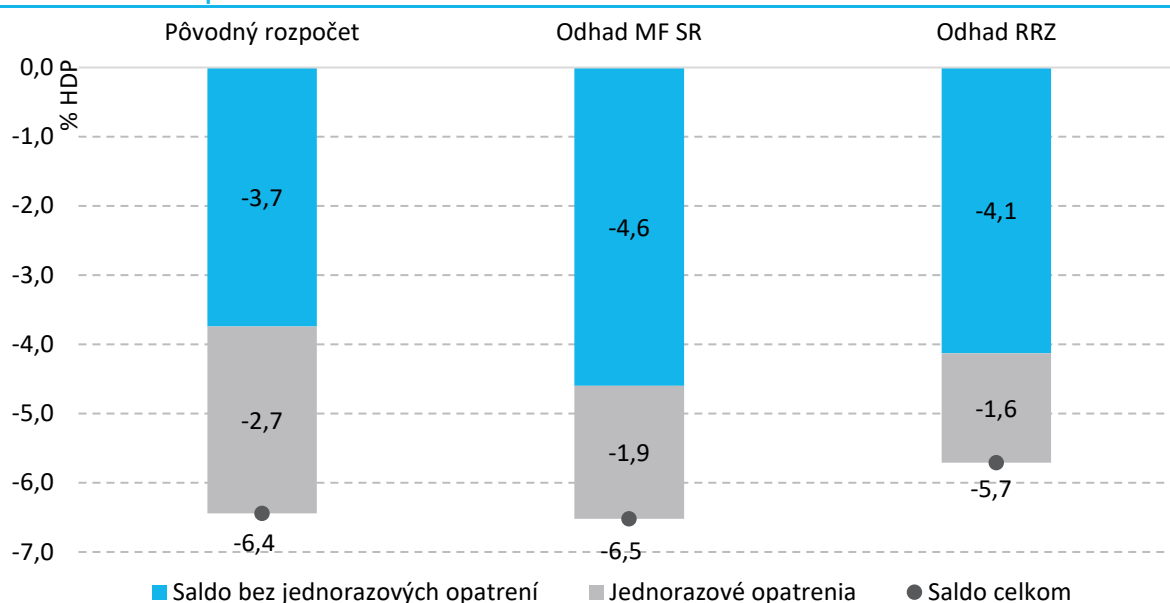
5. Vývoj v roku 2023 – východiská rozpočtu

Vývoj verejných financií bol v roku 2023 zásadne ovplyvnený viacerými externými javmi, ktorých makroekonomické a fiškálne dopady boli zohľadnené pri tvorbe rozpočtu. **Hospodárenie VS bolo ovplyvnené dopadmi bezpečnostnej a ekonomickej krízy, ktorá sa prejavila predovšetkým výrazným rastom cien komodít a energií.** Reakcia vlád na tieto okolnosti bola realizovaná vo forme rôznych kompenzačných schém s cieľom zmierniť dopad týchto cenových výkyvov na fyzické a právnické osoby.

Schválený rozpočet na rok 2023 predpokladal dosiahnutie deficitu na úrovni 6,4 % HDP. Aktuálny odhad vlády zverejnený v rámci schváleného rozpočtu na roky 2024 až 2026 očakáva deficit na úrovni 6,5 % HDP.

Na základe aktuálnych informácií a predpokladov RRZ očakáva deficit verejnej správy v roku 2023 na úrovni 5,7 % HDP²⁶. V porovnaní s aktuálnym odhadom vlády RRZ očakáva úsporu 0,8 % HDP, čo je spôsobené najmä zaznamenaním refundácie energopomoci z EÚ fondov v plnej výške do roku 2023 ako aj nižším predpokladaným čerpaním investícií v rezorte obrany.

Graf 10: Saldo hospodárenia VS v roku 2023

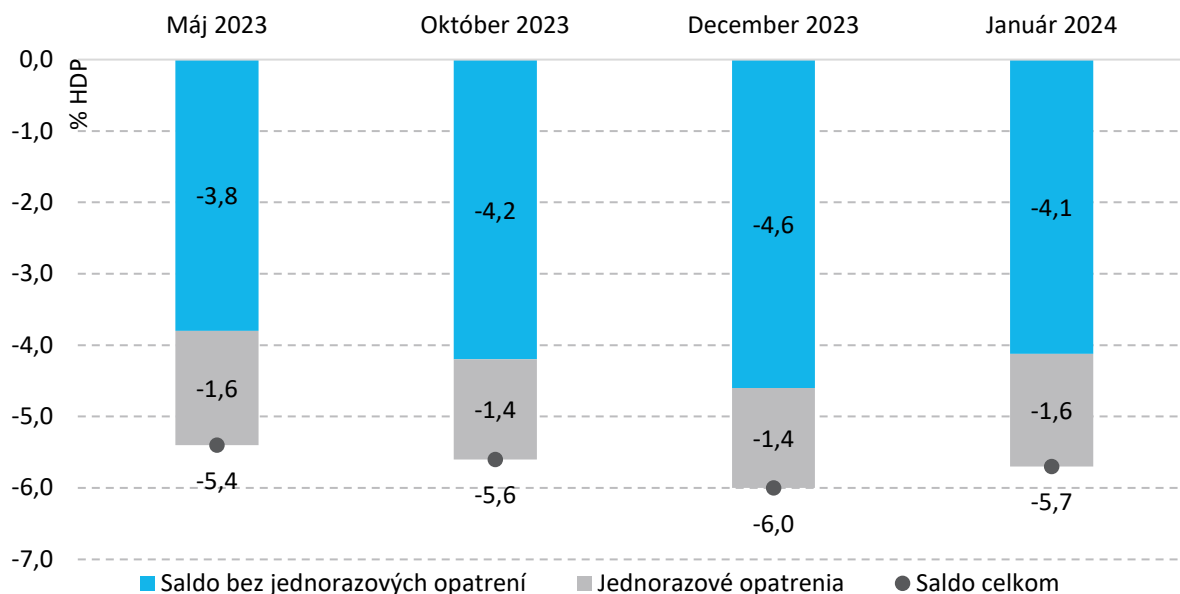

Zdroj: ŠÚ SR, RRZ

Odhad RRZ pre celkový deficit v roku 2023 bol nižší ako pôvodný rozpočet aj ako aktuálny odhad vlády počas celého roku 2023. Štruktúra odhadovaného deficitu sa však v priebehu roku menila negatívne, keď stúpala trvalá časť deficitu na úkor dočasnej predovšetkým z dôvodu novoprijatých opatrení.

²⁶ Aktuálny odhad deficitu 5,7 % HDP pre rok 2023 zohľadňuje aktuálne dostupné údaje, vrátane výsledku hotovostného hospodárenia štátneho rozpočtu, ktorými MF SR nedisponovalo v čase prípravy odhadu pre návrh rozpočtu. RRZ však prognózovalo nižší deficit oproti odhadu vlády aj v predchádzajúcich mesiacoch, pričom očakávaná úspora nebola v druhom polroku 2023 nižšia než 0,5 % HDP.

Graf 11: Vývoj odhadov RRZ pre saldo hospodárenia VS v roku 2023

Zdroj: ŠÚ SR, RRZ

Rozdiely voči odhadu vlády

Tabuľka 13: Porovnanie odhadu salda VS v roku 2023 s fiškálnym rámcom

(ESA2010, mil. eur)	Odhad salda VS v porovnaní:	
	so schváleným rozpočtom na rok 2023	s odhadom vlády na rok 2023 zverejneným v RVS 2024-2026
Celková odchýlka:	945	1 022
- v % HDP	0,8	0,8
1. Opatrenia prijaté na riešenie pandémie	134	64
2. Opatrenia vlády v súvislosti s vojnou na Ukrajine	-10	13
3. Opatrenia vlády na kompenzáciu cien energií	1260	419
4. Daňové a odvodové príjmy	-151	229
5. Vybrané nedaňové príjmy	-22	28
6. Soc. Transfery a dávky bez vplyvu pandémie	-1126	-48
7. Vzťahy s rozpočtom EÚ	695	221
8. Výdavky štátneho rozpočtu	1339	263
a, Bežné výdavky ŠR	873	-247
b, Kapitálové výdavky ŠR	466	510
9. Hospodárenie samospráv (bez daňových príjmov)	-372	-243
10. Výdavky v zdravotníctve	-436	-104
11. Hospodárenie ostatných subjektov VS	-422	180
12. Ostatné vplyvy	58	0

Zdroj: MF SR, RRZ

Medzi najvýraznejšie rozdiely oproti odhadu vlády patrí (viac v prílohe č. 3):

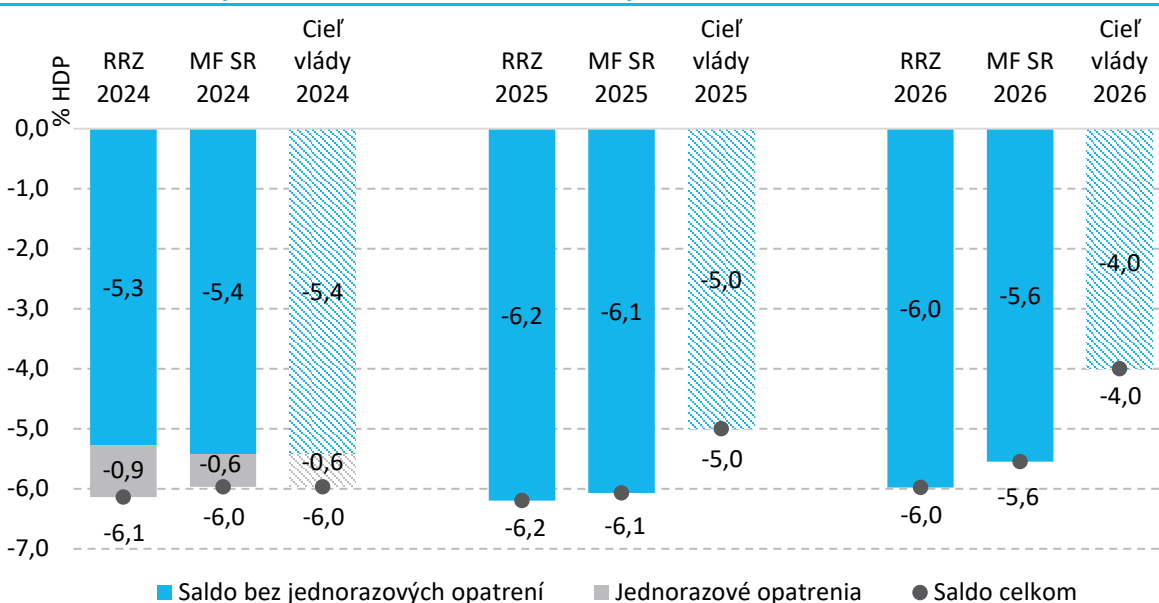
- **Nižší rozpočtový vplyv opatrení na riešenie pandémie**, predovšetkým nákladov na obstaranie vakcín, s pozitívnym vplyvom na deficit vo výške 64 mil. eur.

- **Odhadované nižšie výdavky na opatrenia vlády súvisiace s kompenzáciou cien energií** s vplyvom 419 mil. eur, ktoré vyplývajú predovšetkým z vyššej úrovne refundácie nákladov na tieto opatrenia z EÚ fondov.
- Pozitívny vplyv v sume 229 mil. eur RRZ odhaduje z vyšších **daňových a odvodových príjmov**, k čomu v najvyššej miere prispieva vyšší očakávaný výnos z DPH a z ostatných daní.
- Vyšší príjem v sume 28 mil. eur RRZ očakáva z **nedaňových príjmov**, kde sa očakáva najvýraznejší vplyv pri príjmach Železničnej spoločnosti Slovensko.
- Pri **výdavkoch, ktoré súvisia so vzťahmi s rozpočtom EÚ** bola identifikovaná úspora oproti odhadu vlády vo výške 221 mil. eur najmä z dôvodu nižšieho výsledného čerpania výdavkov na spolufinancovanie k EÚ fondom.
- Pozitívny vplyv na saldo rozpočtu oproti odhadu vlády vo výške 263 mil. eur pochádza z **úspor vo výdavkoch štátneho rozpočtu**, čo vyplýva najmä z nečerpania **kapitálových výdavkov štátneho rozpočtu** oproti predpokladom vlády v objeme 510 mil. eur, z toho obrana predstavovala 576 mil. eur.
- RRZ očakáva negatívny vplyv na saldo oproti odhadu vlády vo výške 243 mil. eur **v hospodárení samospráv**. Negatívny rozdiel je v prevažnej miere spôsobený rastom kapitálových výdavkov nad rozpočtované úrovne.
- V rámci **výdavkov na zdravotníctvo** RRZ predpokladá vyššie výdavky oproti odhadu vlády vo výške 104 mil. eur, pričom najvýznamnejší negatívny vplyv bol identifikovaný vo výdavkoch na zdravotnú starostlivosť na základe vývoja ku koncu novembra roku 2023.
- Pri **ostatných subjektoch verejnej správy** RRZ identifikovala úsporu oproti rozpočtu vo výške 180 mil. eur. Vzhľadom na aktuálne čerpanie a v nadväznosti na vývoj v predchádzajúcich rokoch RRZ očakáva pre rok 2023 voči predpokladom vlády lepšie hospodárenie ostatných subjektov verejnej správy, príspevkových organizácií, Environmentálneho fondu a Národnej diaľničnej spoločnosti. Naopak, negatívne riziko je odhadované v hospodárení verejných vysokých škôl a Železníc Slovenskej republiky.

6. Odhad vývoja v rokoch 2024 až 2026 – riziká rozpočtu

Strednodobá prognóza vývoja verejných financií pripravená RRZ vychádza z odhadovaného výsledku hospodárenia v roku 2023 pri zohľadnení aktuálnej makroekonomickej prognózy a legislatívnych opatrení. V prognóze boli zohľadnené informácie zverejnených v Rozpočte verejnej správy na roky 2024 až 2026, Návrhu rozpočtového plánu na rok 2024 a dodatočne vyžiadanych údajov a informácií²⁷ od Ministerstva financií SR, ktoré pomohli lepšie vyčíslieť očakávaný vývoj. **Prognóza predstavuje najpravdepodobnejší odhad RRZ pri aktuálne dostupných informáciách, za predpokladu, že nebudú prijaté žiadne dodatočné opatrenia.**

Graf 12: Odhad hospodárenia VS v rokoch 2024 až 2026 podľa RRZ a MF SR

Zdroj: MF SR, RRZ

Podľa RRZ deficit v roku 2024 dosiahne úroveň 6,1 % HDP, následne v roku 2025 mierne vzrastie na 6,2 % HDP a v roku 2026 klesne na hodnotu 6,0 % HDP²⁸. Svoj odhad vývoja hospodárenia verejnej správy v rokoch 2024 až 2026 RRZ porovnala s príjmami a výdavkami z trojročného rozpočtu²⁹.

Odchýlka deficitu očakávaného RRZ v roku 2024 od cieľa rozpočtu je negatívna na úrovni 0,1 % HDP a vychádza v prevažnej miere z rozdielného metodického zaznamenania refundácie energopomoci z EÚ v plnej výške do roku 2023 resp. nulovej refundácie v roku 2024. **Pre deficit bez jednorazových opatrení RRZ odhaduje úroveň nižšiu oproti rozpočtu o 0,1 % HDP.**

Následne v roku 2025 RRZ odhaduje deficit vyšší oproti rozpočtu o 0,1 % HDP a napokon v roku 2026 boli odhadnuté riziká v objeme 0,4 % HDP.

²⁷ Doplnujúce otázky a odpovede ministerstva financií boli zverejnené spolu s týmto materiálom s výnimkou citlivých informácií.

²⁸ Bilancia hospodárenia verejnej správy v prognóze RRZ je zverejnená v prílohe č. 9.

²⁹ Spôsob odhadu vývoja pre najdôležitejšie oblasti, vrátane použitých predpokladov, a kvantifikácia rizík voči rozpočtu sú uvedené v prílohe č. 4.

Tabuľka 14: Rozdiely medzi fiškálnym rámcom RVS a odhadom RRZ v rokoch 2024 až 2026

(ESA2010, mil. eur)	2024	2025	2026
Saldo rozpočtu RVS 2024-2026 v mil. eur	-7841	-8449	-8141
Saldo rozpočtu RVS 2024-2026 v % HDP	-6,0	-6,1	-5,6
Vplyvy na saldo VS spolu:	-37	42	-404
- v % HDP	0,0	0,0	-0,3
1. Opatrenia vlády na kompenzáciu cien energií	-400	0	0
2. Daňové a odvodové príjmy	-245	-249	-10
3. Nedaňové príjmy	94	-32	92
- dividendy ŠR a MH Manažment	6	-29	-6
- administratívne poplatky ŠR	-7	-40	-45
- odvod z hazardných hier	-1	-20	-38
- emisné kvóty	7	-107	-9
- iné nedaňové príjmy (iné nedaňové príjmy ŠR, poplatok EOSA)	89	164	190
4. Sociálne dávky a transfery	167	253	297
- výdavky Sociálnej poisťovne	39	147	225
- sociálne dávky MPSVaR	128	107	73
5. Vzťahy s rozpočtom EÚ	87	352	418
- transfer do rozpočtu EÚ	-24	78	83
- výdavky na spolufinancovanie	-58	113	174
- korekcie k čerpaniu EÚ fondov	170	161	161
6. Výdavky štátneho rozpočtu	249	-93	-936
- bežné rezervy (okrem miezd)	102	106	110
- mzdové výdavky ŠR (vrátane rezerv)	13	-9	-22
- tovary a služby	361	-143	-324
- ostatné bežné výdavky	-117	-341	-457
- kapitálové výdavky	-110	295	-243
7. Hospodárenie samospráv (bez daňových príjmov)	67	119	55
- obce	33	46	-24
- VÚC	34	73	80
8. Výdavky v zdravotníctve	-96	-108	-90
- výdavky na zdravotnú starostlivosť	-97	-157	-159
- splátky záväzkov voči akcionárom súkromných zdravotných poisťovní	-25	-25	-25
- hospodárenie nemocníc	36	87	111
- prevádzkové výdavky zdravotných poisťovní	-10	-13	-17
9. Hospodárenie ostatných subjektov VS	19	-222	-255
- ŽSR	54	66	67
- ZSSK	92	107	117
- NDS	-32	-5	-23
- dopravné podniky	-18	-32	-39
- príspevkové organizácie	-63	-98	-126
- verejné vysoké školy	-57	-65	-55
- Jadrová a vyradovacia spoločnosť	36	17	7
- ostatné subjekty	8	-213	-203
10. Ostatné vplyvy	22	23	24
Saldo rozpočtu po zohľadnení rizík RRZ v mil. eur	-7878	-8407	-8545
Saldo rozpočtu po zohľadnení rizík RRZ v % HDP	-6,1	-6,2	-6,0

Zdroj: MF SR, RRZ

Poznámka: znamienka vyjadrujú vplyv na saldo VS

Vo svojej prognóze RRZ predpokladá rozpočtový vplyv **opatrení vlády súvisiacich s kompenzáciou dopadu cien energií vo výške 1,3 mld. eur**. Tieto prostriedky by mali byť použité na financovanie rôznych opatrení na podporu domácností a firiem (napr. cenové stropy). Tieto výdavky budú financované z finančných zdrojov, **ktoré sú rozpočtované v celkovej sume 800 mil. eur (znížené o preplatenie z EÚ fondov)**³⁰. Vzhľadom na rozdielny metodický prístup k zaznamenaniu refundácie energopomoci z EÚ v plnej výške do roku 2023 resp. nulovej refundácie v roku 2024, pri zohľadnení rozdielneho odhadu jednorazových príjmov, RRZ identifikovala **negatívne riziko voči saldu rozpočtu v roku 2024 vo výške 400 mil. eur**.

Očakávaný výnos **daňových a odvodových príjmov** vychádza z prognózy RRZ pripravenej v decembri 2023. **Negatívne riziko nižších než rozpočtovaných príjmov dosahuje úroveň 245 mil. eur v roku 2024, 249 mil. eur v roku 2025 a 10 mil. eur v roku 2026**. Negatívny vplyv súvisí najmä s nižším očakávaným príjmom z daní z práce (bez 2 % a daňových kreditov), kde výpadok oproti rozpočtu predstavuje sumu 145 mil. eur v roku 2024, 152 mil. v roku 2025 a 162 mil. eur v roku 2026. Tento rozdiel je v prevažnej miere spôsobený odlišnými makroekonomickými predpokladmi, keď prognóza RRZ predpokladá negatívnejší vývoj a tento rozdiel sa na celom horizonte prognózy premietne do nižšieho očakávaného výnosu daní z práce.

V porovnaní s odhadom RRZ rozpočet **podhodnocuje niektoré nedaňové príjmy s celkovým pozitívnym rizikom vo výške 94 mil. eur v roku 2024 a 92 mil. eur v roku 2026. V roku 2025 naopak očakávame negatívnu odchýlku vo výške 32 mil. eur**.

K pozitívnej odchýlke prispievajú tieto položky:

- Vo výnose **ostatných nedaňových príjmov ŠR** odhadujeme pozitívne riziko vo výške 127 mil. eur v roku 2024, 128 mil. eur v roku 2025 a 153 mil. eur v roku 2026. Vyšší príjem odhadovaný RRZ vyplýva predovšetkým z vyššieho plnenia zaznamenaného v roku 2023, ktoré sa prenáša aj do nasledujúcich rokov.
- Schválený rozpočet tiež v porovnaní s prognózou RRZ podhodnocuje **tržby Národnej diaľničnej spoločnosti** v objeme 5 až 33 mil. eur v rokoch 2024 až 2026, čo vyplýva najmä z rozdielneho očakávaného výnosu z mýta.

Naopak negatívne na odhad pôsobia tieto položky:

- V roku 2024 RRZ odhaduje nižší **príjem z administratívnych poplatkov** oproti rozpočtu o 7 mil. eur, v roku 2025 o 40 mil. eur a v roku 2026 o 45 mil. eur. Rozdiely vyplývajú z mierne negatívnejších očakávaní o makroekonomickom vývoji v prognóze RRZ, najmä z nižšieho rastu nominálneho HDP.
- RRZ očakáva v rokoch 2025 a 2026 nižší príjem z **dividend** o 32 mil. eur, resp. o 6 mil. eur. Rozdiel v roku 2025 vychádza z nižších očakávaných vyplatených dividend od spoločnosti Západoslovenská energetika, čo súvisí s rozdielnym predpokladom ziskovosti jej dcérskych spoločností.

³⁰ Výdavky určené na kompenzačné opatrenia spojené s nárastom cien energií sú rozpočtované v celkovej sume 1,25 mld. eur (z toho výdavky zo zdrojov ŠR v sume 800 mil. eur a prostriedky EÚ z refundácie programu SAFE v sume 449 mil. eur).

- V prípade príjmov z **predaja emisných povoleniek** existuje v roku 2025 negatívne riziko vo výške 107 mil. eur, ktoré vyplýva z rozdielneho predpokladu o objeme emisných kvót presunutých do tzv. tržnej rezervy (Market Stability Reserve) resp. z rozdielneho predpokladu o objeme povoleniek, ktoré bude možné vydražiť.

V rámci **výdavkov na sociálne dávky a transfery RRZ identifikovala odchýlku od predpokladov rozpočtu, ktorá je pozitívna na celom rozpočtovom horizonte**. Pozitívny vplyv na saldo dosahuje úroveň 167 mil. eur v roku 2024 a postupne rastie až na sumu 297 mil. eur v roku 2026, pričom rozdiely s pozitívnym vplyvom na saldo rozpočtu boli identifikované v sociálnych dávkach Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR, predovšetkým vo výdavkoch na rodičovský príspevok. Úspora vyplýva z rozdielnej kvantifikácie výdavkov na predĺženie poberania príspevku v prípade neprijatia dieťaťa do materskej školy. RRZ pre toto opatrenie odhaduje v rokoch 2024 až 2026 náklady každoročne na úrovni približne 40 mil. eur, kým kvantifikácia zahrnutá do rozpočtu predpokladá náklady od 136 mil. eur do 150 mil. eur.

V oblasti **vzťahov s rozpočtom EÚ boli voči rozpočtu identifikované úspory v roku 2024 v sume 87 mil. eur, v roku 2025 vo výške 352 mil. eur a v roku 2026 v objeme 418 mil. eur**, ktoré v prevažnej miere vyplývajú z predpokladaného nevyužitia celého objemu výdavkov na financovanie programov EÚ na vysporiadanie nezrovnalostí. V rokoch 2025 a 2026 k úspore prispieva aj nižšie predpokladané čerpanie výdavkov na spolufinancovanie:

- RRZ v roku 2024 odhaduje riziko vo výdavkoch na spolufinancovanie oproti rozpočtu v objeme 58 mil. eur. V rokoch 2025 a 2026 predpokladá RRZ úsporu vo výdavkoch na spolufinancovanie v objeme 113 mil. eur, resp. 174 mil. eur. Dôvodom odchýlky od úrovni očakávaných vládou je odlišný predpoklad o nábehu čerpania výdavkov zo 4. programového obdobia (2021-2027): RRZ predpokladá v roku 2024 vyššiu úroveň výdavkov oproti rozpočtu, naopak v rokoch 2025 a 2026 sú výdavky nižšie.

RRZ identifikovala úspory v rámci **výdavkov štátneho rozpočtu, celková výška odhadovanej úspory dosahuje 249 mil. eur v roku 2024, následne v rokoch 2025 a 2026 vzniká negatívne riziko predstavujúce sumu postupne 93 mil. eur a 936 mil. eur**.

- RRZ vo svojom odhade **osobných výdavkov** vychádza predovšetkým z platnej kolektívnej zmluvy upravujúcej podmienky valorizácie pre rok 2024. Pre rok 2025 a 2026 RRZ očakáva tempo rastu miezd vo verejnom sektore na úrovni rastu v súkromnom sektore. Vo svojej prognóze taktiež berie do úvahy predpokladané zmeny v počte zamestnancov, predpokladá plné využitie rezervy na mzdové náklady a zohľadňuje aj nárast sadzby zdravotných odvodov o 1 %. Po zohľadnení týchto predpokladov RRZ očakáva **nižšie osobné výdavky štátneho rozpočtu v roku 2024 o 13 mil. eur, v roku 2025 negatívne riziko vo výške 9 mil. eur a v roku 2026 vyššie výdavky oproti rozpočtu o sumu 22 mil. eur**.
- Vo **výdavkoch na tovary a služby** RRZ identifikovala úsporu v roku 2024 vo výške 361 mil. eur, následne v roku 2025 vzniká negatívne riziko v objeme 143 mil. eur a v roku 2026 to je až 324 mil. eur. Odhad RRZ vychádza z predpokladu zachovania rovnakého reálneho množstva nakupovaných tovarov a služieb na úrovni zaznamenatej v roku 2023³¹ pri súčasnom

³¹ Pri niektorých podpoložkách ekonomickej klasifikácie bol použitý odlišný predpoklad strednodobého vývoja v súlade s [princípmi používanými RRZ](#) pri zostavovaní základného scenára vývoja verejných financií.

zpracovaní dodatočného navýšenia nákladov na energie a opatrení schválených v NR SR krytých rozpočtovou rezervou na riešenie vplyvov nových zákonných úprav³². Nad rámec schválenej legislatívy **RRZ predpokladá použitie zdrojov z rezervy vo výške 300 mil. eur**, ktoré sú podľa vyjadrenia MF SR určené na financovanie nešpecifikovaných zmien súvisiacich s konsolidáciou verejných financií ako aj s Programovým vyhlásením vlády.

- V **ostatných bežných výdavkoch** RRZ odhaduje vyššie výdavky oproti rozpočtu v roku 2024 o 117 mil. eur, následne v rokoch 2025 o 341 mil. eur a v roku 2026 o 457 mil. eur. Odhad vývoja ostatných položiek vychádza z čerpania v roku 2023 a z pravidiel používaných RRZ pri zostavovaní základného scenára vývoja verejných financií³³.
- Súčasťou výdavkov štátneho rozpočtu sú **rezervy rozpočtované v rámci Všeobecnej pokladničnej správy**, ktoré slúžia na krytie neočakávaných výdavkov ako aj na kompenzáciu negatívnych rozpočtových vplyvov prijatých legislatívnych opatrení. Ide najmä o rezervu na riešenie vplyvov legislatívnych zmien, mimo časti určenej na financovanie opatrení zahrnutých do prognózy RRZ (13. dôchodky, nové ministerstvo, nové vládne priority), rezervu na riešenie krízových situácií a rezervu na realizáciu súdnych a exekučných rozhodnutí³⁴. Prostriedky v uvedených rezervách predstavujú **zdroj krytia pre iné riziká v rozpočte vo výške 102 mil. eur v roku 2024, 106 mil. eur v roku 2025 a 110 mil. eur v roku 2026**.
- Pri odhade **kapitálových výdavkov štátneho rozpočtu** berieme do úvahy celkovú výšku kapitálových zdrojov, ktoré budú k dispozícii pre rok 2024. RRZ zohľadňuje to, ktorému rozpočtovému obdobiu dané zdroje pripadajú. Pre rok 2024 budú tak k dispozícii rozpočtované zdroje vo výške 1,6 mld. eur a zdroje nečerpané a prenesené z rozpočtov rokov 2022 a 2023 vo výške 0,7 mld. eur. Spolu tak bude k dispozícii 2,3 mld. eur. Úroveň čerpania kapitálových výdavkov pre rok 2024 je potom odhadnutá na základe vývoja v predchádzajúcich rokoch. Následne pre roky 2025 a 2026 RRZ využíva predpoklad zachovania podielu kapitálových výdavkov na nominálnom HDP na úrovni roku 2024. Vzhľadom na vysoké investície v rezorte obrany RRZ posudzuje tento rezort samostatne. V roku 2024 sa očakáva dodanie prvej polovice viacúčelových taktických lietadiel F16 (druhá polovica by mala byť dodaná v roku 2025), preddavkové platby na obstaranie bojových obrnených vozidiel 8x8, radarov a iné výdavky. Na základe týchto predpokladov očakávame pre **rok 2024 negatívne riziko vo výške 110 mil. eur, v roku 2025 pozitívne riziko vo výške 295 mil. eur a v roku 2026 negatívny vplyv na úrovni 243 mil. eur**.

V hospodárení samospráv (bez daňových príjmov a na konsolidovanej báze) **RRZ identifikovala úsporu v roku 2024 oproti rozpočtu vo výške 67 mil. eur, v roku 2025 v sume 119 mil. eur a v roku 2026 pozitívne riziko predstavuje 55 mil. eur**. Kvantifikácia RRZ je založená na mierne odlišných

³² Ide najmä o výdavky na zabezpečenie činnosti novovznikajúceho Ministerstva cestovného ruchu a športu SR.

³³ Postup zostavenia základného scenára vývoja verejných financií je popísaný v diskusnej štúdii RRZ: Bugyi, E. [Zostavenie základného scenára vývoja verejných financií](#). RRZ diskusná štúdia 2/2015. Apríl 2015.

³⁴ Rezervu na mzdy a poistné a rezervu na prostriedky EÚ a odvody EÚ zohľadňujeme v rámci príslušných oblastí rozpočtu, t.j. vo výdavkoch na mzdy ŠR a vo vzťahoch s rozpočtom EÚ. Rezerva na kompenzačné opatrenia súvisiace s rastom cien energií je samostatne zohľadnená v rámci výdavkov na opatrenia vlády na kompenzáciu cien energií.

predpokladoch³⁵ vývoja príjmových ako i výdavkových položiek v hospodárení obcí a VÚC počas nasledujúceho obdobia oproti schválenému rozpočtu VS.

- Kým v roku 2023 sa obce a VÚC podľa RRZ snažili dočerpať dostupné prostriedky z končiaceho tretieho programového obdobia (čo si vyžiada zapájať aj vlastné zdroje), v nasledujúcich rokoch príde k utlmeniu investičných aktivít v súlade s vývojom pozorovaným po ukončení predchádzajúceho programového obdobia.
- Na strane príjmov sa musia samosprávy vysporiadať s nižšími príjmami z podielových daní, ktoré ovplyvňuje tzv. rodinný balíček (vyšší daňový bonus rodinám znamená nižší príjem pre samosprávy). RRZ sa preto domnieva, že samosprávy budú musieť reagovať na vyššie výdavky vyššími cenami za poskytované služby (poplatky a vybrané dane v kompetencii samospráv) a počnúc rokom 2025 aj úspornými opatreniami v bežných výdavkoch.

V rámci výdavkov na zdravotníctvo existujú nasledovné riziká:

- RRZ pri odhade **výdavkov zdravotných poisťovní na zdravotnú starostlivosť** na roky 2024 až 2026 vychádza zo scenára nezmenených politík zahŕňajúceho vplyv automatického vývoja miezd, inflácie, výdavkov na lieky, starnutia populácie a iných výdavkov, a posúdenia realistikosti nových opatrení prezentovaných v rozpočte. Vzhľadom na výrazný nárast týchto výdavkov v roku 2023 RRZ predpokladá podobný vývoj aj v ďalších rokoch a odhaduje **na rok 2024 v porovnaní s rozpočtom vyššie výdavky na zdravotnú starostlivosť o 97 mil. eur, v roku 2025 o 159 mil. eur a v roku 2026 negatívne riziká dosahujú úroveň 159 mil. eur.**
- Schválený rozpočet neobsahuje žiadne výdavky **na výplatu nerozdelených ziskov súkromných zdravotných poisťovní**. Tieto poisťovne disponujú nerozdeleným ziskom vo výške približne 230 mil. eur (stav ku koncu roku 2022), pričom v posledných rokoch dosiahli platby vo forme dividend alebo splátok úveru nízke úrovne. RRZ odhaduje negatívne riziko vo výške 25 mil. eur každoročne v rokoch 2024 až 2026.

Pri **ostatných subjektoch verejnej správy** RRZ neidentifikovala v roku 2024 významné rozdiely v porovnaní s rozpočtom. **Následne v roku 2025 bolo kvantifikované negatívne riziko pre saldo VS vo výške 222 mil. eur v roku 2025 a 255 mil. eur v roku 2026.** Odhad vývoja príjmových a výdavkových položiek jednotlivých subjektov vychádza z pravidiel používaných RRZ pri zostavovaní základného scenára vývoja verejných financií, v ktorých tempo rastu jednotlivých položiek vyplýva z vývoja príslušných makroekonomických indikátorov. Výrazná úroveň rizík vyplýva predovšetkým z podhodnotenia výdavkov subjektov v rozpočte na celom horizonte prognózy, najmä z dôvodu nedostatočného zohľadnenia inflácie pri tovaroch a službách a rozpočtovania len minimálnych úrovní investícií.

- Riziko v hospodárení **príspevkových organizácií** (zahrnuté sú príspevkové organizácie štátu, VÚC a obcí agregátne) bolo kvantifikované v rokoch 2024 až 2026 na úrovni 63 až 126 mil. eur. V roku 2023 k nemu prispievajú najmä podhodnotené kapitálové výdavky zodpovedajúce sume približne 80 mil. eur a podhodnotené bežné výdavky vo výške približne 63 mil. eur.

³⁵ Detailnejšie predpoklady sú uvedené v prílohe č. 4.

V nasledujúcich rokoch sa v spomínaných položkách rozdiel medzi odhadom vlády a odhadom RRZ zvyšuje a negatívne vplýva na odhadované saldo VS.

- K zvýšeniu rizika prispieva aj hospodárenie **verejných vysokých škôl**. Očakávaný negatívny vplyv sa v rokoch 2024 až 2026 pohybuje v rozmedzí od 55 do 65 mil. eur. Riziko bolo identifikované najmä v nadhodnotených príjmoch, kde sa postupne zvyšuje rozdiel medzi odhadom vlády a odhadom RRZ z hodnoty 30 mil. eur v roku 2024 na 53 mil. eur v roku 2026. Negatívne vplývajú aj ostatné položky ako napr. podhodnotené kapitálové výdavky a výdavky na tovary a služby.
- V hospodárení **dopravných podnikov** bolo v rokoch 2024 až 2026 identifikované riziko vo výške 18 až 39 mil. eur. Najvýraznejší negatívny vplyv majú v roku 2024 podhodnotené kapitálové výdavky vo výške 22 mil. eur, čo sa postupne premieta do ďalších rokov a v roku 2026 riziko predstavuje sumu 46 mil. eur. Negatívne prispievajú aj nadhodnotené nedaňové príjmy.

Nad rámec kvantifikovaných rizík RRZ identifikovala ďalšie riziká, ktoré sa môžu prejavíť v salde verejnej správy, pričom ich možné vplyvy vzhľadom na chýbajúce informácie alebo skorú fázu legislatívneho procesu nie sú vyčíslené:

- **Niektoré podniky v 100 % vlastníctve štátu** (napríklad Letisko M. R. Štefánika Bratislava, Hydromeliorácie, Slovenský vodohospodársky podnik) dosahujú pravidelne od roku 2010 stratu, pričom ani na základe plánu ich hospodárenia do roku 2026 sa nepredpokladá zmena v tomto trende. Takáto situácia je dlhodobo neudržateľná. V prípade, že štát má záujem zachovať ich fungovanie, v budúcnosti ich bude potrebné rekapitalizovať.

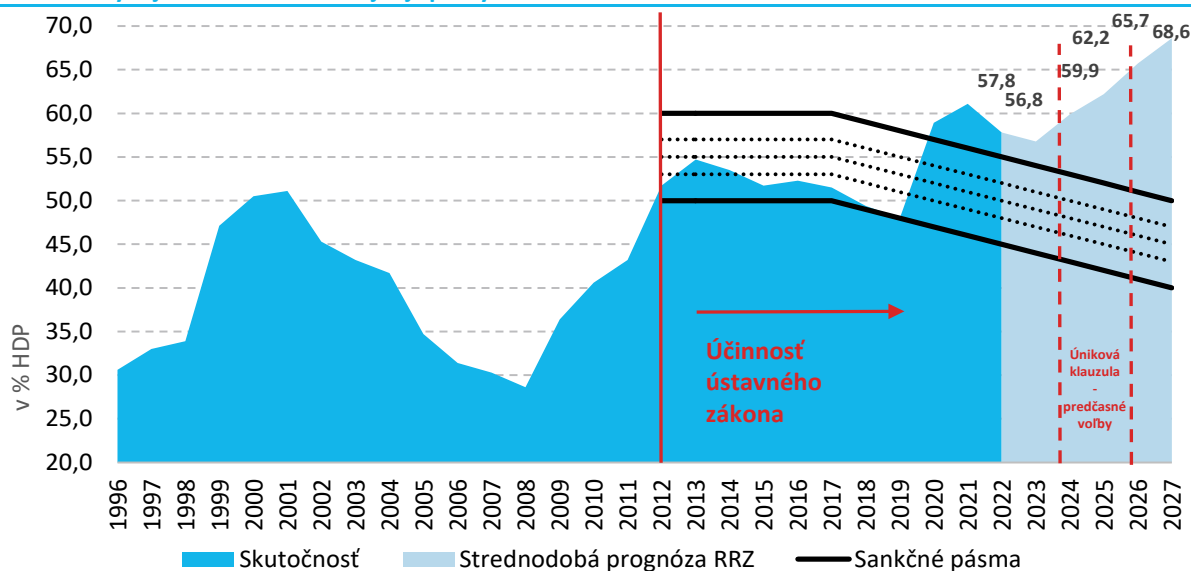
7. Hodnotenie rozpočtu vo vzťahu k fiškálnym pravidlám

Rozpočet verejnej správy by mal rešpektovať domáce pravidlá, ako aj pravidlá vyplývajúce z členstva SR v eurozóne. Najdôležitejšou domácou legislatívou vo fiškálnej oblasti je **ústavný zákon č. 493/2011 Z.z. o rozpočtovej zodpovednosti** (limit na dlh) a zákon č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách, ktorý s účinnosťou od 1. apríla 2022 obsahuje limity verejných výdavkov a pravidlo o vyrovnanom rozpočte, ktoré implementuje medzinárodnú Zmluvu o stabilite, koordinácii a správe v Hospodárskej a menovej únii (tzv. fiscal compact). Na európskej úrovni ide najmä o plnenie požiadaviek **Paktu stability a rastu** a súvisiacich nariadení.

Limit na dlh

Ústavný zákon o rozpočtovej zodpovednosti obsahuje **pravidlo o vývoji pomeru hrubého verejného dlhu k HDP** s definovanými sankciami pri prekročení konkrétnych úrovní. Na základe štatistických údajov zverejnených v rámci jesennej notifikácie Eurostatu z 23. októbra 2023 **hrubý dlh verejnej správy dosiahol v roku 2022 úroveň 57,8 % HDP**, čím sa potvrdilo³⁶ prekročenie horného limitu dlhovej brzdy ústavného zákona. Vzhľadom na platnú výnimku z uplatňovania sankcií vyplývajúcich z prekročenia tretieho, štvrtého a piateho sankčného pásma do 21. novembra 2025 (na obdobie 24 mesiacov po schválení programového vyhlásenia vlády a vyslovení dôvery vláde³⁷), platia v súčasnosti sankcie viažuce sa k prekročeniu druhého pásma. Ide o požiadavku, aby vláda predložila na rokovanie národnej rady návrh opatrení na zníženie dlhu a zároveň sa znížia platy členov vlády na úroveň ich plátov v predchádzajúcom rozpočtovom roku. Sankcie dlhovej brzdy sa uplatňujú až kým výška dlhu neklesne pod hranicu prvého sankčného pásma.

Graf 13: Vývoj hrubého dlhu verejnej správy

Zdroj: ŠÚ SR, RRZ

Poznámka: Obdobie strednodobej prognózy v rokoch za roky 2023-2027 predstavuje odhad RRZ

³⁶ Na základe jarnej notifikácie Eurostatu z 21. apríla 2023 dosiahol hrubý dlh 57,8 % HDP v roku 2022, čo znamenalo, že prekročil hornú hranicu sankčných pásiem.

³⁷ K schváleniu PVV a vysloveniu dôvery vláde došlo 21. novembra 2023, čo znamená, že platnosť únikovej klauzuly skončí 21. novembra 2025, t.j. po 24 mesiacoch od schválenia PVV a vyslovenia dôvery vláde.

Podľa odhadu Rady by mala hodnota hrubého dlhu v roku 2023 **klesnúť na úroveň 56,8 % HDP**, čím by dlh zostal nad horným limitom dlhu, ktorý je v roku 2023 na úrovni 54 % HDP. Vzhľadom na chýbajúce konsolidačné opatrenia v strednodobom horizonte a pokračujúci pokles hraníc sankčných pásiem o 1 p.b. ročne Rada očakáva, že hrubý dlh zostane **nad horným limitom aj počas rokov 2024 až 2027**, keďže dlh sa bude zvyšovať až k 68,6 % HDP na konci horizontu. Hranica najvyššieho sankčného pásma postupne klesne na 50 % HDP do roku 2027, čiže **horný limit prekročí až o 18,6 p.b.**

Splnenie stanovených rozpočtových cieľov do roku 2026 (zníženie deficitu na úroveň 4 % HDP) by spomalilo nárast dlhu, ale nepostačovalo by na jeho stabilizáciu v pomere k HDP.

Limit verejných výdavkov

S účinnosťou od 1. apríla 2022 sa stali limity verejných výdavkov³⁸ hlavným rozpočtovým nástrojom na dosiahnutie dlhodobej udržateľnosti verejných financií, ktorá sa aktuálne nachádza v pásme vysokého rizika. Limity sa mali prvýkrát uplatniť pre rozpočet verejnej správy na roky 2023 až 2025³⁹. Dohoda medzi RRZ a MF SR na [metodike](#) výpočtu, aktualizácie a hodnotenia plnenia limitov verejných výdavkov sa dosiahla dňa 22. decembra 2022. Po získaní informácie o výške limitu pre rok 2023, MF SR doplnilo túto informáciu do štátneho rozpočtu a tento bol tak schválený v súlade s týmto limitom. Národná rada SR (NR SR) dodatočne schválila limit verejných výdavkov na roky 2023 až 2025 uznesením č. 1946 z 1. februára 2023. Vzhľadom na únikovú klauzulu platnú do konca roku 2023 vláda následne nemala povinnosť zosúladiť rozpočet s platným limitom.

Limit verejných výdavkov na roky 2023 až 2025 z februára 2023 zostáva v platnosti, keďže zatiaľ nedošlo k jeho aktualizácii alebo schváleniu nových limitov národnou radou, ktoré by ho nahradili (viac v Boxe 3). Takto schválený limit nestratil platnosť uplynutím volebného obdobia NR SR⁴⁰. Preto má vláda a NR SR zákonnú povinnosť riadiť sa jeho obsahom.

Rozpočet verejnej správy na roky 2024 až 2026 nebol zostavený v súlade s výdavkovými limitmi⁴¹ a takýto rozpočet neobsahujúci limity verejných výdavkov bol schválený národnou radou. Rozpočet preto nespĺňa ustanovenia § 30aa ods. 8 zákona č. 523/2004 o rozpočtových pravidlách verejnej správy, podľa ktorých je vláda povinná zosúladiť návrh rozpočtu verejnej správy s platným limitom verejných výdavkov. Keďže limit verejných výdavkov je hlavným rozpočtovým nástrojom na dosiahnutie dlhodobej udržateľnosti verejných financií, **jeho opomenutím v rozpočte môže dochádzať k porušeniu čl. 55a Ústavy SR, v ktorej sa Slovenská republika zaväzuje chrániť dlhodobú udržateľnosť svojho hospodárenia**, ako aj čl. 7 ods. 3 ústavného zákona č. 493/2011, ktorý stanovuje

³⁸ Priebeh zavádzania limitov je podrobne popísaný v [Správe](#) o hodnotení plnenia pravidiel rozpočtovej zodpovednosti a pravidiel rozpočtovej transparentnosti za rok 2022.

³⁹ V dôsledku platnosti všeobecnej únikovej doložky Paktu stability a rastu v priebehu roku 2023 vláda nebola povinná zosúladiť rozpočet s platným limitom.

⁴⁰ RRZ, [Stanovisko](#) k právnej záväznosti limitu verejných výdavkov na roky 2023 až 2025

⁴¹ Zákon o rozpočtových pravidlách verejnej správy ustanovuje vláde povinnosť zosúladiť návrh rozpočtu verejnej správy s platným limitom verejných výdavkov. V prípade ak vláda predloží národnej rade návrh rozpočtu verejnej správy, ktorý limit prekračuje a v národnej rade nedôjde k jeho zosúladeniu, je vláda povinná návrh rozpočtu vziať späť a do 30 dní predložiť návrh rozpočtu, ktorý neprekračuje platný limit verejných výdavkov.

požiadavku určenia limitu verejných výdavkov, a to nielen ako formálnu existenciu limitu, ale aj potrebu jeho implementácie v rozpočtovom procese⁴².

MF SR ako predkladateľ rozpočtu verejnej správy na roky 2024 až 2026 uviedlo viaceré tvrdení, ktorými zdôvodňuje absenciu limitu verejných výdavkov v rozpočte:

- Ako jeden z dôvodov nezosúladenia rozpočtu s platným limitom verejných výdavkov uvádza, že uplynutím VIII. volebného obdobia stratili limity verejných výdavkov na roky 2024 a 2025 platnosť. **Rada upozorňuje, že žiadna časť zákonnej úpravy limitu verejných výdavkov takúto stratu platnosti neustanovuje⁴³.**
- Ďalej poukazuje na to, že tzv. indikatívny limit verejných výdavkov neobsahuje najnovšiu makroekonomickú a daňovo-odvodovú prognózu ani ďalšie aktualizované dáta a preto nie je možné považovať ho za náležitý a porovnateľný pre zostavenie návrhu rozpočtu verejnej správy pre roky 2024 až 2026. **Rada upozorňuje, že tento limit podľa zákona nepodlieha schvaľovaniu NR SR, ani jej výbormi, preto takýto limit nevstupuje v platnosť a nie je všeobecne záväzný. Jeho účelom bolo len indikovať novej vláde, ktorá vznikne po voľbách do NR SR, orientačné sumy limitu verejných výdavkov na celé jej volebné obdobie.**
- Ako posledný argument uvádza, že pri príprave rozpočtu nebolo možné reflektovať na limit verejných výdavkov z dôvodu neexistencie platného limitu. Ak Národná rada SR schváli návrh zákona o štátnom rozpočte na rok 2024 skôr ako schváli limit verejných výdavkov, rozpočet verejnej správy by sa v zmysle platnej legislatívy realizoval v súlade s takto schváleným limitom verejných výdavkov. **Podľa názoru Rady stále platný a teda aj právne záväzný je limit verejných výdavkov na roky 2023 až 2025, ktorý schválila národná rada uznesením č. 1946 z 1. februára 2023.**

RRZ dňa 15. decembra 2023 zverejnila a doručila do NR SR [limit verejných výdavkov na roky 2024 až 2027 v súlade s ustanoveniami zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy⁴⁴](#). Limity na roky 2024 až 2027 by po schválení Národnou radou nahradili doteraz platné limity z februára 2023. Rada deklarovala, že je pripravená bezodkladne predložiť aj aktualizáciu limitu tak, aby odzrkadľoval legislatívne zmeny schválené v NR SR s vplyvom na príjmy verejnej správy a/alebo dlhodobú udržateľnosť verejných financií a zmeny ktoré sú zahrnuté rozpočte verejnej správy na roky 2024 až

⁴² Zo [stanoviska](#) k právnej záväznosti limitu verejných výdavkov na roky 2023 až 2025, ktorý si dala vypracovať RRZ vyplýva, že: „Zákonodarca je preto oprávnený upraviť postup pri určení limitu verejných výdavkov podľa svojho uváženia, no čl. 7 ods. 3 ústavného zákona č. 493/2011 Z. z. ho neopravňuje na to, aby jeho kľúčovú vlastnosť (záväznosť) nahradil právne nezáväznou proklamáciou.“

⁴³ Podľa právneho stanoviska Rady limit verejných výdavkov z februára 2023 nestráca platnosť uplynutím VIII. volebného obdobia: „Napokon je dôležité vyjadriť sa k tvrdeniu, že platný limit verejných výdavkov (uznesenie Národnej rady č. 1964 z 1. februára 2023) stratil platnosť uplynutím volebného obdobia Národnej rady, teda 30. septembra 2023. Žiadna časť zákonnej úpravy takúto stratu platnosti neustanovuje, pričom toto tvrdenie nedáva zmysel nielen v kontexte citovaných zákonných ustanovení (§ 30aa ods. 8 druhá až štvrtá veta zákona č. 523/2004 Z. z.), ale ani v kontexte skutočnosti, že VIII. volebné obdobie muselo uplynúť najneskôr vo februári 2024. Zákonodarca si toho musel byť vedomý, keď do § 37m ods. 4 prvej vety zákona č. 523/2004 Z. z. uviedol, že v VIII. volebnom období Národnej rady sa limit verejných výdavkov určuje na roky 2023 až 2025. Národná rada následne uznesením č. 1964 z 1. februára 2023 schválila limit verejných výdavkov na rok 2025 sumou 45 621 482 931 eur. Ak sa pri výklade právnych noriem štandardne používa prezumpcia racionálneho zákonodarcu, potom nemôže obstať argumentácia, že racionálny zákonodarca mal v úmysle zneplatniť limit verejných výdavkov uplynutím VIII. volebného obdobia, hoci v § 37m ods. 4 prvej vete zákona č. 523/2004 Z. z. výslovne predpísal limit verejných výdavkov aj na rok 2025, ktorý uznesením č. 1964 z 1. februára 2023 aj schválil.“

⁴⁴ Vláda schválila návrh rozpočtu verejnej správy na roky 2024 až 2026 dňa 12. decembra 2023 a národná rada ho schválila 21. decembra 2023.

2026. O aktualizáciu limitu verejných výdavkov musí v súlade s ustanoveniami zákona o rozpočtových pravidlách požiadať vláda.

Napriek 60 dňovej zákonnej lehote na predloženie vypočítaného limitu verejných výdavkov na roky 2024 až 2027 do NR SR⁴⁵ zámerom Rady bolo pripraviť jeho výpočet včas tak, aby mohol byť zapracovaný do rozpočtu verejnej správy. Podľa názoru Rady MF SR nevyvinulo dostatočné úsilie na to, aby mohli byť požiadavky nových limitov zahrnuté do rozpočtu verejnej správy. Berúc do úvahy deklarovaný zámer MF SR pripraviť a schváliť rozpočet verejnej správy na roky 2024 až 2026 do konca roku 2023 zaslal predseda Rady ministrom financií dňa 8. novembra 2023 list, v ktorom Rada ponúkla MF SR maximálnu súčinnosť pri procese výpočtu limitu verejných výdavkov a ich zapracovaní do návrhu rozpočtu. Rada navrhla, aby s MF SR čo najskôr prebehlo stretnutie, na ktorom by sa mohol prediskutovať harmonogram jednotlivých krokov, vzájomné poskytovanie údajov a súčinnosti a iné procesné otázky tak, aby sa proces prípravy limitov a rozpočtu zvládol. MF SR opakovane termín stretnutia odkladalo⁴⁶. K stretnutiu na úrovni štátneho tajomníka MF SR došlo až 8. decembra 2023, t.j. po schválení balíčka konsolidačných opatrení⁴⁷ vládou (dňa 4. decembra 2023) a tesne pred predložením návrhu rozpočtu na zasadnutie Hospodárskej a sociálnej rady (dňa 11. decembra 2023).

Box 3: Postup RRZ v oblasti limitu verejných výdavkov v roku 2023

Národná rada schválila limit verejných výdavkov na roky 2023 až 2025 uznesením č. 1946 z 1. februára 2023. Rada je povinná (v zmysle § 30aa, ods. 9 zákona č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy) vykonať pravidelnú aktualizáciu platného limitu každoročne k 30. júnu. Rada dňa 30. júna 2023 zverejnila [aktualizáciu](#) platného limitu verejných výdavkov. Rada zároveň vypočítala limit verejných výdavkov na rok 2026, keďže ide o rok, na ktorý sa zostavoval trojročný rozpočet verejnej správy, pričom na tento rok limit verejných výdavkov ešte nebol určený. Aktualizovaný limit verejných výdavkov na roky 2023 až 2025 a vypočítaný limit verejných výdavkov na rok 2026 predložila Rada pre rozpočtovú zodpovednosť na rokovanie Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre financie a rozpočet⁴⁸ a Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre hospodárske záležitosti⁴⁹. Keďže aktualizovaný limit verejných výdavkov bol schválený len Výborom pre hospodárske záležitosti a nebol schválený aj Výborom NR SR pre oblasť financií a rozpočtu, aktualizovaný limit nevstúpil do platnosti.

Platným preto ostal limit verejných výdavkov schválený uznesením č. 1946 z 1. februára 2023. Takto schválený limit nestratil platnosť uplynutím volebného obdobia Národnej rady. Preto má Národná rada a vláda zákonnú povinnosť riadiť sa jeho obsahom.

Rada pre rozpočtovú zodpovednosť je povinná (v zmysle § 30aa, ods. 16 zákona č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy) vypočítať limit verejných výdavkov, ak v roku konania volieb do Národnej rady Slovenskej republiky nebolo schválené programové vyhlásenie vlády a vyslovená dôvera vláde do 30. septembra po voľbách do NR SR. Tento limit podľa zákona nepodlieha schvaľovaniu NR SR, ani jej výbormi, nakoľko ide len o tzv. indikatívny limit. Jeho účelom je indikovať novej vláde, ktorá vznikne po voľbách

⁴⁵ K schváleniu programového vyhlásenia vlády a vyslovení dôvery vláde došlo dňa 21. novembra 2023, čo znamená, že zákonný termín pre RRZ na výpočet limitu verejných výdavkov na roky 2024 až 2027 by uplynul 20. januára 2024.

⁴⁶ Na technickej úrovni prebehli v novembri 2023 medzi MF SR a Kanceláriou RRZ v zmysle požiadaviek platnej metodiky výpočtu limitov pracovné stretnutia s cieľom prediskutovať odhad salda verejnej správy vo východiskovom roku 2023 a zoznam opatrení schválených v roku 2023 pred nástupom novej vlády, čo je nevyhnutný predpoklad na zostavenie základného scenára vývoja verejných financií, z ktorého vychádza výpočet limitu verejných výdavkov.

⁴⁷ <https://rokovania.gov.sk/RVL/Material/29068/1>

⁴⁸ Výbor Národnej rady Slovenskej republiky pre financie a rozpočet o návrhu nerokoval z dôvodu blížiacich sa predčasných parlamentných volieb.

⁴⁹ Uznesením č. 472 Výboru NR SR pre hospodárske záležitosti z 8. septembra 2023 (tlač 1757) došlo k schváleniu aktualizovaného limitu verejných výdavkov pre roky 2023 až 2025 a k schváleniu limitu výdavkov na rok 2026.

do NR SR, sumy limitu verejných výdavkov na celé jej volebné obdobie. Rada takýto [indikatívny limit](#) verejných výdavkov na roky 2024 až 2027 zverejnila dňa 2. novembra 2023.

RRZ dňa 15. decembra 2023 (v zmysle § 30aa, ods. 3 zákona č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy vypočítava a predkladá limit verejných výdavkov na rokovanie NR SR do 60 dní po schválení programového vyhlásenia a vyslovení dôvery vláde SR po voľbách do NR SR na schválenie) zverejnila a doručila do NR SR [limit verejných výdavkov na roky 2024 až 2027](#) a splnila tak zákonné povinnosti vyplývajúce zo zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy s výše mesačným predstihom. Tieto výdavkové limity zahŕňajú legislatívny stav k dňu schválenia programového vyhlásenia vlády. **Limity verejných výdavkov na roky 2024 až 2027 by po schválení Národnou radou nahradili doteraz platné limity z februára 2023.**

Po schválení limitov v NR SR **môže vláda požiadať RRZ o ich aktualizáciu** tak, aby odrážali vplyvy legislatívnych opatrení schválených v NR SR, a ktoré sú aj zahrnuté do rozpočtu verejnej správy na roky 2024 až 2026. RRZ je následne pripravená bezodkladne predložiť aktualizáciu limitu tak, aby odzrkadľoval schválené legislatívne zmeny v NR SR s vplyvom na príjmy verejnej správy a/alebo dlhodobú udržateľnosť verejných financií. Aktualizované limity schvaľuje Výbor NR SR pre financie a rozpočet a Výbor NR SR pre hospodárske záležitosti.

NR SR zatiaľ neschválila limit verejných výdavkov na roky 2024 až 2027, po jeho schválení môže vláda požiadať RRZ o aktualizáciu limitu verejných výdavkov. RRZ dňa 22. decembra 2023 zverejnila predbežnú informáciu o súlade návrhu rozpočtu s aktualizovanými limitmi⁵⁰.

Pravidlo o vyrovnanom rozpočte

Ďalším domácim pravidlom je **pravidlo o vyrovnanom rozpočte**, na základe ktorého by Slovensko malo v strednodobom horizonte smerovať k vyrovnanému rozpočtu (štrukturálny deficit najviac vo výške 0,5 % HDP). Vyhodnocovanie tohto pravidla bolo podľa stanoviska MF SR pozastavené v dôsledku aktivovanej všeobecnej únikovej doložky z uplatňovania európskych fiškálnych pravidiel (všeobecná úniková doložka bola deaktivovaná koncom roku 2023).

V nadväznosti na zavedenie výdavkových limitov sa zmenil spôsob vyhodnotenia tohto pravidla. Zo zákona sa vypustila povinnosť pre MF SR zverejňovať pravidelne dvakrát do roka hodnotenie toho, či došlo k výraznému odchýleniu od strednodobého cieľa a ponechalo túto povinnosť len v nadväznosti na úkony vyplývajúce z európskych pravidiel⁵¹.

Európske fiškálne pravidlá – Pakt stability a rastu

Európske fiškálne pravidlá sú v procese komplexnej zmeny, ktoré započali vo februári 2020. S cieľom reformovať fiškálny rámec EÚ predložila Európska komisia 26. apríla 2023 tri [legislatívne návrhy](#). Dňa 21. decembra 2023 Rada EÚ schválila kompromisný [návrh reformy](#) fiškálneho rámca EÚ, ktorý sa v súčasnosti prerokováva na pôde Európskeho parlamentu. Návrh nových pravidiel predpokladá zmeny v spôsobe prijímania a hodnotenia strednodobých fiškálnych cieľov členských štátov so zreteľom na ich reformné a investičné plány a priority cez národné strednodobé fiškálno-štrukturálne plány, ktoré majú zabezpečiť, aby sa dlhy členských krajín dostali alebo pretrvali pod referenčnou hranicou

⁵⁰ <https://www.rrz.sk/rozpocet-bez-dodatocnych-zmien-prekracuje-vydavkove-limity-a-vyrazne-tak-zhorsuje-dlhodobu-udrzatelnost-verejnych-financi/> Táto predbežná informácia bola deň pred zverejnením zaslaná na MF SR s cieľom potvrdenia podkladových údajov pre finálnu aktualizáciu limitov. Vzhľadom na neštandardné ukončenie rozpravy v NR SR k návrhu zákona o štátnom rozpočte na rok 2024 a následné hlasovanie o zákone, RRZ zverejnila túto informáciu s cieľom informovania verejnosti o súlade schváleného rozpočtu s požiadavkami výdavkových limitov.

⁵¹ Termíny na zverejnenie boli do 30. júna bežného rozpočtového roka a 30. novembra bežného rozpočtového roka. Keďže bola zo zákona vypustená povinnosť zverejňovať takúto správu pravidelne, ministerstvo financií počas roku 2023 nepristúpilo k hodnoteniu, či došlo k výraznému odchýleniu od smerovania k strednodobému rozpočtovému cieľu. Odôvodnilo to spustenou všeobecnou únikovou doložkou z pravidiel Paktu stability a rastu.

60 % HDP a aby ich deficity klesali a ostali pod úrovňou 3 % HDP. **Návrh Rady EÚ predpokladá dohodu na nových fiškálnych pravidlách začiatkom roku 2024 pred začatím rozpočtového procesu pre rok 2025, pre ktorý by už mali platiť nové pravidlá.**

Európska komisia dňa 8. marca 2023 prijala [oznámenie](#) Rade EÚ, v ktorom poskytla usmernenie týkajúce sa fiškálnej politiky na rok 2024, kde potvrdila, že na konci roku 2023 dôjde k deaktivácii všeobecnej únikovej doložky Paktu stability a rastu. Komisia preto už na jar 2023 vyzvala členské štáty, aby sa pri príprave programov stability riadili zásadami súvisiacimi s deaktiváciou všeobecnej únikovej doložky od roku 2024 a potrebou obozretných fiškálnych politík. Kvôli prebiehajúcemu vyjednávaniu o novej podobe fiškálneho rámca EÚ Európska komisia navrhla formu premostenia, tak aby cyklus fiškálneho dohľadu reflektoval kritériá navrhnuté v reformných usmerneniach, ktoré zároveň zostávajú v súlade s kritériami súčasných právnych predpisov v rámci Paktu stability a rastu. Komisia teda vyzvala štáty, aby v programoch stability stanovili ako zabezpečia dodržiavanie referenčnej hodnoty deficitu na úrovni 3 % HDP, ako aj realistické a nepretržité znižovanie dlhu alebo udržanie dlhu v strednodobom horizonte na obozretnej úrovni.

Dňa 16. januára 2024 zverejnila Európska komisia svoje [stanovisko](#) k Návrhu rozpočtového plánu na rok 2024 Slovenskej republiky. Komisia v rámci stanoviska očakáva, že deficit verejnej správy vzrastie zo 6,1 % HDP v roku 2023 na 6,3 % HDP v roku 2024 oproti očakávaniu MF SR, ktoré predpokladá, že deficit medzi rokmi 2023 a 2024 klesne zo 6,5 % HDP na 6,0 % HDP. Ako hlavný rozdiel medzi projekciami Komisie a návrhu rozpočtového plánu vidí Komisia v odlišnom prístupe k zaznamenávaniu energopomoci financovanej z prostriedkov EÚ v rámci Podpory cenovo dostupnej energie – tzv. SAFE. Návrh rozpočtového plánu na rok 2024 zaznamenal financovanie opatrení na zníženie nákladov na energiu pre zraniteľné domácnosti z Kohézneho fondu v roku 2023 (0,4 % HDP) aj v roku 2024 (0,3 % HDP), Komisia zahrnula plnú sumu (0,8 % HDP) v roku 2023 v súlade s uplatňovaním zásad ESA2010⁵².

Komisia negatívne hodnotí pokračovanie v plošnej energopomoci, čo znamená riziko „nedosiahnutia súladu s odporúčaním Rady EÚ“. Hodnotenie sa tiež negatívne zmieňuje o znížení odvodov do druhého piliera, ktoré síce krátkodobo zlepšuje bilanciu verejnej správy, no dlhodobo neprispieva k udržateľnosti dôchodkového systému, keďže to znamená vyššie verejné výdavky do budúcnosti.

Čisté primárne výdavky financované z národných zdrojov sa podľa prognózy Komisie zvýšia o 6,7 %, čo je o 1 p.b. rýchlejšie ako maximálna miera rastu 5,7 %, ktorú Slovensku [odporučila](#) Rada EÚ pre rok 2024. **To znamená nesúlad s európskym výdavkovým pravidlom o 0,4 % HDP (cca 500 mil. eur).** Komisia teda aj v tomto prípade poukázala, že „existuje riziko, že sa nedosiahne súlad s odporúčaním Rady“ (EÚ).

Komisia taktiež poukazuje na to, že celkový rozpočtový deficit Slovenska má v roku 2024 podľa prognózy dosiahnuť 6,3 % HDP, čo je nad referenčnou hranicou 3 % HDP Maastrichtskej zmluvy. **Slovensku teda na jar 2024 hrozí, že Komisia voči nemu začne konanie** (Excessive Deficit Procedure) **s cieľom zabezpečiť zníženie deficitu verejnej správy pod 3 % HDP.**

⁵² Komisia argumentuje tým, že príslušné výdavky vznikli v roku 2023 a mali by sa zosúladiť s príjmami z rozpočtu EÚ v tom istom roku, s cieľom zabezpečiť neutralitu grantov EÚ.

8. Pravidlá rozpočtovej transparentnosti

Proces prípravy rozpočtu ako aj schválené dokumenty by mali rešpektovať pravidlá transparentnosti definované v zákone o rozpočtovej zodpovednosti. Zákon stanovuje požiadavky na nezávislé posúdenie makroekonomických predpokladov a daňovej prognózy, nevyhnutné pre realistické zostavenie fiškálneho rámca. Dátové požiadavky by mali zabezpečiť lepšiu informovanosť o celkovej situácii v rozpočte a realizovaných politikách.

Realistickosť makroekonomických predpokladov a predpokladaného vývoja daňových a vybraných nedaňových príjmov ako aj vybraných výdavkov⁵³ hodnotia členovia Výboru pre makroekonomické prognózy (VpMP) a členovia Výboru pre daňové prognózy (VpDP). Výbory fungujú nezávisle⁵⁴, Kancelária RRZ je členom VpMP aj VpDP. **V roku 2023 zasadal VpMP päťkrát a VpDP šesťkrát. Termíny zverejnenia prognóz boli v súlade s ústavným zákonom.**

Tabuľka 15: Zasadnutia Výboru pre daňové prognózy a zverejnenie prognóz

		Povinný termín do 15.02.	Povinný termín do 30.06.			
Výbor pre makroekonomické prognózy	zasadnutie VpMP	01.02.2023	14.06.2023	13.09.2023	08.11.2023	05.12.2023
	zverejnenie prognóz	07.02.2023	29.06.2023	28.09.2023	21.11.2023	12.12.2023
Výbor pre daňové prognózy	zasadnutie VpDP	09.02.2023	30.03.2023 (per rollam)	22.06.2023	21.09.2023	14.11.2023 (per rollam)
	zverejnenie prognóz	15.02.2023	31.03.2023	29.06.2023	28.09.2023	21.11.2023

Zdroj: MF SR

Rozpočet verejnej správy na roky 2024 až 2026 poskytol zákonom definované údaje⁵⁵, po obsahovej stránke však neboli všetky údaje dostatočne vysvetlené a zdôvodnené, čo sťažuje jeho vyhodnotenie a identifikáciu potenciálnych rizík. RRZ dodatočne požiadala o sprístupnenie dát a zodpovedanie doplňujúcich otázok. MF SR požiadavke vyhovel a niektoré témy boli ďalej hlbšie konzultované.

RRZ popri plnení zákonom daných požiadaviek na obsah rozpočtu posudzuje rozpočet aj z pohľadu zámerov ústavného zákona o rozpočtovej zodpovednosti a transparentnosti.

Za najvýznamnejšie pozitívum považuje Rada skutočnosť, že úrokové príjmy a náklady spojené s emisiou štátneho dlhu sú rozpočtované v súlade s metodikou ESA2010. Táto zmena popri zvýšení porovnateľnosti rozpočtovaných a vykazovaných údajov umožnila aj presnejší výpočet limitu verejných výdavkov⁵⁶.

⁵³ Zákon o rozpočtovej zodpovednosti pojednáva v pravidlách rozpočtovej transparentnosti o prognózach daňových a odvodových príjmov. Tieto položky sú predmetom VpDP, pričom od júna 2021 výbor hodnotí realistickosť daňových a odvodových príjmov spolu s vybranými nedaňovými príjmami, ako agregátny celok.

⁵⁴ Nejde o úplnú nezávislosť, keďže podľa ústavného zákona o rozpočtovej zodpovednosti sú výbory poradnými orgánmi ministra financií. Ako príklad možno uviesť Čl. 6 ods. 1 Štatútu VpDP, na základe ktorého je možná zmena štatútu okrem zmeny prílohy len na návrh ministra financií SR.

⁵⁵ Bližšie informácie o plnení zákonom definovaných požiadaviek sú uvedené v prílohe č. 8.

⁵⁶ Príjmy z emisie štátneho dlhu sú súčasťou nedaňových príjmov, ktoré sa zahŕňajú pri výpočte limitu verejných výdavkov. Ich nerozpočtovanie by viedlo k neopodstatnenému zníženiu vypočítaných limitov verejných výdavkov a ich skutočná výška by sa mohla zohľadniť až pri vyhodnotení plnenia limitu.

Na druhej strane rozpočet má podľa RRZ viacero **významných nedostatkov**:

- **Rozpočet nie je zostavený v súlade s rozpočtovými cieľmi na roky 2024 až 2026. V roku 2024 je cieľ rozpočtu podľa vlády naplnený aj zaznamenaním financovania časti energopomoci zo zdrojov EÚ, čo je s veľkou pravdepodobnosťou v rozpore s princípmi ESA2010 (vplyv 0,4 % HDP). V ďalších rokoch chýbajú konkrétne konsolidačné opatrenia (vo výške 1,1 resp. 1,6 % HDP).**
- **Rada vníma negatívne, že celková suma daňových príjmov rozpočtu nie je konzistentná s reálnym stavom schválenej legislatívy v čase schválenia rozpočtu VS.** Prognóza daňových a odvodových príjmov, ako aj vybraných nedaňových príjmov a výdavkov, bola schválená Výborom pre daňové prognózy (VpDP) v decembri 2023. V procese prijímania Rozpočtu verejnej správy na roky 2024 až 2026 a s ním súvisiaceho tzv. *lex konsolidácia* prišlo ku legislatívnym úpravám nad rámec toho, čo bolo predmetom decembrového zasadnutia VpDP. Zmeny sa týkajú opatrení pri zmene účinnosti zvýšenia sadzby zrážkovej dane z dividend a zmien pri spotrebnej dani z tabakových výrobkov. **Použité prognózy v rozpočte verejnej správy na roky 2024 až 2026 tak nie sú v súlade s aktualizovaným legislatívnym stavom.** Zároveň po schválení rozpočtu v národnej rade schválila vláda zvýšenie 13. dôchodkov v januári 2024. Výdavky na toto opatrenie boli zahrnuté v rozpočte v rámci rezervy, avšak z hľadiska transparentnosti je dôležité, aby ich vplyv posúdil Výbor pre daňové prognózy⁵⁷, k čomu zatiaľ nedošlo. **Rozpočet je tak síce konzistentný so závermi výboru, no oboje nezodpovedajú platnej legislatíve.**
- **Zostavovanie výdavkovej strany návrhu rozpočtu by malo vychádzať zo scenára nezmenených politík na najbližšie tri roky tak ako to predpokladá zákon o rozpočtových pravidlách verejnej správy⁵⁸.** V minulosti bol takto prezentovaný návrh rozpočtu len v oblasti výdavkov zdravotných poisťovní, čo umožňovalo transparentne posúdiť predpoklady zostavenia rozpočtu zdravotníctva, vrátane vplyvov zapracovaných opatrení. Rozpočet na roky 2024 až 2026 takéto informácie neobsahoval už ani pri výdavkoch v zdravotníctve⁵⁹.
- **Rozpočet po troch rokoch upúšťa od princípu rozpočtovania investícií prostredníctvom nulového štartovacieho rozpočtu (zero-based budgeting) a alokuje všetky investičné zdroje do príslušných rozpočtových kapitol.** Vláda to zdôvodňuje aplikačnou praxou a skutočnosťou, že rozpočtované kapitálové výdavky na rok 2024 zo zdrojov štátneho rozpočtu vychádzajú zo schválených investičných plánov jednotlivých kapitol. Rada v minulosti pozitívne hodnotila rozpočtovanie investícií cez princíp nulového štartovacieho rozpočtu a odporúčala, aby všetky väčšie neinvestičné výdavkové politiky takisto prechádzali odborným posúdením princípmi Hodnoty za peniaze.
- **Rada opakovane poukazuje na to, že k zlepšeniu informovanosti by malo dôjsť u štátnych podnikov.** Podobne, ako v predchádzajúcich návrhoch rozpočtu, absentujú výsledky

⁵⁷ Predmetom posudzovania zo strany Výboru môžu byť také legislatívne zmeny, ktoré schválila vláda alebo boli v druhom čítaní NR SR.

⁵⁸ Podľa druhej vety §4, ods. 2 zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy: „Rozpočet verejnej správy sa zostavuje a realizuje v súlade s limitom verejných výdavkov na základe scenárov nezmenených politík.“

⁵⁹ MF SR však na požiadanie poskytlo RRZ podklad za zdravotníctvo v štruktúre vývoja výdavkov podľa NPC scenára a dodatočných opatrení.

hospodárenia za jednotlivé zdravotnícke zariadenia s majetkovou účasťou Ministerstva zdravotníctva SR ako aj stručný komentár ku všetkým podnikom⁶⁰. Nedostatok informácií sťažuje vyhodnotenie potenciálnych rizík plynúcich z **hospodárenia podnikov vo vlastníctve štátu**.

- **Rada opakovane poukazuje na to, že súčasný legislatívny rámec schvaľovania rozpočtu v NR SR nie je z pohľadu predmetu a obsahu schvaľovaných dokumentov vyhovujúci.** Schvaľovanie hotovostného (a len) štátneho rozpočtu NR SR na najbližší rok je dané historicky a už nepostačuje na zachytenie kľúčových sledovaných parametrov verejných financií a všetkých zmien vo verejných financiách v súlade s európskymi štandardmi definovanými metodikou ESA2010, vrátane novo prijatých výdavkových limitov.

---

⁶⁰ Nielen spadajúcich pod MZ SR.

Príloha č. 1 – Makroekonomická prognóza RRZ a VpMP

Tabuľka 16: Prognóza Výboru pre makroekonomické prognózy (december 2023)

Ukazovateľ (v %)	Skut.		Prognóza (december 2023)				Rozdiel (v. september 2022)		
	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2023	2024	2025
HDP, reálny rast	1,8	1,2	2,7	2,8	2,1	1,7	0,6	1,0	0,5
Inflácia, priemerná ročná; CPI	12,7	10,7	3,2	3,1	3,1	2,5	-2,8	-0,2	-0,8
Nominálna mzda, rast	7,7	9,8	7,1	5,3	4,5	4,2	-0,6	-0,4	-0,8
Reálna mzda, rast	-4,5	-0,8	3,7	2,2	1,3	1,7	1,9	-0,2	0,0
Zamestnanosť (št. výkaz.), rast	1,7	0,2	0,4	0,5	0,1	-0,3	0,0	-0,3	-0,3
Miera nezamestnanosti (VZPS)	6,1	5,9	5,4	5,1	5,0	5,3	-0,3	-0,3	0,3
Spotreba domácností, reálny rast	5,5	-1,9	3,3	1,7	1,0	1,1	1,7	1,3	0,1
Investície, reálny rast	4,5	7,7	5,1	4,3	0,9	-2,7	-8,6	11,5	2,6
Export tovarov a služieb, reálny rast	3,0	-0,7	4,0	3,9	4,6	4,4	-2,4	-3,5	-1,9
Vážené základne pre rozp. príjmy	11,0	9,0	7,0	5,3	4,3	3,5	0,0	0,5	-0,6

Zdroj: MF SR, ŠÚ SR

Tabuľka 17: Makroekonomická prognóza RRZ (december 2023)

Ukazovateľ (v %)	Skut.		Prognóza (december 2023)				Rozdiel oproti VpMP				
	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2023	2024	2025	2026	2027
HDP, v b.c., mld. eur	109,6	121,4	128,4	135,6	143,0	150,5	-0,5	-2,9	-3,6	-3,6	-1,6
HDP, nominálny rast	9,4	10,7	5,8	5,6	5,5	5,3	-0,5	-2,0	-0,4	0,2	1,5
HDP, reálny rast	1,8	1,1	2,1	2,8	2,9	2,5	-0,1	-0,6	0,1	0,8	0,8
Inflácia, priemerná ročná; CPI	12,8	10,6	2,8	2,9	2,5	2,5	-0,1	-0,4	-0,1	-0,7	0,1
Nominálna mzda, rast	7,7	9,6	6,7	5,6	5,2	4,7	-0,2	-0,3	0,3	0,8	0,5
Reálna mzda, rast	-4,5	-0,7	3,8	2,6	2,7	2,1	0,1	0,1	0,4	1,4	0,4
Zamestnanosť, rast	1,7	0,3	0,4	0,3	0,3	0,2	0,0	0,1	-0,1	0,2	0,5
Miera nezamestnanosti (VZPS)	6,1	5,9	5,8	5,5	5,3	5,2	0,1	0,4	0,4	0,3	-0,2
Spotreba domácností, reálny rast	5,5	-1,7	3,1	1,5	2,3	1,8	0,2	-0,2	-0,2	1,3	0,7
Investície, reálny rast	4,5	3,7	6,7	3,6	3,8	-2,0	-4,1	1,7	-0,7	2,9	0,7
Export tovarov a služieb, reálny rast	3,0	-0,9	3,7	5,0	4,0	3,3	-0,1	-0,3	1,1	-0,7	-1,1

Zdroj: RRZ, MF SR, ŠÚ SR

Príloha č. 2 – Prognózy príjmov a výdavkov (Výbor pre daňové prognózy)

Prognóza daňových a odvodových príjmov a prognóza vybraných nedaňových príjmov v rozpočte verejnej správy vychádzajú z prognózy príjmov schválenej [Výborom pre daňové prognózy \(VpDP\) v decembri 2023](#)⁶¹. Kancelária Rady pre rozpočtovú zodpovednosť túto prognózu hodnotila ako realistickú⁶² pri daných makroekonomických predpokladoch ([prognóza Výboru pre makroekonomické prognózy z decembra 2023](#)). Prognóza vybraných výdavkov bola taktiež pri daných makroekonomických predpokladoch hodnotená ako realistická. Rizikom prognóz ostáva neistota v makroekonomickom vývoji.

Prognózy použité v RVS 2024-2026 nie sú v súlade s legislatívnym stavom

V procese prijímania Rozpočtu verejnej správy na roky 2024 až 2026 a s ním súvisiaceho tzv. *lex konsolidácia* prišlo ku legislatívnym úpravám nad rámec toho, čo bolo predmetom decembrového zasadnutia VpDP. **Použité prognózy tak nie sú v súlade s aktualizovaným legislatívnym stavom.**

Zmena nastala v dôsledku návrhu Výboru NR SR pre kultúru a médiá, ktorým bola posunutá účinnosť zvýšenia sadzby dane z príjmov vyberanej zrážkou zo 7 % na 10 % o jeden rok (negatívny vplyv na príjmy verejnej správy v roku 2024 vo výške 16 mil. eur).

Výbor NR SR pre kultúru a médiá pozmenil znenie aj v prípade spotrebnej dane z tabaku a tabakových výrobkov, v dôsledku čoho sa nateraz upúšťa od plánovaného dvojkrovového zvyšovania sadzieb v rokoch 2024 a 2026. Ponecháva sa len zvýšenie sadzieb v roku 2024. Zároveň sa mierne menia možnosti dopredaja niektorých typov tabakových výrobkov s pôvodnou sadzbou dane. Vplyv zmeny (spolu s vplyvom na DPH) očakávame v roku 2024 na úrovni -12 mil. eur, v roku 2025 bez vplyvu, v roku 2026 na úrovni -103 mil. eur a trvalý vplyv za horizontom RVS, kedy sa úprava naplno prejaví, na úrovni -146 mil. eur každoročne. O zmenách informoval predseda VpDP listom⁶³ z 12.01.2024.

---

⁶¹ VpDP vyhodnocuje príjmovú časť ako jeden celok. To umožňuje prípadnú kompenzáciu odchýlok prognózovaných hodnôt medzi jednotlivými položkami. V hlavnej knihe RVS sa nesprávne uvádza, že konkrétne položky nedaňových príjmov boli schválené zo strany VpDP. Výbor prognózy jednotlivých položiek nehodnotí. Ak by mali byť tieto položky hodnotené samostatne, Kancelária RRZ by ich nehodnotila ako realistické. Ako realistická by nebola hodnotená ani prognóza celej posudzovanej množiny nedaňových príjmov.

⁶² Prognóza MF SR je podľa [štatútu VpDP](#) vyhodnotená ako realistická, pokiaľ je odchýlka prognózy člena VpDP od prognózy MF SR do jedného percenta. V prípade, ak nadpolovičná väčšina členov VpDP hodnotí prognózu MF SR ako realistickú alebo konzervatívnu, stáva sa prognóza MF SR schválenou prognózou VpDP.

⁶³ List predsedu VpDP je dostupný na https://www.mfsr.sk/files/archiv/32/Informacia_pre_Vybor_2023_12_final.pdf.

Príloha č. 3 – Rok 2023: Odhad salda RRZ

RRZ ako podklad pre hodnotenie Rozpočtu verejnej správy na roky 2024 až 2026 odhadla vývoj hospodárenia verejnej správy v roku 2023. Tento odhad následne slúži ako východisko pre identifikáciu a posúdenie rizík a zdrojov ich krytia v rokoch 2024 až 2026.

Odhad salda verejnej správy v roku 2023 v metodike ESA2010 vychádza najmä z údajov vykazovaných v Štátnej pokladnici, ktoré zaznamenávajú hotovostné plnenie rozpočtu subjektov verejnej správy. **Pre štátny rozpočet je k dispozícii výsledok hotovostného hospodárenia na konci roku**, pri ostatných subjektoch pracujeme z údajmi zaznamenanými ku koncu novembra 2023. Nad rámec týchto údajov odhad vychádza z ďalších podkladov pripravených na základe rozpočtových údajov, dostupných výkazov za subjekty verejnej správy a expertných odhadov. Dôležitým zdrojom informácií je aj odhad vlády zverejnený v rámci schváleného rozpočtu, vo viacerých rozpočtových položkách však RRZ na základe doplňujúcich údajov očakáva iné koncoročné plnenia⁶⁴.

V najvýraznejšej miere k pozitívnej odchýlke salda odhadovaného RRZ v porovnaní s očakávanou skutočnosťou v rozpočte prispievajú **jednorazové opatrenia prijaté na riešenie mimoriadnych situácií**, celkový rozdiel predstavuje 496 mil. eur.

- RRZ v porovnaní s MF SR odhaduje **nižší rozpočtový vplyv opatrení na kompenzáciu cien energií vo výške 419 mil. eur**. Výrazná pozitívna odchýlka je tvorená **predovšetkým vyššou úrovňou refundácie nákladov na kompenzačné schémy z EÚ fondov** očakávanou RRZ, čo znižuje dopad týchto výdavkov na deficit. MF SR v rozpočte predpokladalo započítanie časti refundácie v roku 2024, čo navýšilo odhadované náklady v roku 2023, **tento predpoklad však s najväčšou pravdepodobnosťou nie je v súlade s princípmi metodiky ESA2010**.
- Odhadovaná úspora v **opatreniach na riešenie pandémie**, predovšetkým nákladoch na obstaranie vakcín, a **opatreniach prijatých v súvislosti s vojnou na Ukrajine**, predstavuje spolu 77 mil. eur. Výsledné čerpanie výdavkov pozorované v závere roka nedosiahlo úroveň predpokladané MF SR.

Odhad vlády v rámci schváleného rozpočtu **očakáva nižšie daňové príjmy v roku 2023 oproti RRZ o 229 mil. eur**.

- Pozitívnym rizikom je **podhodnotený príjem z DPH** vo výške 147 mil. eur. V období jún až november sa prognóza MF SR revidovala nadol o 396 mil. eur, pričom z hľadiska RRZ sa výnos priebežne vyvíjal podľa očakávaní a prognóza RRZ sa za rovnaké obdobie nemenila. Pozitívne v sume 63 mil. eur prispieva výnos z **ostatných daní**, ktorý vyplýva z rozdielných predpokladov RRZ. Odhad v tejto položke vychádza z aktuálneho výnosu zaznamenaného za jedenásť mesiacov roku 2023.
- Na druhej strane negatívnym rizikom voči predpokladom rozpočtu je **nadhodnotený výnos z dane z príjmu fyzických osôb** (bez 2 % a daňových kreditov) s očakávaným rozdielom vo výške 33 mil. eur, čo je spôsobené rozdielnymi predpokladmi plnenia v závere roka. Takisto **nižší daňový príjem RRZ očakáva pri dani z príjmu právnických osôb** o sumu 23 mil. eur.

⁶⁴ Technické odhady vývoja salda spolu s identifikovanými rizikami (tzv. „Rozpočtový semafor“) zverejňuje KRRZ každý mesiac [na stránke RRZ](http://www.rrz.sk).

Pri **nedaňových príjmoch** RRZ odhaduje vyšší príjem oproti odhadu vlády o 28 mil. eur. Najvýraznejší rozdiel bol zaznamenaný v tržbách Železničnej spoločnosti Slovensko (13 mil. eur), pri príjmoch z administratívnych poplatkov ŠR (12 mil. eur) a pri tržbách Národnej diaľničnej spoločnosti (7 mil. eur). Naopak najvýraznejšia negatívna odchýlka v sume 13 mil. eur bola identifikovaná pri kapitálových príjmoch ŠR, čo je spôsobené nižším výsledným plnením v porovnaní s predpokladmi rozpočtu.

V rámci **výdavkov na sociálne dávky a transfery** RRZ identifikovala negatívne riziko vo výške 48 mil. eur oproti predpokladom rozpočtu. RRZ na základe vývoja ku koncu novembra roku 2023 očakáva vyššie čerpanie vo výdavkoch Sociálnej poisťovne v sume 32 mil. eur, výsledné výdavky Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR na sociálne dávky prevýšili odhad MF SR o 16 mil. eur.

RRZ kvantifikovala **úsporu oproti rozpočtu v položkách týkajúcich sa vzťahov s rozpočtom EÚ vo výške 221 mil. eur**. Pozitívny vplyv na deficit vyplýva najmä z nízkej úrovne čerpania EÚ fondov a s tým súvisiacim pomalým tempom čerpania výdavkov na spolufinancovanie v sume 127 mil. eur ako aj z úspory pri rezerve na prostriedky EÚ vo výške 74 mil. eur a nižšej očakávanej výšky transferu do rozpočtu EÚ vo výške spolu 69 mil. eur. Naopak negatívne riziko RRZ identifikovala pri korekciách k čerpaniu EÚ fondov v sume 49 mil. eur.

Výrazný pozitívny vplyv pre saldo rozpočtu oproti odhadu vlády vo výške **263 mil. eur predstavujú vybrané výdavky štátneho rozpočtu**. K rozdielu prispieva najmä odlišný predpoklad RRZ o čerpaní kapitálových výdavkov. Vzhľadom na výslednú úroveň hotovostného čerpania, ako aj predpokladaný harmonogram dodávok vojenskej techniky, **RRZ nepredpokladá vyčerpanie týchto prostriedkov na úrovni očakávanej vládou**. Na druhej strane pri bežných výdavkoch **RRZ predpokladá vyššie čerpanie v porovnaní s rozpočtom o 247 mil. eur**:

- V rámci **kapitálových výdavkov** RRZ na základe aktuálneho plnenia a prostriedkov presunutých z predchádzajúcich rokov očakáva rozpočtový vplyv nižší až o 510 mil. eur oproti predpokladom vlády. Úspora predovšetkým z **predpokladov o termínoch dodania vojenskej techniky, ktorý sa do schodku verejnej správy započíta až v čase dodania**. RRZ v súlade s medializovanými informáciami nepredpokladá dodanie výraznejšej hodnoty v roku 2023.
- V rámci **bežných výdavkov ŠR je odhadované vyššie čerpanie** vo výške 247 mil. eur. Rozpočet oproti odhadu RRZ **predpokladá nižšiu úroveň ostatných bežných výdavkov vo výške 255 mil. eur**, negatívne v sume 105 mil. eur prispievajú aj vyššie výdavky na dotácie pre obnoviteľné zdroje energie (tzv. zelená energia).
- V rámci úrokových výnosov a nákladov RRZ predpokladá pozitívny vplyv na schodok rozpočtu vo výške 170 mil. eur. Vysoké príjmy odhadované RRZ súvisia predovšetkým s príjmami z úročenia voľných zostatkov Štátnej pokladnice na medzibankovom trhu.

Najvýraznejšie negatívne riziko voči aktuálnemu odhadu vlády RRZ identifikovala pri **hospodárení samospráv**, a to vo výške 243 mil. eur. Riziko vyplýva najmä z hospodárenia obcí (negatívny vplyv 242 mil. eur), kde RRZ na základe priebežného čerpania očakáva vyšší rast kapitálových výdavkov oproti rozpočtu o 269 mil. eur.

V oblasti **výdavkov na zdravotníctvo** RRZ očakáva vyššie čerpanie v porovnaní s predpokladmi rozpočtu o 104 mil. eur. Najvýraznejší rozdiel vyplýva z vyšších očakávaných výdavkov na **zdravotnú starostlivosť** vo výške 61 mil. eur. Negatívny vplyv predstavujúci 20 mil. eur bol identifikovaný vo vyššej očakávanej úrovni transferu akcionárom súkromných zdravotných poisťovní, v hospodárení

nemocníc vo výške 16 mil. eur a negatívne v sume 7 mil. eur prispeli aj **prevádzkové výdavky zdravotných poisťovní**.

V rámci **ostatných subjektov verejnej správy** RRZ identifikovala **úsporu s celkovým vplyvom oproti rozpočtu vo výške 180 mil. eur**. Vzhľadom na aktuálne čerpanie a v nadväznosti na vývoj v predchádzajúcich rokoch RRZ kvantifikovala pre rok 2023 voči predpokladom vlády lepšie hospodárenie ostatných subjektov verejnej správy (126 mil. eur), príspevkových organizácií o 81 mil. eur, Environmentálneho fondu o 39 mil. eur a Národnej diaľničnej spoločnosti o 37 mil. eur. Naopak, negatívne riziko je odhadované v hospodárení verejných vysokých škôl (75 mil. eur) a Železníc Slovenskej republiky (64 mil. eur).

Tabuľka 18: Porovnanie odhadu salda VS v roku 2023 s fiškálnym rámcom

(ESA2010, mil. eur)	Odhad salda VS v porovnaní:	
	so schváleným rozpočtom na rok 2023	s odhadom vlády na rok 2023 zverejneným v RVS 2024-2026
Celková odchýlka:	945	1022
- v % HDP	0,8	0,8
1. Opatrenia prijaté na riešenie pandémie	134	64
2. Opatrenia vlády v súvislosti s vojnou na Ukrajine	-10	13
3. Opatrenia vlády na kompenzáciu cien energií	1260	419
4. Daňové a odvodové príjmy	-151	229
5. Vybrané nedaňové príjmy	-22	28
- príjmy z dividend (ŠR a MH Manažment)	-108	3
- administratívne poplatky ŠR	36	12
- odvod z hazardných hier	49	4
- emisné kvóty	14	1
- ostatné nedaňové príjmy ŠR	-12	8
6. Soc. Transfery a dávky bez vplyvu pandémie	-1126	-48
- sociálne dávky MPSVaR	-648	-32
- výdavky Sociálnej poisťovne	-479	-16
7. Vzťahy s rozpočtom EÚ	695	221
- transfer do rozpočtu EÚ	97	69
- výdavky na spolufinancovanie	557	127
- rezerva na odvody do EÚ a prostriedky EÚ	156	74
- korekcie k čerpaniu EÚ fondov	-116	-49
8. Výdavky štátneho rozpočtu	1339	263
- bežné rezervy (okrem EÚ a miezd)	155	26
- mzdové výdavky ŠR (vrátane rezerv)	62	12
- tovary a služby (bez rezerv)	267	-100
- úroky	374	170
- ostatné bežné výdavky	14	-355
- kapitálové výdavky (vrátane rezerv)	466	510
9. Hospodárenie samospráv (bez daňových príjmov)	-372	-243
- obce	-265	-242
- VÚC	-107	-1
10. Výdavky v zdravotníctve	-436	-104
- výdavky na zdravotnú starostlivosť	-336	-61
- splátky voči akcionárom súkromných zdravotných poisťovní	-25	-20
- hospodárenie nemocníc	-92	-16
- prevádzkové výdavky zdravotných poisťovní	17	-7
11. Hospodárenie ostatných subjektov VS	-422	180
- ŽSR	-131	-64
- ZSSK	-74	20
- NDS	58	37
- príspevkové organizácie	-175	81
- verejné vysoké školy	-99	-75
- ostatné subjekty	0	181
12. Ostatné vplyvy	58	0

Zdroj: MF SR, RRZ

Príloha č. 4 – Predpoklady použité pri odhade rizík

Východiskom je odhad salda verejnej správy na rok 2023, ktorý RRZ zostavuje s podrobnou štruktúrou príjmov a výdavkov. Z neho sa jednotlivé položky príjmov a výdavkov indexujú na roky 2024 až 2027 podľa pravidiel používaných pri zostavovaní základného scenára vývoja verejných financií⁶⁵. Nad rámec indexovania sa do odhadu zapracujú identifikované legislatívne a nelegislatívne opatrenia. K vybraným oblastiam RRZ pristupuje individuálne (nad rámec definovaných pravidiel indexovania) na základe expertného odhadu. Ide konkrétne o prognózu tých daňových a nedaňových príjmov, ktoré posudzuje Výbor pre daňové prognózy⁶⁶, sociálnych dávok, osobných a kapitálových výdavkov štátneho rozpočtu, hospodárenia samospráv, a výdavkov v oblasti zdravotníctva. Táto príloha obsahuje popis prístupu RRZ k odhadu vyššie uvedených vybraných oblastí, ako aj zoznam zapracovaných opatrení do odhadu.

Výdavky štátneho rozpočtu

- **Bežné rezervy**

Súčasťou výdavkov štátneho rozpočtu sú **rezervy rozpočtované v rámci Všeobecnej pokladničnej správy**, ktoré slúžia na krytie neočakávaných výdavkov ako aj na kompenzáciu negatívnych rozpočtových vplyvov prijatých legislatívnych opatrení. Ide najmä o rezervu na riešenie vplyvov legislatívnych zmien, mimo zdrojov určených na financovanie opatrení zahrnutých do prognózy RRZ (13. dôchodky, nové ministerstvo a nové vládne politiky), rezervu na riešenie krízových situácií, rezervu na realizáciu súdnych a exekučných rozhodnutí a časť rezervy na mzdy a poistné určenú na osobné výdavky v subjektoch mimo štátneho rozpočtu⁶⁷. Nepoužitie prostriedkov v rezervách na výdavky by znamenalo **zdroj krytia pre iné riziká v rozpočte vo výške 102 mil. eur v roku 2024, 106 mil. eur v roku 2025 a 110 mil. eur v roku 2026.**

- **Osobné výdavky**

Na základe údajov z denných hlásení štátnej pokladnice boli skutočné osobné výdavky štátneho rozpočtu na úrovni 3,9 mld. eur. Nárast výdavkov v roku 2024 vyplýva predovšetkým z valorizácie platov v štátnej správe od septembra roku 2023 ako i z dôvodu nárastu zamestnancov štátnej správy. Rast osobných výdavkov štátneho rozpočtu spôsobuje aj legislatívne opatrenie – nárast sadzby zdravotných odvodov o 1 %, s predpokladaným negatívnym vplyvom 32 mil. eur v roku 2024, 34 mil. eur v roku 2025 a 36 mil. eur v roku 2026.

Kolektívna zmluva upravujúca platy zamestnancov je platná do 31.8.2024. RRZ vo svojej prognóze vychádza z predpokladu, že úrovne valorizácie roku 2025 a v roku 2026 budú zodpovedať nárastu miezd v súkromnom sektore a to 5,6 % v roku 2025, resp. 5,3 % v roku 2026.

Veľkosť rizík je po zohľadnení uvedených predpokladov v roku 2024 úspora na úrovni 13 mil. eur, v roku 2025 dochádza k riziku v objeme 9 mil. eur a 22 mil. eur v roku 2026.

⁶⁵ Postup zostavenia základného scenára vývoja verejných financií je popísaný v diskusnej štúdii RRZ: Bugyi, E. [Zostavenie základného scenára vývoja verejných financií](#). RRZ diskusná štúdia 2/2015. Apríl 2015.

⁶⁶ Kancelária RRZ je riadnym členom Výboru pre daňové prognózy, pričom prognózu výboru posudzuje porovnaním s vlastnou prognózou daňových, odvodových a nedaňových príjmov.

⁶⁷ Rezervu na mzdy a poistné rozpočtovanú v rámci miezd a poistného a rezervu na prostriedky EÚ a odvody EÚ zohľadňujeme v rámci príslušných oblastí rozpočtu, t.j. vo výdavkoch na mzdy ŠR a vo vzťahoch s rozpočtom EÚ. Schválený rozpočet obsahuje aj rezervu na kompenzačné opatrenia súvisiace s rastom cien energií, ktorá je samostatne zohľadnená v rámci príslušných výdavkov.

Tabuľka 19: Riziká v osobných výdavkoch štátnych rozpočtových organizácií

(mil. eur)	2023	2024	2025	2026
1. Štátne rozpočtové organizácie – RVS	3 940	4 324	4 547	4 781
- rezerva na mzdy	14	175	397	621
- rezerva na legislatívne zmeny	13	0	0	0
2. Štátne rozpočtové organizácie – odhad RRZ	3 928	4 310	4 556	4 803
- valorizácia		253	491	730
- legislatívne opatrenia		-68	-77	-86
3. Veľkosť rizík – vplyv na saldo (1-2)		13	-9	-22

Zdroj: RRZ, MF SR

- **Kapitálové výdavky**

Na základe údajov z denných hlásení štátnej pokladnice boli celkové hotovostné výdavky kapitálových výdavkov v roku 2023 na úrovni 1,6 mld. eur, z toho investície v rezorte obrany predstavovali 626 mil. eur. RRZ pri odhade výšky kapitálových výdavkov vychádza pre rok 2024 najmä z dostupných zdrojov, ktoré tvoria rozpočtované prostriedky (1,6 mld. eur), ako i prenášané zdroje z predošlých rokov (0,7 mld. eur).

Vzhľadom na vysoké investície v rezorte obrany RRZ posudzuje tento rezort samostatne. V roku 2024 sa očakáva dodanie prvej polovice dlho očakávaných viacúčelových taktických lietadiel F16, druhá polovica dodávky sa očakáva v priebehu roku 2025. V roku 2024 očakávame aj ďalšie výrazné preddavkové platby v rezorte obrany, ide najmä o bojové obrnené vozidlá 8x8, radary, protivzdušná obrana a i. Predpokladá sa taktiež i rekonštrukcia vojenského letiska Sliač, ktorej posledný odhad výdavkov predstavuje 177 mil. eur.

Veľkosť rizika po zohľadnení uvedených predpokladov dosahuje negatívne riziko 110 mil. eur v roku 2024, pozitívne riziko v roku 2025 na úrovni 295 mil. eur v roku 2026 negatívne riziko na úrovni 243 mil. eur.

Tabuľka 20: Úspory a riziká v kapitálových výdavkoch štátneho rozpočtu

(mil. eur)	2023	2024	2025	2026
1. RVS – hotovostné výdavky	1 632	1 933	2 056	2 094
- v tom rezort obrany	754	920	1 003	1 091
2. Odhad RRZ – hotovostné výdavky*	1 589	1 884	2 075	2 338
- v tom rezort obrany	626	920	1 003	1 091
3. Rozdiel v hotovostných výdavkoch (1-2)	43	49	-19	-245
4. Rozdiel v aktualizácii	467	-159	314	1
5. Veľkosť úspor/rizík (3+4)	510	-110	295	-243

Zdroj: RRZ, MF SR

Rast objemu kapitálových výdavkov nad rozpočtované úrovne je umožnený **čerpaním prostriedkov prenesených z predchádzajúcich rokov**. Viazanie a presun kapitálových výdavkov (mimo zdrojov EÚ a spolufinancovania) rozpočtovaných a nevyužitých v roku 2023 (prípadne 2022) umožňuje financovanie dodatočných výdavkov v roku 2024, alebo aj neskôr (za predpokladu dodržania rozpočtových pravidiel).

Príjmy a výdavky samospráv

Pri odhade rizík spojených s výdavkami samospráv RRZ vychádzala z očakávaného vývoja príjmov a výdavkov obcí a vyšších územných celkov (bez príspevkových a neziskových organizácií) v roku 2023 očistených o prostriedky z fondov EÚ a spolufinancovanie. Nad rámec indexácie boli do odhadu v ďalších rokoch zapracované aj plánované legislatívne a iné opatrenia na úrovni samospráv.

RRZ predpokladá nasledovný vývoj jednotlivých príjmových a výdavkových položiek rozpočtu samospráv v rokoch 2024 až 2027:

- daňové príjmy – prognóza vývoja daňových príjmov predstavuje odhad RRZ. V rokoch 2024-2027 bude priemerné tempo rastu daní dosahovať 6,2 % ročne u obcí a 6,9 % ročne u vyšších územných celkov,
- nedaňové príjmy – tempo rastu týchto položiek RRZ naviazala na očakávanú mieru inflácie z prognózy RRZ; nad rámec vývoja cien RRZ predpokladá postupné zvyšovanie vybraných poplatkov a daní v kompetencii samospráv ako nutnú reakciu na rastúce výdavky na bežnú prevádzku (vyplývajúce najmä z rastu cien energií) a ako aj zohľadnenie prijatých opatrení na úrovni samospráv (o.i. dotácia na podporu výchovy stravovacích návykov detí, tzv. „obedy zadarmo“),
- granty a transfery – predikcia prijatých grantov a transferov RRZ reflektuje očakávané tempo rastu cien a rast miezd v súkromnom sektore.
- hrubé mzdy – tempo rastu miezd v roku 2024 zohľadňuje dohodnutú valorizáciu miezd na úrovni samospráv⁶⁸ na základe Kolektívnej zmluvy z januára 2023. V ďalších rokoch sú kompenzácie prognózované tempom rastu miezd v súkromnom sektore (RRZ),
- výdavky na tovary a služby – tempo rastu výdavkov na tovary a služby sčasti zohľadňuje očakávaný rast daňových príjmov a mieru inflácie (RRZ). Do veľkej miery odzrkadľuje aj vývoj cien energií, ktoré sa automaticky premietnu aj do vyšších výdavkov samospráv,
- bežné transfery – tempo rastu výdavkov na bežné transfery zohľadňuje prognózovanú mieru inflácie ako aj tempo rastu bežných transferov v minulosti,
- úrokové výdavky – sa predpokladajú na úrovni odhadu za rok 2023,
- kapitálové výdavky – pri kapitálových výdavkoch RRZ predpokladá v roku 2024 výraznejší prepád v ich čerpaní a to na priemernú úroveň rokov 2020-2021. V ďalších rokoch sa očakáva postupný nábeh čerpania investícií.

Porovnanie odhadu RRZ s predpokladmi vlády z RVS 2024-2026 umožnilo vyčísliť riziká na jednotlivé roky.

⁶⁸ V zmysle dodatku č. 1 Kolektívnej zmluvy vyššieho stupňa je zapracovaná 10 % valorizácia platov pedagogických a odborných zamestnancov od 1.1.2023 a následne 12 % valorizácia s účinnosťou od 1.9.2023. Zároveň je zohľadnená valorizácia platov štátnych zamestnancov v štátnozamestnaneckom pomere a v služobnom pomere a zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme od 1.1.2023 o 7 % a o ďalších 10 % od 1.9.2023. Kolektívna zmluva a z nej vyplývajúca úprava platov sa týka obdobia od 1.1.2023 do 31.8.2024.

Tabuľka 21: Odhad rizík v samosprávach

(ESA2010, mil. eur)	2024	2025	2026
1. Saldo obcí (RVS 2024-2026)	-283	-366	-181
2. Saldo VÚC (RVS 2024-2026)	-116	-127	-37
3. Saldo obcí (odhad RRZ)	-228	-267	-114
4. Saldo VÚC (odhad RRZ)	-111	-122	-49
5. Celkový rozdiel (3+4-1-2)	60	104	55
5a. z toho vplyv daní	-11	-68	-137
5b. z toho vplyv konsolidácie	4	52	137
Celkové riziká (5-5a-5b)	67	119	55

Zdroj: RRZ

Výdavky v sektore zdravotníctva

RRZ pri odhade výdavkov v sektore zdravotníctva vychádza z údajov zverejnených v rámci rozpočtu a údajov poskytnutých Ministerstvom financií SR. Východiskom je odhad výdavkov zdravotných poisťovní na zdravotnú starostlivosť, prevádzku a transfery akcionárom a odhadované hospodárenie nemocníc v roku 2023 na základe skutočných údajov za prvých deväť mesiacov. Následne sa odhadnú výdavky v ďalších rokoch na základe predpokladu nezmenených politík a zahrnutia vplyvov nových opatrení poskytnutých Ministerstvom financií SR.

Predpoklad nezmenených politík zohľadňuje vplyvy vývoja priemernej mzdy v hospodárstve na mzdové výdavky (u zamestnancov v ústavnej zdravotnej starostlivosti sa uplatňuje tzv. mzdový automat – mzdy väčšiny zamestnancov sa valorizujú podľa vývoja priemernej mzdy v hospodárstve pred dvoch rokov⁶⁹), inflácie na prevádzkové výdavky nemocníc a vplyvy starnutia populácie odhadnutej z modelu RRZ.

- **Výdavky zdravotných poisťovní na zdravotnú starostlivosť**

Pri odhade výdavkov **zdravotných poisťovní na zdravotnú starostlivosť** vychádza RRZ zo skutočných údajov za prvých deväť mesiacov roku 2023. Výdavky za toto obdobie rástli medziročne o 16,3 %. Celkové výdavky za rok 2023 by tak mohli dosiahnuť 6 952 mil. eur, čo by znamenalo medziročný nárast o 17,6 %. Odhad RRZ je nad úrovňou odhadu MF SR uvedeného v rozpočte približne o 61 mil. eur.

Odhad výdavkov na rok 2024 zohľadňuje vplyv automatického vývoja niektorých položiek (mzdové výdavky, prevádzkové výdavky bez výdavkov na energie a vplyv starnutia) a zahŕňa vplyvy nových opatrení na rok 2023 uvedených v rozpočte⁷⁰. Úsporné a hodnotové opatrenia zohľadnila RRZ vo výške údajov poskytnutých Ministerstvom financií SR.

⁶⁹ Rovnaký predpoklad RRZ uplatňuje aj na zamestnancov v ambulantnej zdravotnej starostlivosti napriek tomu, že ambulantná starostlivosť je financovaná prostredníctvom platieb za výkony a kapitácie. Dôvodom je to, aby sa zabezpečil rast porovnateľný s rastom miezd zdravotníckych pracovníkov v ústavnej starostlivosti.

⁷⁰ Ide najmä o dofinancovanie ambulancií (-191 mil. eur), presun liekov na výnimky do kategorizovaných liekov, lieky na výnimky nad rámec plánovaného rozpočtu na liekovú politiku a vyššia spotreba už kategorizovaných liekov (-72 mil. eur) a nárast výdavkov na zdravotnícke pomôcky (-12 mil. eur)

Tabuľka 22: Vývoj výdavkov na zdravotnú starostlivosť podľa RRZ

(ESA2010, mil. eur)	2023	2024	2025	2026
Výdavky ZP na zdravotnú starostlivosť	-6 952	-7 764	-8 381	-8 815
Medziročná zmena výdavkov:		-542	-1 085	-1 516
- mzdové výdavky (NPC scenár)		-254	-621	-905
- nemzdové výdavky (NPC scenár, inflácia)		-101	-157	-212
- vplyv starnutia (NPC scenár)		-57	-114	-174
- nárast výdavkov na lieky (NPC scenár)		-110	-165	-189
- opatrenia od roku 2023 – úspory		98	135	138
- opatrenia od roku 2023 – hodnotové opatrenia a iné zmeny politik		-374	-492	-506

Zdroj: RRZ

Poznámka: ide o vplyvy na saldo VS

- **Splátky nerozdeleného zisku súkromných zdravotných poisťovní**

Súčasťou odhadu výdavkov v sektore zdravotníctva sú aj **splátky nerozdeleného zisku súkromných zdravotných poisťovní**. RRZ pri ich odhade vychádzala z veľkosti nerozdeleného zisku a záväzkov voči akcionárom ku koncu roku 2022, prípadne vyplatenej dividendy v roku 2023. Veľkosť nerozdeleného zisku zdravotných poisťovní v roku 2022 dosiahla 187 mil. eur. Zdravotná poisťovňa Union si v roku 2023 vyplatila dividendu vo výške 4,9 mil. eur. Vzhľadom na to, že splátky zisku závisia od rozhodnutí akcionárov a nepodliehajú vopred stanoveným pravidlám (napríklad vopred dané splátky úverov sa môžu zmeniť, nerozdelený zisk sa môže vyplatiť formou dividend), RRZ pri vyčíslení rizík prihľadla na priemernú výšku výplat v posledných rokoch a disponibilnú sumu (zostatok nerozdeleného zisku a očakávané hospodárenie v danom roku). V prípade poisťovne Union sa dá navyše zohľadniť aktuálne vyplatená dividendy. **RRZ preto očakáva v rokoch 2024 až 2026 úhradu vo výške 25 mil. eur ročne.**

Tabuľka 23: Vývoj nerozdelených ziskov súkromných zdravotných poisťovní

(tis. eur)	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Zdravotná poisťovňa Dôvera							
Záväzky voči akcionárom a nerozd. zisk k 1.1.	224 443	237 206	239 087	167 844	178 760	151 905	219 288
Vyplatenie nerozdeleného zisku	0	0	0	0	0	0	0
Vytvorený zisk/strata	12 764	17 023	35 536	14 464	-26 856	17 324	-14 006
Splátky záväzkov voči akcionárom z úverov	0	0	-16 222	0	0	0	0
Splátky záv. voči akc. formou dividend*	0	-15 143	-3 534	0	0	0	0
Zníženie rezervného fondu	0	0	-70 000	0	0	-109 442	10 080
Výplata podielu z nerozdeleného zisku*	0	0	-17 023	0	0	0	0
Ostatné zmeny***	0	0	0	-3 548	0	125 901	161 602
Záväzky voči akcionárom a nerozd. zisk k 31.12.	237 206	239 087	167 844	178 760	151 905	185 688	205 282
- splátky úverov*	-46 614	-16 614	-10 360	-10 360	-62 015	-8 835	-280
Zdravotná poisťovňa Union							
Nerozdelený zisk/strata k 1.1.**	-2 490	-618	11 254	9 968	9 823	5 726	26 191
Vytvorený zisk/strata	1 873	6 284	9 914	9 770	-4 097	3 534	1 107
Úhrada nerozdeleného zisku zo ZI	0	0	0	0	0	0	0
Úhrada dividendy akcionárom*	0	-3 486	-11 200	-9 914	0	0	-4 900
Zvýšenie zák. rezervného fondu zo zisku	0	1 996	0	0	0	0	707
Ostatné zmeny***	0	7 078	0	0	0	20 465	25 225
Nerozdelený zisk/strata k 31.12.**	-618	11 254	9 968	9 823	5 726	29 725	24 118

Zdroj: ÚDZS, výročné správy ZP Dôvera, výročné správy ZP Union

* vplyv na saldo VS

** vlastné imanie znížené o základné imanie a zákonný rezervný fond

*** V prípade ZP Dôvera ide o presun prostriedkov z rezervného fondu (zníženie na zákonom požadovanú úroveň) do nerozdeleného zisku a zahrnutie vplyvu opravného rozhodnutia ÚDZS o ročnom prerozdelení poisťného za rok 2019. V prípade ZP Union ide o opravu chýb minulých účtovných období.

- **Prevádzkové a iné výdavky zdravotných poisťovní**

Prevádzkové a iné výdavky zahŕňajú bežné a kapitálové výdavky Všeobecnej zdravotnej poisťovne (okrem zdravotnej starostlivosti), platbu za správu súkromným zdravotným poisťovňami, platené dane a poplatky súkromných zdravotných poisťovní, transfery na úhrady poistencom na lieky, ktoré nie sú súčasťou výdavkov zdravotných poisťovní na zdravotnú starostlivosť a príspevky na činnosť štyroch organizácií pôsobiach v zdravotníctve⁷¹.

RRZ v rámci tejto skupiny výdavkov odhaduje vzhľadom na vývoj v roku 2023 pozitívne riziká približne vo výške 30 mil. eur v roku 2024. Podobne vplyv odhaduje v rokoch 2025 až 2026.

- **Hospodárenie nemocníc**

V prvých 9 mesiacoch roku 2023 došlo k medziročnému zvýšeniu tvorby záväzkov nemocníc, aj napriek realizovaniu oddĺženia. Tento predpoklad o vývoji záväzkov nemocníc v roku 2023 RRZ premietla aj do odhadu na roky 2024 až 2026, keďže rozpočet neobsahuje žiadne konkrétne opatrenia, ktoré by mohli v strednodobom horizonte ovplyvniť hospodárenie nemocníc a neuvažuje ani s ich dofinancovaním zo štátneho rozpočtu. Na Slovensko bola v apríli 2023 podaná žaloba zo strany Európskej komisie na Európsky súdny dvor týkajúcej sa štátnych zdravotníckych zariadení neplatiacich svoje faktúry načas (do 60 dní). Slovensku hrozí pokuta najmenej 700 tisíc eur plus penále každý deň vo výške 50 tisíc eur. Podľa komunikačného odboru Ministerstva zdravotníctva SR bol k 31. októbru 2023 stav záväzkov univerzitných a fakultných nemocníc po lehote splatnosti 666 miliónov eur. Rozhodnutie Európskeho súdneho dvora sa očakáva v priebehu roka 2024.

Tabuľka 24: Strednodobá prognóza hospodárenia nemocníc

(mil. eur)	2023	2024	2025	2026
Saldo nemocníc (ESA2010)	-220	-170	-107	-103
- oddĺženie	83	-	-	-
- záväzky voči Sociálnej poisťovni	-169	-187	-198	-208
- záväzky voči dodávateľom	-86	-88	-91	-93
- hotovostné saldo	-48	106	182	199
- dofinancovanie nemocníc zo štátneho rozpočtu	-	-	-	-

Zdroj: RRZ

- **Riziká voči rozpočtu**

RRZ v roku 2024 odhaduje riziká v sektore zdravotníctva vo výške -26 mil. eur súvisiace najmä s predpokladom pokračujúceho deficitného hospodárenia nemocníc. Deficitné hospodárenie nemocníc bude závisieť od prijatých opatrení súvisiacich so žalobou za včasné neplatenie faktúr. V rokoch 2025 a 2026 sú riziká mierne vyššie.

⁷¹ Príspevky uhrádza zdravotná poisťovňa Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, Operačnému stredisku Záchrannej zdravotnej služby, Národnému centru zdravotníckych informácií a Národnému inštitútu pre hodnotu a technológie v zdravotníctve. Úhrada je stanovená ako percento sumy ročného prerozdelenia poistného.

Tabuľka 25: Odhad rizika voči rozpočtu

(mil. eur)	2023	2024	2025	2026
Rozpočet verejnej správy na roky 2024 až 2026				
Výdavky zdravotného poistenia	-6 891	-7 667	-8 223	-8 655
Splátky nerozdeleného zisku ZP	0	0	0	0
Prevádzkové a iné výdavky ZP	-210	-306	-318	-333
Hospodárenie nemocníc*	-117	-49	-18	12
Pohľadávky SP voči nemocniciam	0	0	0	0
Odhad RRZ				
Výdavky zdravotného poistenia	-6 952	-7 764	-8 381	-8 815
Splátky nerozdeleného zisku ZP	-25	-25	-25	-25
Prevádzkové a iné výdavky ZP	-270	-276	-284	-292
Hospodárenie nemocníc	-220	-170	-107	-103
Pohľadávky SP voči nemocniciam	169	187	198	208
Rozdiely (riziká) na konsolidovanej báze:	-80	-26	-40	-51
- výdavky ZP	-61	-97	-158	-160
- splátky nerozdeleného zisku ZP	-25	-25	-25	-25
- prevádzkové a iné výdavky ZP	-60	30	34	41
- hospodárenie nemocníc	-103	-121	-89	-115
- pohľadávky SP voči nemocniciam	169	187	198	208

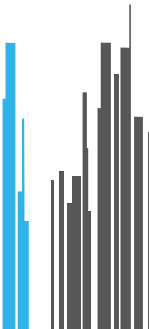
Zdroj: RRZ, MF SR

Pozn.: znamienka vyjadrujú vplyv na saldo verejnej správy, ZP – zdravotné poisťovne, SP – Sociálna poisťovňa

* po konsolidácii o transfery zo štátneho rozpočtu

Vplyvy opatrení zahrnutých do odhadu v rokoch 2023 až 2027

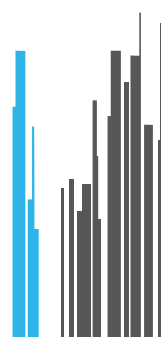
Nasledujúca tabuľka obsahuje zoznam opatrení schválených NR SR alebo vládou v závere roka 2023 alebo na začiatku roka 2024 po schválení programového vyhlásenia vlády, ktoré RRZ zahrnula do odhadu salda v rokoch 2023 až 2027.

Tabuľka 26: Vplyvy legislatívnych opatrení

(mil. eur)	2023	2024	2025	2026	2027	zdroj
Zmena hranice príjmu mikrodaňovníkov na 60 000 eur	0	-5	-5	-6	-6	DV
Zavedenie daňových licencií	0	127	110	110	110	RRZ
Zvýšenie sadzby zrážkovej dane z dividend	0	0	23	29	36	RRZ
Bankový odvod (trvalá časť)	0	39	42	45	49	RRZ
Bankový odvod (dočasná časť)	0	230	199	163	119	RRZ
Osobitný odvod ostatných finančných subjektov	0	10	10	10	10	DV
Predĺženie solidárneho príspevku na rok 2024	0	179	0	0	0	RRZ
Zavedenie dorovnávačnej dane	0	49	49	49	49	DV
Zníženie sadzby do II. piliera na 4 %	0	358	452	482	586	RRZ
Zmeny v zdaňovaní investičných nástrojov	16	16	16	16	16	RRZ
Úprava daňového bonusu na hypotéky	0	-15	-7	-21	-35	MF SR
Zvýšenie SD z liehu	0	17	21	21	21	RRZ
Zvýšenie SD z tabakových výrobkov	0	90	145	145	145	RRZ
Zvýšenie DPH z alkoholu v gastrosektore	0	36	37	38	39	RRZ
Nárast sadzieb dane z nehnuteľností	0	50	51	52	53	RRZ
Nárast sadzieb daní za špecifické služby	0	25	26	27	27	RRZ
Zvýšenie zdravotných odvodov o 1 p.b.	0	252	267	278	288	RRZ
Odvod od Vodohospodárskej výstavby	0	80	40	20	0	DV
Navýšenie poplatku EOSA	0	33	34	35	36	RRZ
Navýšenie súdnych a správnych poplatkov	0	38	50	50	50	DV
Navýšenie max. hodnoty vybraných jednoraz. prís. prisp.	-3	-7	-7	-7	-7	RRZ
Schémy na dotovanie cien energií v roku 2024	0	-1250	0	0	0	DV
Založenie nového ministerstva	0	-100	-105	-109	-114	DV
Zníženie financovania RTVS z 0,17 na 0,12 % HDP	0	64	68	71	75	RRZ
Dotovanie hypotekárnych úverov	0	-73	-76	-79	-82	DV
Výjazdové rokovania vlády	0	-20	-21	-22	-22	DV
Nové vládne priority	0	-300	-313	-325	-337	MF SR
Verejné investície oproti NPC	0	-33	96	204	354	RRZ
Zrušenie dotácií pre energeticky náročné podniky	0	40	42	43	45	MF SR
Opatrenia vo výdavkoch na zdravotnú starostlivosť	0	-186	-261	-268	-283	RRZ
Položky súvisiace s 13. dôchodkom	-439	-466	-535	-560	-588	RRZ
Spolu	-425	-723	446	493	635	

Zdroj: RRZ, MF SR, doložky vplyvov (DV)

Príloha č. 5 – Scenár nezmenených politík

Scenár nezmenených politík (NPC scenár) je štandardnou súčasťou výstupov RRZ. Využíva sa pri príprave správy o dlhodobej udržateľnosti verejných financií zverejňovanej každoročne v apríli, kde sa prostredníctvom základného scenára (projekcia na najbližších 50 rokov) odhaduje ukazovateľ dlhodobej udržateľnosti. Pri jeho príprave sa vychádza z podrobných skutočných údajov o verejných financiách, na základe ktorých boli definované podrobné pravidlá pre projekciu jednotlivých položiek bilancie príjmov a výdavkov verejnej správy.

NPC scenár je možné využiť aj pri hodnotení rozpočtu verejnej správy. Hlavným rozdielom voči scenáru pripravovanému v apríli je to, že vychádza zo salda verejnej správy na rok 2023 odhadovaného RRZ po odčítaní vplyvu opatrení prijatých po schválení programového vyhlásenia vlády a vyslovení dôvery po parlamentných voľbách. NPC scenár obsahuje jednoduchšie pravidlá pre vývoj jednotlivých položiek bilancie verejnej správy. Takto zostavený scenár umožňuje odhadnúť veľkosť opatrení zapracovaných v návrhu rozpočtu a príspevok opatrení vlády k trvalému zlepšeniu salda.

Predpoklady RRZ

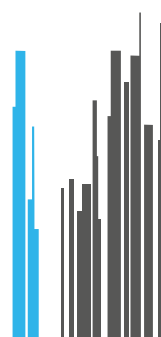
NPC bilancia príjmov a výdavkov verejnej správy na roky 2024 až 2027 je zostavená v položkách ESA2010, pričom aj pravidlá indexácie sú aplikované na tieto položky. Uvažuje sa s rovnakou makroekonomickou prognózou, ako v prípade strednodobej fiškálnej prognózy RRZ.

NPC scenár vychádza z roku 2023, pričom bol použitý vlastný odhad príjmov, výdavkov a hrubého dlhu. Odchýlky oproti odhadu vlády v štruktúre bilancie ESA2010 sú zobrazené v tabuľke 27. Zároveň RRZ použila aj vlastný odhad čerpania prostriedkov z fondov EÚ a z prostriedkov Plánu obnovy a odolnosti (tabuľka 28).

Tabuľka 27: Prehľad zmien v porovnaní s odhadom MF SR na rok 2023

	položka ESA	mil. eur	% HDP
Príjmy VS		600	0,5
Daňové príjmy	D.2 R, D.5 R, D.91 R, D.6 R	243	0,2
Tržby	P.11+P.12+P.131	205	0,2
Príjmy z majetku	D.4 R	297	0,2
Bežné a kapitálové transfery	D.7 R, D.9 R	-145	-0,1
Výdavky VS		-847	-0,7
Kompensácie zamestnancov	D.1 P	861	0,7
Medzispotreba	P.2	-838	-0,7
Sociálne platby	D.6 P	-773	-0,6
Dotácie	D.3 P	-285	-0,2
Úrokové výdavky	D.41 P	224	0,2
Bežné transfery	D.7 P, D.29 P, D.51 P, NP	-37	0,0
Tvorba hrubého fixného kapitálu	P.51 G	-301	-0,2
Kapitálové transfery	D.9 P	302	0,2
Saldo VS		1 448	1,2

Zdroj: RRZ, MF SR

Tabuľka 28: Čerpanie fondov EÚ a prostriedkov Plánu obnovy v NPC scenári RRZ

(v % HDP)	2023	2024	2025	2026	2027
Rozdelenie podľa fondov	4,8	2,8	2,5	2,3	1,4
- štrukturálne fondy a Kohézny fond	4,1	0,7	0,5	0,9	1,1
- poľnohospodárske fondy	0,4	0,4	0,6	0,3	0,4
- plán obnovy a odolnosti	0,3	1,7	1,4	1,1	0,0
Rozdelenie podľa konečného príjemcu	4,8	2,8	2,5	2,3	1,4
verejná správa	2,5	1,7	1,4	1,5	0,7
mimo verejnej správy	2,3	1,1	1,1	0,9	0,7
Výdavky na spolufinancovanie	0,6	0,3	0,3	0,3	0,3

Zdroj: RRZ

NPC scenár RRZ

RRZ v scenári nezmenených politík odhaduje, že v roku 2024 sa deficit v porovnaní s rokom 2023 zhorší o 0,2 percentuálne body a dosiahne úroveň 5,6 % HDP, následne stúpne na hodnoty 6,5 % HDP v roku 2025, 6,3 % HDP v roku 2026 a 6,4 % v 2027.

Tabuľka 29: Porovnanie NPC scenára vývoja verejných financií RRZ

(% HDP)	2023 OS	2023 (upr.)*	2024 NPC	2025 NPC	2026 NPC	2027 NPC	Rozdiel 2024 RVS
Príjmy VS	42,2	42,5	40,3	39,3	38,9	37,6	0,9
Dane z výroby a dovozov	11,7	11,7	11,6	11,1	10,9	10,5	0,2
Bežné dane z príjmu, majetku	8,1	8,4	7,6	7,6	7,6	7,6	0,2
Kapitálové dane	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sociálne príspevky	15,6	15,5	15,5	15,5	15,5	15,3	1,0
Príjmy z majetku	0,8	0,9	0,8	0,6	0,6	0,5	0,3
Tržby	2,7	2,7	2,5	2,5	2,4	2,4	0,1
Príjmy z EÚ fondov	2,5	2,5	1,7	1,4	1,5	0,7	-0,8
Ostatné prijaté transfery	0,8	0,8	0,6	0,6	0,6	0,6	-0,1
Výdavky VS	47,5	45,6	45,9	45,8	45,2	44,0	0,3
Kompenzácie zamestnancov	11,1	11,1	11,2	11,2	11,2	11,2	1,4
Medzispotreba	5,9	5,8	5,6	5,4	5,4	5,1	-0,6
Sociálne platby (bez výd. na zdravot.)	16,1	16,0	16,3	16,0	15,8	15,5	1,0
Výdavky na zdravotníctvo	3,4	3,4	3,5	3,5	3,5	3,5	-0,2
Dotácie	2,5	0,8	0,7	0,7	0,7	0,7	-2,0
Úrokové výdavky	1,1	1,1	1,3	1,5	1,7	1,9	0,4
Tvorba hrubého fixného kapitálu	4,5	4,4	4,7	4,7	4,2	3,5	0,3
Kapitálové transfery	0,7	0,7	0,3	0,4	0,4	0,4	-0,1
Bežné transfery a ostatné výdavky	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3	2,4	0,1
Saldo VS	-5,4	-3,1	-5,6	-6,5	-6,3	-6,4	0,6
Primárne saldo VS	-4,3		-4,3	-5,0	-4,6	-4,6	-
Hrubý dlh VS	56,8		59,3	61,9	65,8	69,2	-

Zdroj: MF SR, RRZ

*Upravené o jednorazové a dočasné vplyvy

Saldo v NPC scenári v roku 2024 zhoršuje najmä príjmová strana a to nedaňové príjmy o 1,2 percentuálneho bodu a nižší výnos daní o 1 percentuálny bod. V roku 2025 je taktiež rozhodujúci negatívny vplyv na príjmovej strane a naopak k najväčšiemu pozitívnemu vplyvu dochádza pri

sociálnych platbách (0,3 p.b.). V ďalších rokoch dochádza k ustáleniu v zmene salda a to zlepšenie o 0,2 a následne zhoršenie o 0,1 p. b. pre roky 2026 a 2027.

Tabuľka 30: Príspevky k medziročnej zmene salda v NPC scenári

(p.b.)	2024	2025	2026	2027	kumulatívne
Medziročná zmena salda v NPC scenári	-2,4	-1,0	0,2	-0,1	-3,3
Dane (P)	-1,0	-0,5	-0,3	-0,5	-2,2
Nedaňové príjmy (P)	-1,2	-0,5	-0,1	-0,9	-2,7
Sociálne platby (V)	-0,3	0,3	0,3	0,3	0,5
Prevádzkové výdavky (V)	0,1	0,1	0,0	0,4	0,6
Úroky (V)	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,8
Investície (V)	-0,3	0,0	0,5	0,7	0,9
Ostatné (V)	0,5	-0,1	0,0	0,0	0,3

Zdroj: RRZ

Príloha č. 6 – Zoznam jednorazových vplyvov

Nasledujúca tabuľka prezentuje identifikované jednorazové vplyvy zahrnuté v odhade RRZ v rokoch 2023 až 2027, ktoré boli zohľadnené pri výpočte štrukturálneho salda v zmysle metodiky RRZ⁷².

Tabuľka 31: Zoznam jednorazových vplyvov

(ESA2010, v mil. eur)	2023	2024	2025	2026	2027
- energokompenzácie (domácnosti)	-1 602	-1 250	-	-	-
- stabilizačný príspevok	7	23	23	-	-
- energokompenzácie (firmy)	-491	-	-	-	-
- solidárny príspevok firmiem	291	179	0	-	-
- osobitný odvod pre Vodohospodársku výstavbu (odvod z nadm. zisku)	100	130	40	20	-
- náklady spojené s COVID-19	-91	-	-	-	-
- pomoc Ukrajine	-110	-10	-	-	-
CELKOVO	-1 897	-928	63	20	0

Zdroj: RRZ, MF SR

- 1. Energokompenzácie (domácnosti)** – V roku 2023 boli prijaté viaceré opatrenia slúžiace na kompenzáciu rastu cien energií pre domácnosti. Pre rok 2023 vláda zastropovala medziročný rast cien energií pre domácnosti (pre teplo na úrovni 20 %, pre plyn na úrovni 15 %), rovnako bola legislatívou zriadená nová kategória regulovaných zákazníkov tzv. „zraniteľní odberatelia“, ktorí boli zahrnutí do vládnej pomoci. Vplyv týchto opatrení je kvantifikovaný na 1,6 mld. eur v roku 2023. V roku 2024 vláda deklaruje rovnaké ceny pre domácnosti a vybraných zraniteľných odberateľov ako v roku 2023, napriek pokračujúcemu nárastu platov a dôchodkov, pričom v rozpočte uvádza odhadované náklady na toto opatrenie vo výške takmer 1,3 mld. eur.
- 2. Stabilizačný príspevok** – Koncom roka 2022 vláda prijala opatrenie ako kompenzáciu výšky miezd zdravotníckemu personálu a personálu pracujúceho v sociálnych službách, pričom je podmienený tým, že pracovníci sa zaväzujú zotrvať v pracovnom pomere u toho istého zamestnávateľa po dobu 3 rokov. Príspevok sa týka zamestnancov zariadení v sektore, ale aj mimo sektoru verejnej správy. V prípade transferu pre zariadenia mimo sektora verejnej správy⁷³ v celkovej výške 52 mil. eur bol tento výdavok zaznamenaný jednorazovo v roku 2022, pričom sa vecne týka rokov 2023 až 2025 a na účely výčíslenia štrukturálneho salda sa takto časovo rozlíši.
- 3. Energokompenzácie firmy** – V roku 2023 boli prijaté opatrenia smerujúce aj na kompenzácie pre súkromné podniky a subjekty verejného sektora. Ide najmä o financovanie schválenej schémy na preplácanie 80 % nákladov na energie nad stanovený cenový strop, ale aj dotácie v poľnohospodárstve (podpora prvovýroby a skladovania produktov prvovýroby), pričom obe opatrenia by mali byť platné do konca roka 2023. Vláda od mája 2023 kompenzuje podnikom aj nárast systémových a distribučných poplatkov podobne ako pri domácnostiach.

⁷² V rámci hodnotenia štrukturálneho salda na účely európskych fiškálnych pravidiel MF SR zohľadňuje opatrenia v súlade s výkladom jednorazových opatrení Európskou komisiou (zverejnené v [materiáli](#) EK z roku 2015). RRZ pri identifikácii jednorazových vplyvov vychádza z princípov definovaných v materiáli „[True deficit](#)“.

⁷³ V prípade zariadení zaznamenaných v sektore verejnej správy sa transfer časovo rozlišuje do období, na ktoré sa príspevok vzťahuje (2023 až 2025) a z tohto dôvodu nie je potrebná žiadna ďalšia úprava.

4. **Solidárny príspevok firiem** – Európska únia v reakcii na vysoké ceny energií prijala nariadenie, ktoré sa týka solidárneho príspevku z nadmerného zisku spoločností. Zároveň došlo k zastropovaniu príjmov z výroby elektrickej energie na úrovni 180 eur za MWh. Zisky firiem, ktoré predajú elektrickú energiu nad túto cenu, budú príjmom štátu⁷⁴. Legislatívny rámec si jednotlivé členské štáty upravujú a detailne špecifikujú národnou legislatívou. Vplyv tohto opatrenia je kvantifikovaný vo výške 291 mil. eur v roku 2023 a 179 mil. eur v roku 2024.
5. **Osobitný odvod pre Vodohospodársku výstavbu** - Nad rámec EÚ nariadenia rozpočet VS predpokladá v roku 2023 odvod zo štátneho podniku Vodohospodárska výstavba (VHV) - vo výške 100 mil. eur. Podobne ako nariadenie EÚ sa týka zdanenia nadmerného zisku z predaja elektriny. V zmysle zákona o štátnych podnikoch štátny podnik môže podliehať osobitnému odvodu zo zisku po zdanení, čím umožňuje štátu presunúť časť vytvoreného zisku do štátneho rozpočtu. V ďalších rokoch predpokladá rozpočet VS príjem z odvodu VHV vo výške 130 mil. eur v roku 2024, vo výške 40 mil. eur, resp. 20 mil. eur v rokoch 2025 a 2026.
6. **Opatrenia spojené s pandémiou koronavírusu** – V prvom kvartáli roka 2020 zasiahla slovenskú ekonomiku celosvetová pandémia koronavírusu COVID-19. V snahe eliminovať negatívne efekty a podporiť ekonomiku vláda prijala balíček viacerých opatrení s dopadom na saldo VS. V roku 2023 sa počíta s rozpočtovým vplyvom opatrení súvisiacich s ochorením COVID-19 vo výške 91 mil. eur.
7. **Opatrenia prijaté v súvislosti s vojnou na Ukrajine** - Ide o výdavky, resp. náklady spojené s ruskou inváziou na Ukrajinu (vojenská a humanitárna pomoc, rovnako však aj výdavky spojené priamo s utečencami). V roku 2023 odhadovaná suma výdavkov týkajúca sa pomoci Ukrajine predstavuje 110 mil. eur a v roku 2024 sa predpokladá čerpanie v objeme 10 mil. eur.

---

⁷⁴ Zastropovanie cien energií sa dotkne najväčších producentov elektriny: Slovenských elektrární, Vodohospodárskej výstavby a distribučných firiem.

Príloha č. 7 – Vplyv bilančných výdavkov použitých pri aktualizácii limitu výdavkov

Tabuľka 32: Bilančné výdavky pre sektor verejnej správy bez územnej samosprávy

v mil. eur	Predpoklady pri výpočte limitov				Predpoklady pri aktuálnom odhade RRZ				Rozdiel			
	2024	2025	2026	2027	2024	2025	2026	2027	2024	2025	2026	2027
Imputácie	1 013	1 016	1 055	1 287	1 190	1 255	1 319	1 383	177	239	264	96
Imputované poistné	276	283	291	340	298	316	332	347	22	33	41	7
Imputácia výskumu a vývoja (R&D)	409	409	409	557	476	503	530	558	67	94	121	1
FISIM	72	72	72	74	113	116	119	121	42	44	47	48
Softvér	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0	0
Umelecká produkcia	30	30	30	41	35	37	39	41	5	7	9	0
Naturálne mzdy	137	137	137	187	160	169	178	188	23	32	41	0
Vyrad'ovanie jadrových zariadení (decommissioning)	88	84	116	86	107	114	120	126	19	30	4	40
Poistné platené štátom a iné úpravy	2 627	2 878	3 353	3 288	2 492	2 782	2 893	2 954	-135	-95	-460	-334
Poistné platené štátom na zdravotné poistenie zaznamenané v príjmoch ZP	2 112	2 320	2 759	2 735	2 048	2 313	2 399	2 436	-64	-7	-361	-299
Transfer na krytie deficitu dôchodkového systému ozbrojených zložiek	74	76	77	0	0	0	0	0	-74	-76	-77	0
Poistné platené štátom na sociálne poistenie zaznamenané v príjmoch SP	437	478	512	549	440	465	489	513	3	-14	-23	-36
Poistné platené SP na sociálne poistenie zaznamenané v príjmoch SP	4	4	4	5	4	4	5	5	1	1	0	0
Dotácie na zelenú energiu (saldo)	113	121	121	121	112	120	120	120	-1	-1	-1	-1
Príjmy	265	273	273	273	267	274	274	274	2	1	1	1
Výdavky	152	152	152	152	155	154	154	154	3	2	2	2
Účelovo určené príjmy	1 669	1 539	1 469	1 463	1 370	1 418	1 465	1 513	-299	-121	-4	50
Prijaté granty a transfery	320	177	136	226	199	209	220	230	-121	32	84	4
Príjmy podľa §17, ods. 4	3	3	3	3	3	3	3	3	0	0	0	0
Príjmy z predaja výrobkov, tovarov a služieb	1 346	1 359	1 331	1 234	1 168	1 206	1 243	1 280	-178	-153	-88	46
Celkový vplyv	5 422	5 554	5 998	6 160	5 164	5 576	5 797	5 970	-257	22	-201	-190

Zdroj: RRZ

Príloha č. 8 – Pravidlá transparentnosti – požiadavky na dáta

Súčasťou rozpočtov subjektov verejnej správy by mali byť údaje za 6-ročný horizont (obdobie T-2 až T+3 rokov, pričom T je rokom, kedy sa zostavuje návrh rozpočtu). Rozpočet by mal obsahovať konsolidovanú bilanciu rozpočtu verejnej správy, stratégiu riadenia štátneho dlhu, daňové výdavky, implicitné záväzky, podmienené záväzky, jednorazové vplyvy a hospodárenie podnikov štátnej správy.

Ústavný zákon bližšie nekonkretizuje požiadavky na štruktúru konsolidovanej bilancie VS, cieľom by však malo byť informovanie verejnosti o zámeroch vlády v nadchádzajúcom období, čo si vyžaduje podrobné členenie príjmových a výdavkových položiek ako i sledovanie vývoja v týchto položkách. Hlavná kniha rozpočtu na roky 2024-2026 obsahuje základnú bilanciu príjmov a výdavkov VS podľa klasifikácie ESA2010 za roky 2021 až 2026. Podrobnejšie členenie niektorých príjmových a výdavkových položiek je súčasťou dátového súboru k Návrhu rozpočtového plánu na rok 2024.

Súčasťou hlavnej knihy rozpočtu je **analýza vývoja vo verejných financiách za rok 2023**. Najvýznamnejšie pozitívne a negatívne faktory, ktoré sa podpisujú pod očakávané výsledky roka 2023, prezentujú grafy a tabuľky v členení podľa klasifikácie ESA2010 a bližšie ich rozvíja text. Analýza poukazuje na medziročný nárast príjmov verejnej správy až o 15 % a zároveň na medziročný nárast výdavkov verejnej správy až o 26 %. Tento významný nárast na príjmovej aj výdavkovej strane je spôsobený stále trvajúcim inflačným šokom a zároveň nárastom čerpania EÚ fondov. Na výdavkovej strane sa prejavujú inflačné tlaky v dôsledku vysokej valorizácie dôchodkov aj platov. Ďalšími faktormi ktoré výrazne ovplyvňujú nárast výdavkov, sú opatrenia prijaté predchádzajúcou vládou (na zmiernenie dopadu rastu cien energií, pro-rodinné opatrenia, opatrenia v sociálnej oblasti, zvýšenie výdavkov v zdravotníctve) a jednorazová výplata 300 eurovej dávky pre všetkých dôchodcov.

Aktualizácia **Stratégie riadenia štátneho dlhu na rok 2023** vychádza zo Stratégie riadenia štátneho dlhu na roky 2015 až 2018. V uplynulom období sa podľa MF SR zlepšili parametre portfólia štátneho dlhu cez predĺženie splatností, čím sa dosiahla cieľená úroveň priemeru krajín OECD, EÚ a eurozóny. Dosiahnutie cieľových hodnôt bolo možné vďaka nízkym úrokovým sadzbám vyvolaným menovou politikou ECB, ktorá umožnila Slovensku znížiť riziko portfólia štátneho dlhu bez dodatočných výdavkov pre štátny rozpočet. Od roku 2022 došlo k prudkému rastu sadzieb, čo sa postupne premietne do nákladov na obsluhu štátneho dlhu. Zároveň slovenská ekonomika a riadenie štátneho dlhu čelia výzvam spôsobeným bezpečnostnou a energetickou krízou. Napĺňanie Stratégie riadenia štátneho dlhu a zlepšujúca sa likvidita slovenských štátnych cenných papierov na sekundárnom trhu zabezpečili bezproblémové financovanie počas krízy.

Zverejňovanie **daňových výdavkov** umožňuje presnejšie posúdiť náklady realizovaných politík vlády. Povinnosť reportovania daňových výdavkov a ich vplyvu na daňové príjmy vyplýva aj zo smernice Rady 2011/85/EÚ o požiadavkách na rozpočtové rámce členských krajín. Vyčíslenie daňových výdavkov v rámci RVS 2024-2026 zodpovedá manuálu MF SR.

Implicitné záväzky predstavujú skryté zadĺženie verejného sektora nad rámec oficiálnych štatistík o dlhu. Okruh implicitných záväzkov aktuálne zahŕňa náklady spojené so starnutím populácie (výdavky na dôchodky, zdravotníctvo, dlhodobá starostlivosť a školstvo), náklady spojené s likvidáciou jadrových zariadení, ako aj PPP projekty (obchvat D4/R7; rýchlostná cesta R1 a väzenské zariadenie v Rimavskej Sobote). Aktuálne sa zaraďujú medzi implicitné záväzky aj odhady zvýšených platieb do rozpočtu EÚ súvisiace so splácaním výdavkov z Plánu obnovy pre Európu v rámci nástroja „Next Generation EU“. Podľa aktuálneho prepočtu MF SR uverejneného v rámci prílohy Rozpočtu verejnej správy na roky 2024

až 2026 dosahujú celkové implicitné záväzky 247,6 % HDP, čo predstavuje pokles oproti rozpočtu na roky 2023 až 2025 o zhruba 100 p. b. HDP⁷⁵. Došlo k posunu horizontu, na ktorom MF SR porovnáva implicitné záväzky na konečnom horizonte a to o rok, teda do roku 2066. V budúcnosti by bolo vhodné predĺžiť konečný horizont pre odhad implicitných záväzkov tak, aby v čo najlepšej možnej miere zachytil celý cyklus odhadovaného vývoja nákladov spojených so starnutím populácie.

Podmienené záväzky verejnej správy sú definované ako iné pasíva účtovnej jednotky vykazované v poznámkach v rámci individuálnej účtovnej závierky. Ich potenciálne vplyvy na verejné financie sú často veľmi ťažko kvantifikovateľné. Zväčša sú popisované len v kvalitatívnej rovine a uvedené v nominálnej výške bez posúdenia pravdepodobnosti realizácie ich vplyvov na verejné financie. MF SR ich ku koncu roka 2022 vyčíslilo celkovo na 20,593 mld. eur, čo predstavuje medziročný nárast o 0,384 mld. eur⁷⁶ spôsobený najmä zvýšením hodnoty hroziacich alebo prebiehajúcich súdnych sporov.

Osobitá časť Rozpočtu verejnej správy na roky 2024-2026 (časť 2.8) je venovaná **jednorazovým a dočasným vplyvom**. Ministerstvo financií v rokoch 2022 až 2024 identifikovalo jednorazové opatrenia súvisiace s pandémiou ochorenia COVID-19, riešením dopadov energetickej krízy, vojenskou inváziou Ruska na Ukrajinu. V ďalších rokoch návrh rozpočtu zatiaľ neuvažuje s jednorazovými opatreniami (spĺňajúcimi definíciu európskych fiškálnych pravidiel).

Príloha k rozpočtu verejnej správy na roky 2024 – 2026 v kapitole 3 podáva základné informácie o **hospodárení štátnych podnikov** (vlastné imanie, hospodársky výsledok). Štátne podniky sú členené podľa vlastníckeho podielu kapitol štátneho rozpočtu, pričom v rámci kapitoly ministerstva zdravotníctva SR s výnimkou Debitum, a.s. absentujú spoločnosti a ich výsledky hospodárenia spadajúce pod MZ SR (jednotlivo nie sú uvedené ani v iných častiach návrhu rozpočtu). Predpokladané smerovanie štátnych podnikov nie je, podobne ako v minulých návrhoch rozpočtu VS, podrobnejšie zdôvodnené, čo sťažuje vyhodnotenie potenciálneho rizika pre verejnú správu plynúceho z ich hospodárenia. Pre úplné vyhodnotenie rizika by bolo vhodné doplniť kapitolu o stručný popis predpokladaného vývoja všetkých štátnych podnikov a zahrnúť aj ukazovatele o hospodárení podnikov MH Manažment.

Príloha rozpočtu verejnej správy na roky 2024 až 2026 v kapitole 7, prezentuje ako samostatnú časť bilanciu **štátnych finančných aktív**. Finančné operácie so štátnymi finančnými aktívami a iné operácie, ktoré ovplyvňujú stav štátnych finančných aktív, nie sú súčasťou príjmov a výdavkov štátneho rozpočtu.

---

⁷⁵ Zmena bola podľa MF SR spôsobená primárne reformou dôchodkového systému, ktorú parlament schválil v poslednom štvrtroku 2022, ale vzhľadom na termín jej schválenia už nebola zahrnutá do výpočtu implicitných záväzkov v rámci RVS na roky 2023 – 2025 (zmeny v I. pilieri dôchodkového systému). Ďalšími faktormi s pozitívnym vplyvom boli úpravy v rámci II. piliera, aktualizácia makroekonomických predpokladov (najmä vývoj nominálneho HDP), aktualizácia dlhodobých demografických a makroekonomických predpokladov.

⁷⁶ Medziročný nárast o 383 654 tis. eur (resp. 57 695 tis. eur po konsolidácii) nastal vznikom súdneho sporu medzi Úradom pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou a novou súkromnou zdravotnou spoločnosťou, v ktorom spoločnosť požaduje zaplatiť 280 000 tis. eur, kým Úrad požaduje o zamietnutie v celom rozsahu. Medzi ďalšie faktory medziročného nárastu zaraďujeme zvýšenie záruky poskytnutú v rámci skupiny Slovenský plynárenský priemysel, a.s. v prospech tretích strán, Agentúra pre núdzové zásoby ropy a ropných výrobkov zvýšila odhad záruk vystavených v prospech obchodných partnerov a Ministerstvo financií SR zvýšilo podsúvahový záväzok z kapitálových vkladov na požiadanie v niektorých medzinárodných inštitúciách. Medziročný pokles záväzkov nastal kvôli zníženiu hodnoty súdnych sporov vzniknutých v minulosti u niektorých subjektov (Kancelária národnej rady SR, MH Manažment, a.s.).

V zmysle požiadaviek Európskej komisie sa súbežne predkladal aj **Návrh rozpočtového plánu SR na rok 2024**, ktorý poskytuje doplňujúce informácie k návrhu rozpočtu. Materiál predstavuje analytický pohľad na hospodárenie verejnej správy. Definujú sa v ňom ciele vlády na nadchádzajúce obdobie, k dispozícii je podrobnejšia kvantifikácia opatrení na dosiahnutie stanovených cieľov, vyčíslenie analytických fiškálnych ukazovateľov ako štrukturálne saldo rozpočtu, výdavkové pravidlo. Chýbajúcou časťou je scenár nezmenených politík, ktorý bol dodatočne vyžiadany a následne ministerstvom financií poskytnutý RRZ.

Príloha č. 9 – Bilancia hospodárenia VS v prognóze RRZ

Tabuľka 33: Bilancia príjmov a výdavkov verejnej správy v prognóze RRZ v mil. eur

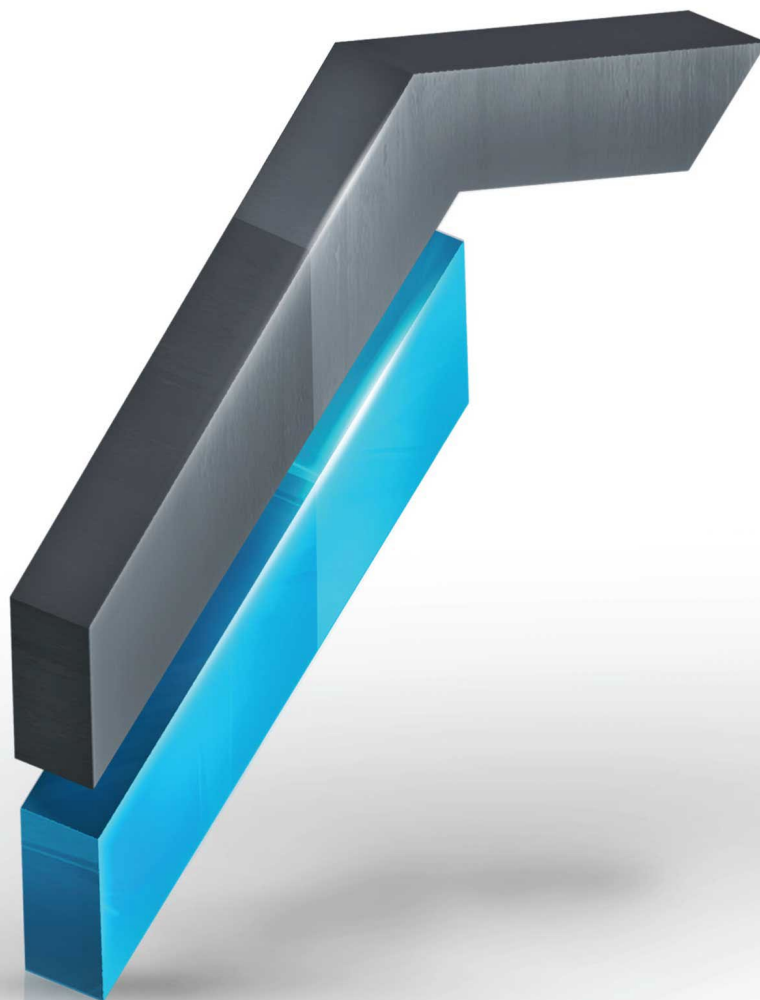
(ESA2010, mil. eur)	2023	2024	2025	2026	2027
Príjmy spolu	51 197	53 693	55 261	57 644	58 630
Daňové príjmy	24 154	25 523	26 067	27 035	27 932
Dane z produkcie a dovozu	14 254	15 121	15 361	15 845	16 140
- DPH (spolu so zdrojmi EÚ)	9 520	10 126	10 251	10 614	10 820
- Spotrebné dane	2 605	2 715	2 835	2 876	2 914
- Daň z nehnuteľnosti a iné	504	563	570	582	599
- Odvod z hazardných hier	312	331	346	363	378
- Poplatok za obchodovanie z emisnými kvótami	344	391	344	381	388
- Ostatné	970	994	1 015	1 029	1 042
Bežné dane z dôchodkov, majetku	9 900	10 402	10 706	11 190	11 792
- Daň z príjmov fyzických osôb	4 586	4 766	5 033	5 315	5 622
- Daň z príjmov právnických osôb	4 355	4 865	5 099	5 287	5 516
- Osobitný odvod z podnikania v regul. Odvetviach	98	455	425	389	344
- Daň z príjmov vyberaná zrážkou – rozp. Klasif.	431	422	451	464	528
- Dane z majetku a iné	44	49	50	51	52
- Ostatné	484	301	74	74	74
Dane z kapitálu	0	0	0	0	0
Príspevky na sociálne zabezpečenie	18 885	20 808	22 154	23 303	24 328
Skutočné príspevky na sociálne zabezpečenie	18 529	20 421	21 744	22 871	23 876
Imputované príspevky na sociálne zabezpečenie	356	387	410	432	452
Nedaňové príjmy	4 211	4 400	4 340	4 378	4 445
Tržby	3 235	3 303	3 438	3 557	3 678
Dôchodky z majetku, z ktorých	975	1 097	902	822	767
- Dividendy	332	443	334	294	279
- Úroky	541	553	468	428	388
Granty a transfery	3 948	2 962	2 699	2 927	1 924
z toho: z EÚ a Plánu obnovy a odolnosti	3 005	2 174	1 898	2 112	1 095
Výdavky spolu	58 124	61 571	63 667	66 189	67 687
Bežné výdavky	51 696	54 922	56 754	59 588	61 942
Kompenzácie zamestnancov	13 454	14 463	15 307	16 196	16 907
Medzispotreba	7 161	7 510	7 734	8 043	8 008
Dane	205	211	217	223	228
Subvencie	3 092	2 077	900	888	941
Dôchodky z majetku	1 317	1 679	2 065	2 396	2 788
Úrokové náklady	1 317	1 679	2 065	2 396	2 788
Celkové sociálne transfery	24 120	26 451	27 769	28 884	29 929
- Sociálne dávky okrem naturálnych soc. transferov	19 940	21 775	22 718	23 570	24 397
- Aktívne opatrenia trhu práce	119	72	92	112	127
- Nemocenské dávky	1 045	1 134	1 204	1 269	1 327
- Dôchodkové dávky	10 889	12 942	13 625	14 119	14 678
- Dávky v nezamestnanosti	265	276	274	279	282
- Štátne sociálne dávky a podpora	3 195	2 672	2 755	2 829	2 899
- Platené poisť. Za skupiny osôb ust. Zákonom	2 538	2 531	2 823	2 935	2 999
- Naturálne sociálne transfery (zdrav. Zariadenia)	4 180	4 676	5 051	5 314	5 533
Ostatné bežné transfery	2 346	2 531	2 761	2 958	3 141
z toho: Odvody do rozpočtu EÚ)	937	1 089	1 206	1 294	1 362
Kapitálové výdavky	6 427	6 648	6 914	6 601	5 745
Kapitálové investície	5 596	6 238	6 435	6 017	5 164
Kapitálové transfery	832	410	478	584	581
Čisté pôžičky poskytnuté / prijaté	-6926	-7878	-8407	-8545	-9056

Zdroj: MF SR, RRZ

Tabuľka 34: Bilancia príjmov a výdavkov verejnej správy v prognóze RRZ v % HDP

(ESA2010, % HDP)	2023	2024	2025	2026	2027
Príjmy spolu	42,18	41,82	40,76	40,31	38,95
Daňové príjmy	19,90	19,88	19,23	18,91	18,56
Dane z produkcie a dovozu	11,74	11,78	11,33	11,08	10,72
- DPH (spolu so zdrojmi EÚ)	7,84	7,89	7,56	7,42	7,19
- Spotrebné dane	2,15	2,12	2,09	2,01	1,94
- Daň z nehnuteľnosti a iné	0,41	0,44	0,42	0,41	0,40
- Odvod z hazardných hier	0,26	0,26	0,26	0,25	0,25
- Poplatok za obchodovanie z emisnými kvótami	0,28	0,30	0,25	0,27	0,26
- Ostatné	0,80	0,77	0,75	0,72	0,69
Bežné dane z dôchodkov, majetku	8,16	8,10	7,90	7,83	7,83
- Daň z príjmov fyzických osôb	3,78	3,71	3,71	3,72	3,74
- Daň z príjmov právnických osôb	3,59	3,79	3,76	3,70	3,67
- Osobitný odvod z podnikania v regul. odvetviach	0,08	0,35	0,31	0,27	0,23
- Daň z príjmov vyberaná zrážkou - rozp. klasif.	0,36	0,33	0,33	0,32	0,35
- Dane z majetku a iné	0,04	0,04	0,04	0,04	0,03
- Ostatné	0,40	0,23	0,05	0,05	0,05
Dane z kapitálu	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Príspevky na sociálne zabezpečenie	15,56	16,21	16,34	16,30	16,16
Skutočné príspevky na sociálne zabezpečenie	15,26	15,91	16,04	15,99	15,86
Imputované príspevky na sociálne zabezpečenie	0,29	0,30	0,30	0,30	0,30
Nedaňové príjmy	3,47	3,43	3,20	3,06	2,95
Tržby	2,67	2,57	2,54	2,49	2,44
Dôchodky z majetku, z ktorých	0,80	0,85	0,67	0,57	0,51
- Dividendy	0,27	0,34	0,25	0,21	0,19
- Úroky	0,45	0,43	0,34	0,30	0,26
Granty a transfery	3,25	2,31	1,99	2,05	1,28
z toho: z EÚ a Plánu obnovy a odolnosti	2,48	1,69	1,40	1,48	0,73
Výdavky spolu	47,88	47,96	46,96	46,29	44,97
Bežné výdavky	42,59	42,78	41,86	41,67	41,16
Kompenzácie zamestnancov	11,08	11,27	11,29	11,33	11,23
Medzispotreba	5,90	5,85	5,70	5,62	5,32
Dane	0,17	0,16	0,16	0,16	0,15
Subvencie	2,55	1,62	0,66	0,62	0,62
Dôchodky z majetku	1,09	1,31	1,52	1,68	1,85
Úrokové náklady	1,09	1,31	1,52	1,68	1,85
Celkové sociálne transfery	19,87	20,60	20,48	20,20	19,89
- Sociálne dávky okrem naturálnych soc. transferov	16,43	16,96	16,76	16,48	16,21
- Aktívne opatrenia trhu práce	0,10	0,06	0,07	0,08	0,08
- Nemocenské dávky	0,86	0,88	0,89	0,89	0,88
- Dôchodkové dávky	8,97	10,08	10,05	9,87	9,75
- Dávky v nezamestnanosti	0,22	0,21	0,20	0,19	0,19
- Štátne sociálne dávky a podpora	2,63	2,08	2,03	1,98	1,93
- Platené poisť. za skupiny osôb ust. zákonom	2,09	1,97	2,08	2,05	1,99
- Naturálne sociálne transfery (zdrav. zariadenia)	3,44	3,64	3,73	3,72	3,68
Ostatné bežné transfery	1,93	1,97	2,04	2,07	2,09
z toho: Odvody do rozpočtu EÚ)	0,77	0,85	0,89	0,91	0,91
Kapitálové výdavky	5,30	5,18	5,10	4,62	3,82
Kapitálové investície	4,61	4,86	4,75	4,21	3,43
Kapitálové transfery	0,69	0,32	0,35	0,41	0,39
Čisté pôžičky poskytnuté / prijaté	-5,71	-6,14	-6,20	-5,98	-6,02

Zdroj: MF SR, RRZ

© Kancelária Rady pre rozpočtovú zodpovednosť,
Twin City B
Mlynské nivy 12
821 09 Bratislava
Slovakia
www.rrz.sk

*Pri reprodukcii časti textu je potrebné uviesť okrem organizácie aj názov materiálu.
Text neprešiel jazykovou korektúrou.*